9 770130 102202

AYLIK KÜLTÜR - FİZİK DERGİSİ Temmuz 1999 Sayı: 62 Fiyatı: 500.000 TL. (KDV Dahil)

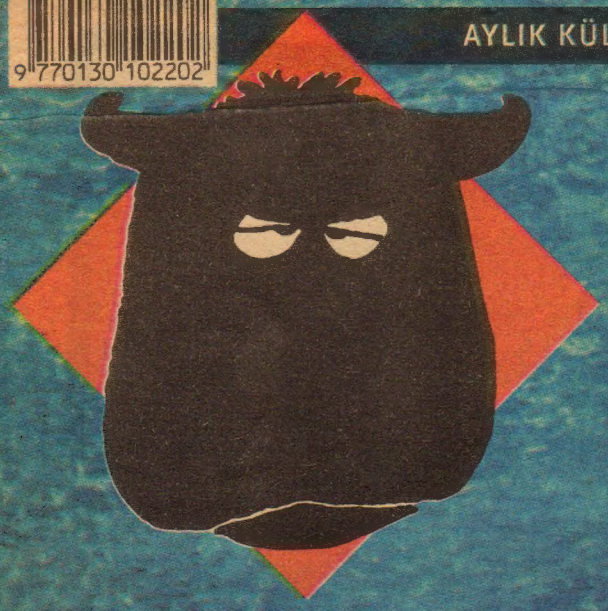

ÖKÜZ

hayat bazen tatlıdır sevenler kanatlıdır

İnsan olan şiirine küfretmez

Akşamsefası

Orhan Pamuk'un Kara Kitap'ı Yazarken Tuttuğu Bir Defterden On İki yıllık Bir Sayfa

Yaratıcılık Duygusu

18 Haziran 1987

Önceki gün Heybeliada Çarşısındaki tek kırtasiyeciden bu defteri almıştım. İçimden bir şey yazmak gene gelmiyordu, ama az önce: Bu deftere bir şeyler yazmak için derin bir istek geldi içimden...

Yaratıcılık duygusu: Gelip giden bir şey. Bazen sanki hayat "plastik" bir nitelik kazanıyor. O zaman, "her şey yazabilirim" diye düşünüyorum. "Yazdığım her şeyin de altından kalkabilirim". Yazacağım on-on bir romanın ayrıntıları ve yazmakta olduğum ve yazacağım roman sahnelerinden ayrıntılar, kelimeler, biçimsel buluşlar, oyunlar, birden inanılmaz bir yoğunluk ve hoşlukla aklımda cirit atmaya başlıyorlar. Büyük bir mutluluk ve kendine güven duygusu! Yerimde duramıyorum, sabırsızlanıyorum, bütün bu roman parçalarını bir an önce kurmak, zenginleştirmek, yazmak için sanki içim içime sığmıyor. Daha çok yoğun çalışma dönemlerinden sonraki dinlenme (yani başka bir şeyle uğraşma; başka bir şey okuma) dönemlerinde başıma geliyor bu. Yaşadığım için mutluluk ve şükran duyma... Ölüm korkusu azalıyor, daha çok "bütün bunları yazamadan ölürsem ne yazık!" şekline giriyor.

Öte yandan, bir ölçüde zararlı bir duygu da bu: Heyecanın yoğunluğundan, bazen şimdi olduğu gibi romana tek kelime ekliyemiyorum. O sırada yazmakta olduğum sahnenin ayrıntıları ve kelimelerinden çok, yazacağım bütün sahnelerin, cümlelerin ayrıntılarından oluşan genel bir heyecan her şeyi kaplıyor.

Belki de daha özel bir durum: Romanın (Alaaddin'in Rüyası - Alaaddin'in Dükkanı adı ne olacaksa) defalarca temize çekip yeniden yazarak en sonunda bitirdiğim ilk iki bölümünden sonra, ilerlerdeki, ortalardaki bir bölüme atlamaya karar verdim. (Galip, Celal'in kendi hayatının özel müzesi haline getirdiği Şehrikalp Apartmanı'na anahtarı kapıcı İsmail'in odasından çalarak girdikten sonra, karanlık evde telefon çalmaya başlıyor vb.) Ama yeni bölümün, hele öncesi yazılmamış bir bölümün ilk cümlelerini yazmak her zaman ki gibi bir işkence.

Dışarıda, yarı karanlık ormanın üstüne yağmur yağıyor. Gök gürlüyor. Saat yedi, yılın en uzun günlerinden biri, ama masamdaki lambayı yakmak zorunda kaldım: Alçak karanlık bulutlar, orman, gök gürlemeleri ve şimşekler... Göremediğim dalgalı denizin üzerindeki bir vapurun düdüğü: Yazmak için bir "romantizm" gerekiyorsa (pek az belki) benim istediğimden fazlası var. Belki de bu yüzden ilk cümleyi yazamıyorum belki. İçeride, salonda Aylın kucağında on beş günlük avuçiçi kadar bir tekir kedi, aylık sanat dergilerinden birinin sayfalarını çeviriyor. Oluklardan sarnıcın üzerine yağmur suları akıyor.

ORHAN PAMUK

Pamuk, Kara Kitap'ı yazdığı sırada, Heybeliada / 1987

Benim suç işleyeceğim o kadar belli ki, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi hakimleri, yaptığım söyleşiyi anında saptayıp, mahkum ettiler. Onunla da yetinmediler, gözlerime baktılar ve "Bu adam olmaz, gider yine birisiyle söyleşi yapar" dediler ve cezamı ertelemeyip içeriye atmaya karar verdiler. Adamlar haklı, şimdi beni hapse atmayıp cezamı erteleseler ben, aynı suçları işlemeye devam edeceğim, cezam artacak. Benim iyiliğim için hapse girmemin daha yararlı olacağını düşündüler. Sağolsunlar. Onlara çok şeyler borçluyum. Yaşasın adalet!

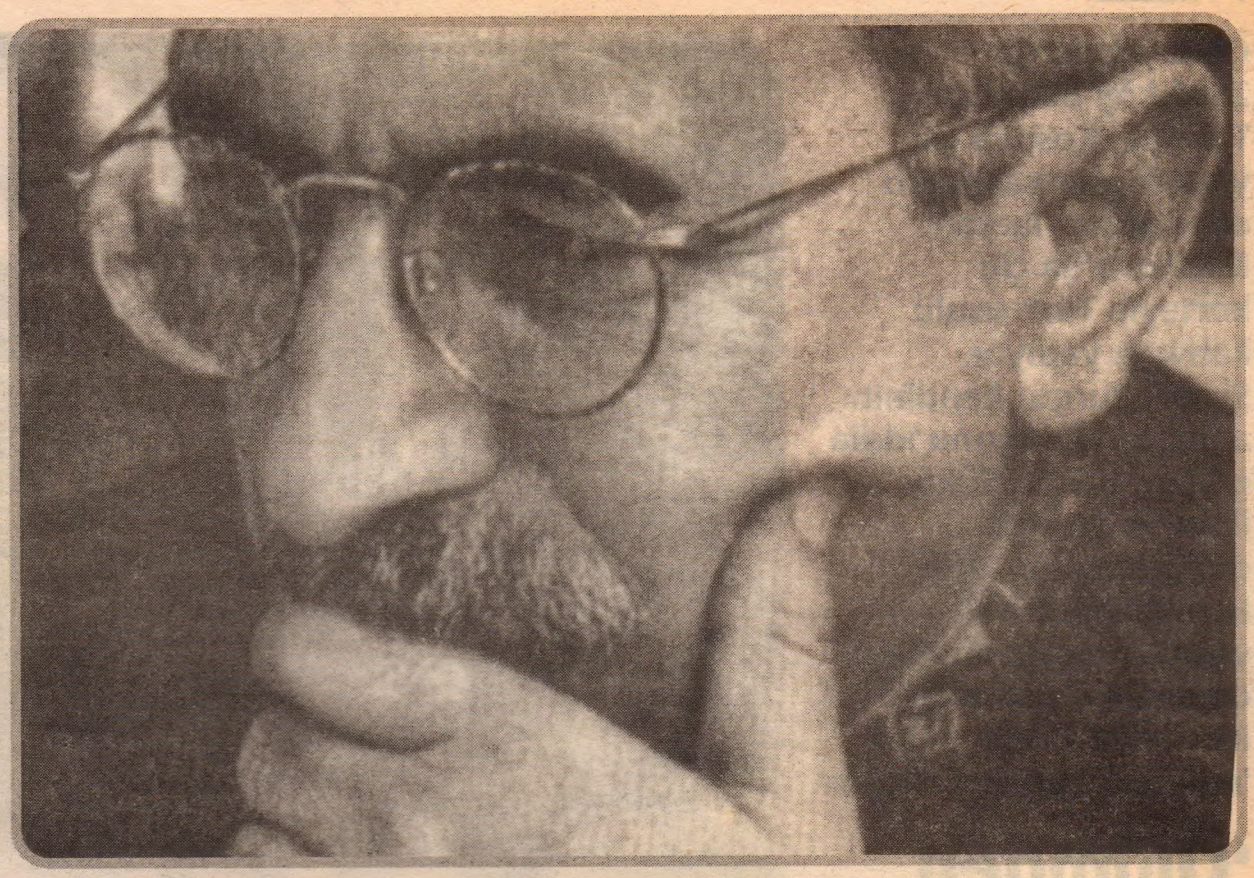

Keşke Futbolcu Olsaydım

Başıma ne geldiyse annem yüzünden geldi. Ben ilk gençliğimde çok iyi futbol oynuyordum. Henüz 16 yaşında Akdenizspor'dan 250 lira alacak kadar da başarılıydım. Daha sonra 1964 yılında yani 18 yaşında, Tarsus İdman Yurdu'ndan 1000 lira istedim ve aldım. Vehasıl-ı kelam oynasam, belki bugün emekli bir ünlü futbolcuydum ve belki de zengindim. Daha da önemlisi, futbolcu olduğum için kimse beni yargılayıp hapse atmayacaktı.

Ah şu annem! Futbol oynamamı bir türlü istemedi. Yavrusunun arada bir sakatlanmasına, yorgun ve perişan şekilde eve gelmesine bir türlü gönlü razı olmadı. Üstelik top oynadığım için ve futbola olan aşırı tutkum yüzünden doğru dürüst bir öğrenci de olamadım. Annem, bu yüzden de futbol oynamamı istemiyordu. Benim derslerine bağlı, sadık, çalışkan bir öğrenci olmamı istiyordu.

Ne kadar yanıldığı zaman içinde ortaya çıktı. Sıra arkadaşım Erkut Yucaoğlu, iyi öğrenciydi, basketbol da oynuyordu. Onun annesi ona kızmadığı için basketbol oynamaya devam etti. Çocuk hapse girmedi, milli basketbolcu oldu, ardından da zengin. Üstelik zenginler kulübü TUSİAD'ın başkanı olacak kadar da başarı gösterdi.

Annem bana futbol oynama deyince ne yapacaktım? Ben de memleketi kurtarmaya karar verdim. Bu işe ilk başladığımda annem bunu yapabileceğime de inandı. Çünkü benden önce annem-babamla birlikte memleketi kurtarabilmek için epey uğraşmışlardı. 1950 yılında Demokrat Parti iktidara geldiğinde babam Tarsus'ta Milli Emlak memuruydu. Müdürlük beklerken CHP'li olduğu için küçük bir ilçeye daha alt bir görevle sürgün ettiler. O da gitmeyip istifa etti.

İstifası nedeniyle eline geçen parayla bir daktilo alıp arzuhalciliğe başladı. Bu arada CHP'nin ilçe yöneticisi seçildi. Annem de CHP Kadınlar kolu yöneticisi oldu. Dönem DP dönemi, bizim aile hep muhalefette. Her seçimi CHP kaybediyor, bizim ev sürekli yasta. Babam, CHP'nin katibi İzzet amcayla jeepe atlıyor, köy köy dolaşıyor. Ben de o günden bugüne siyaset peşinde koşuyorum.

Hiç unutmuyorum bir keresinde bir dağ köyüne gitmiştik. CHP Kongresi öncesi, köylerden delege seçiliyordu. Her zamanki gibi köy kahvesine gittik. Babam CHP'li köylüleri arayıp delegeleri saptayacaktı. Kimse ilgi göstermedi. Biraz daha bekledik, gelen giden olmayınca diğer kahveye geçtik. Babam, delege demeye kalmadı, yaşlı bir köylü ortaya atıldı ve önümüzde göbek atmaya başladı. Herkes merakla köylünün neden böyle davrandığını çözmeye çalışırken, köylü durup babama ters ters baktı ve şunları söyledi: "*O Sağır, Mareşal öldüğünde radyoda göbek havası çaldırdı. Siz ne yüzle gelip burada oturuyorsunuz*"

Köylünün *Sağır* dediği o dönemde CHP Genel Başkanı olan **İsmet İnönü**'ydü. Kulağı ağır işittiği için DP'liler ona hakaret amacıyla *Sağır* derlerdi. Mareşal ise cumhuriyet döneminin ilk Genel Kurmay Başkanı olan Mareşal **Fevzi Çakmak**'tı. İsmet İnönü cumhurbaşkanı iken Fevzi Çakmak yaşamını yitirmişti. O öldüğünde ülke çapında yas ilan edilmemesi tartışma konusu olmuştu. Menderes'in Demokrat Parti'si bunu seçimlerde propaganda malzemesi olarak kullanmıştı.

Babam, İzzet amca ve ben jeepe bindik arkamıza bakmadan köyü terk ettik. Ben ilk önemli siyasi dersimi bu olayla almıştım. Yaşım 10 civarındaydı. Babam 27 Mayıs'tan sonra yavaş yavaş sosyalizmi benimsedi. 1968 yerel seçimlerinde Tarsus'tan Türkiye İşçi Partisi'nin (TİP) belediye başkan adayı oldu. Bir yıl sonra da onu, bir kalp krizinden yitirdik.

Ben, annemin sözünü dinleyip üniversitede futbolu bıraktım. Sonra da başladım fikir suçu işlemeye. Bu ülkede ne kadar çeşit fikir suçu varsa, hepsini işledim. Ayağım durduğu için ya dilim, ya kalemim çalıştı. 1968'li yıllarda kurulu düzene isyan edenlerin içindeydim. Dünyayı değiştirmek istiyordu. Dünyayı değiştirebileceğimize inanıyorduk. İlk dayaklarımızı, devletin örgütleyip üzerimize saldığı ülkücülerden yedik. Sonra polisler çıktı meydana. Ne zaman polis, ne zaman ülkücüler saldırdı, birbirine karıştı. Bazen birlikte bazen teker teker üzerimize geldiler. Baktılar olmuyor, sonunda darbe yaptılar. 12 Mart askeri darbesinden sonra içeri tıkılanlar arasında ben de vardım. Üç sene yattım, uslanmadım.

Artık yoldan çıkmıştım. Suç işlemek için önce dergi çıkanlarla birlikte oldum. Yetmedi diye düşünüp, günlük Aydınlık Gazetesi'nin Genel Yayın Müdürlüğünü üstlendim. Suç işlemeye devam ettim. Büyüklerim baktılar ki, işlenen çok suç var, bir darbe daha yapalım dediler. 12 Eylül 1980 benim gibileri adam etmek amacıyla gerçekleştirildi. Gazetemizi kapattılar, tabii yine hapishane yolumu göstermeyi de unutmadılar. Dört sene daha yatırdılar ve artık adam olacağıma inandıkları için bıraktılar.

Halbuki ben suç işlemeye öyle alışmıştım ki, içerde bile yazıp çizmeden geri durmadım. Ülkücüler dışarıda vatana hizmet amacıyla uyuşturucu kaçakçılığı yapabilmek için yeşil pasaportlar alırken, biz cuntacıların tek tip elbisesini giymemeye direniyorduk. Ülkücüler, vatan için kurşun atıyorlardı, biz demokrasi ve özgürlük diyorduk. Yanıbaşımızda arkadaşlarımızı astılar, bir çok öğrenci arkadaşlarımızı kurşunlayıp öldürdüler. Biz bütün bunların vatan için olduğunu bir türlü anlamayıp, itiraz edip durduk.

Benim suç işleyeceğim o kadar belli ki, İstanbul Devlet Güvenlik Mahkemesi hakimleri, yaptığım söyleşiyi anında saptayıp, mahkum ettiler. Onunla da yetinmediler, gözlerime baktılar ve "Bu adam olmaz, gider yine birisiyle söyleşi yapar" dediler ve cezamı ertelemeyip içeriye atmaya karar verdiler. Adamlar haklı, şimdi beni hapse atmayıp cezamı erteleseler ben, aynı suçları işlemeye devam edeceğim, cezam artacak. Benim iyiliğim için hapse girmemin daha yararlı olacağını düşündüler. Sağolsunlar. Onlara çok şeyler borçluyum. Yaşasın adalet!

Adalet deyince aklıma geldi. 12 Mart döneminde bir davadan yargılanıyordum. TİP davasıydı. Ben TİP Büyük Kongresinde delegeydim. Bir konuşma yaptım. Bu konuşmamda "komünizm propagandası" yaptığım iddiasıyla suçlanıyordum. Malum ya fikir suçu işleme alışkanlığım var, konuşurken yine o suçu işlemiştim. Savunmalar yaptım, diller döktüm. Hakimleri o kadar çok inandırmışım ki, beni propagandadan değil, TİP yöneticisi olduğum gerekçesiyle 8 yıla mahkum ettiler. Hayatımda hiç TİP yöneticiliği yapmadığım halde mahkeme kararıyla TİP yöneticisi olmuştum.

Dosya Yargıtay'a gitti. Ben propaganda yapmadığım için mutluyum. Üstelik artık yargı kararıyla TİP yöneticisi de sayılıyordum. Buna **Behice Boran**, **Sadun Aren** sinirleniyorlar, nereden çıktı bu çocuk, bunun neresi yönetici diye suratıma bakıp duruyorlardı. Neyse, onlar öyle düşünürlerken Yargıtay da benim TİP yöneticiliğimi onayladı? TİP'lileri aldı bir düşünce. Ben artık tescilli bir TİP yöneticisiydim ve tarihe de böyle geçtim. Yüce yargı böyle karar verdi. Başka türlüsünü artık kimse iddia edemez.

Mahkeme başkanıyla karardan sonra bir yerde karşılaştık. Bana döndü, "Yahu Oral, biz sana laf olsun diye yönetici cezası verdik. Yargıtay nasıl olsa senin yönetici olmadığını anlar kararı bozar dedik, yanıldık." Hakim benim TİP yöneticisi sayılmama üzülmüştü. Ben ise sevinçliydim ve hakime pek aldırmadım. Artık bir kere karar onlardan çıkmıştı ve onaylanmıştı.

Annemle, ne zaman cezaevinin görüş yerinde karşı karşıya gelsek, "Keşke futbolcu olsaydın" diye hayıflanır. Başıma ne geldiyse annem yüzümden geldi. Ben masumum. O olmasaydı, belki de Erkut'un yerinde ben TUSİAD'a başkan olacaktım.

Kısmet.

ORAL ÇALIŞLAR

Güneydoğu'da 2500 köy boşaltılmış, Türkiye Kosova'ya yardım kampanyaları düzenliyor. Tarkan, Moskova'da çiğ köfteyle Türk usulü kahvaltı yapıyor, Serdar Turgut kendinin anormal olduğunu iddia ediyor, Hakan Şükür ikinci görmemiş düğününü bu sefer Fetullah Gülen'siz yapıyor, medya harekat ordusunun tümenleri Mudanya sahillerinden 'müdahil' haberler veriyor.

'Ölümden Önce Hayat Var' Sevgili Akdenizliler

Yaz geldi ya, herşey daha bir mavi şimdi. Hayat sarıya çalıyor. Ve yaz geceleri bile gökyüzü pırıl pırıl parıldıyor. Bir Akdeniz vatandaşı olmanın tüm şehveti bu ülkenin damarlarında dolaşıyor. Şimdi karada ve havada, içeride ve dışarıda, ruh dünyalarında ya da kültür fizik haritalarında barışı konuşmanın tam zamanı. Kendi kendinizle, aynalarla, kırık anılarla antlaşmalar imzalamak için bir an önce masalara oturulmalı. Şimdi bu topraklarda zamanı yavaşlatıp kendinizi o zamanın ağırlığına bırakmalı. Güneşe teslim olunmalı. Yaz kamplarında, deniz kenarlarında, düşlerde , umutlarda çırılçıplak soyunulmalı. Yüzünüzü ılık bir gülümseme kaplayacak. Ve o ılık gülümseme tüm hoşgörüsü ile masum Akdeniz vatandaşlarını teslim alacak. Fonda yanık bir kürt şivesi ile İbrahim Tatlıses'in söylediği "AKDENİZ AKŞAMLARI" çalıyor olacak.

Yüzyılın kahramanları, aristokratları, dehaları, falanları , filanları belirlenirken , şu günlerde yüzyılın bir hayal kahvesinde noktalanan som yazında, son bin yılında bir muhasebesini yapmak iyi olacağa benziyor.. Kürdü Türkü bir kenara bırakıp tarih ölçeğini bir parça büyültmeli gibi geliyor. Birer Likyalı , Hititli, Mezopotamyalı hatta Frigyalı gözlüğü ile bakıldığında herşey ne kadar da anlamsızlaşıyor. Ölçek büyüdükçe sınırlar arasındaki farklılıklar da ortadan kalkıyor, insanlar arasındaki farklılıklar da... Hayata hangi ölçekten bakıyorsanız , hayat da size o ölçeğin şartlarını sunuyor. Bir sınır kavgası içinde de bulabilirsiniz kendinizi. Sınırsızlığın sınırlarında da...

Yaz; Akdeniz ülkelerinde güneşin ve ayın emir komuta zinciri içinde sınırları kaldırdığı bir zaman aralığı. Yunanistan da aynı, İspanya da, Antalya da, hatta Diyarbakır da... Mikanos'ta değirmenlerin karşısında batan güneş ile, Dicle'nin kıyısında kurulu bir çardaktan batırılan güneş arasında ısı ve his kaybı yok. Bodrum'da da yeterince romantik batıyor, Hakkari'yi gölgeleyen dağın ötesinde de... Dün başka sınır haritaları varken de böyleydi , bugün de böyle... Siz sıradan birer Türkiye vatandaşı değilsiniz yaz ayları. Herbiriniz mitolojiden fırlamış klasik bir yunan tanrısı, tanrıçası oluyorsunuz. Belki umursamıyor , hatta görmezden geliyorsunuz. Kimbilir çoğunuz fark etmiyorsunuz... Oysa yazları, hepiniz birer sit alanı. Ve sittin sene hiçbirinizin sittir olup gidemeyeceği sınırsız sınırların gönüllü koruculları... ' MEMLEKET NİRE ? ' sorularının yanlış cevaplarısınız.

Yaz geldi. Ee, elbette barış da gelecekti. Geldi de... Hatta Avrupa'ya , Kosova'ya , hayata barış geldi. 'Savaşgücüydü' bir yaz gününde oluverdi 'barışgücü'. Otuzbeşbin sorti, binlerce ölü, yüzbinlerce kayıp, milyonlarca mülteci. Ama sonunda, yüzyılın 'som' yazında, gördünüz mü çok da 'boşuna değilmiş yaşananlar' (bu arada böyle bir şiiri de yazdığı için aferin Murathan Mungan) Kosova'ya da barış geldi nihayet . Ecevit yine başbakan. Yıllar önce Türk askerleri bir temmuz sıcağında Akdeniz sularından Kıbrıs'a uğurlarken gazetecilere 'Adaya savaş için değil, barış için gidiyoruz' diyordu. Bakın Kosova'ya da şimdi savaş için değil barış için gidiyoruz. Neyse ki, neyse ki, neyse ki... Dış görevlerde son yıllarda Somali'de , Bosna'da , Kosova'da hep barış görevini kapıyoruz.

Oysa içeride savaş hâlâ devam ediyor. Ruh dünyamızın güneydoğu haritası düşük yoğunluklu çatışmanın mayınlanmış ölüm yollarına benziyor. Olağanüstü hal kanunları ile adım atılıyor olsa da hayata, ruh hakları ihlalleri eskisi kadar olmuyor. Olmasına fırsat verilmiyor. Fırsat kalmıyor. Güneydoğu'da 2500 köy boşaltılmış Türkiye Kosova'ya yardım kampanyaları düzenliyor. **Tarkan** Moskova'da çiğ köfteyle Türk usulü kahvaltı yapıyor, **Serdar Turgut** kendinin anormal olduğunu iddia ediyor, **Hakan Şükür** ikinci görmemiş düğününü bu sefer Fetullah Gülen'siz yapıyor. Fethullah Gülen kendini Amerika'dan savunuyor. Medya harekat ordusunun tümenleri Mudanya sahillerinden 'müdahil' haberler veriyor. Bir Akdeniz adasında, İmralı'da sonu belli bir davadan bile 'barış' temennisi yükselebiliyor. 'Doğru, yanlış!...' Muhasebesi tarihe kalmış.

Türkiye aşırı sıcaklara gerçekten teslim olmuş gözüküyor.

Geçtiğimiz ay **Müslüm Gürses** (baba), bir konserinde hayranları ortalığı darmaduman edip kulisi de basınca, ertesi sabah atv haberin artık sabah parlayan yıldızı Hakan Aygün'e (tabii, elbette) duygularını telefonda anlatıyordu. Gerçi sabah sabah sesi kuşku verecek derece dumanlıydı ama yine de BABA 'tüm insanlığa barış gelsin, insanlar kardeş olsun' mesajını aççık, seççik, ağır ağır veriyordu. Yani 'yaz' deyip geçilmeyecek. Sabah erken kalkılıp Hakan Aygün seyredilecek, -barış gelecek- insanlık kardeş olacak... Bir de konserde korumalara kızıp kulis basılmayacak.

Sıcak, zamanı eritiyor. Yelkovan akrebi kovalıyor . Akrep öğle güneşinin altında çaresiz, sığınacak bir gölge arıyor.

Mevsim evliliklerin değil , yaz aşklarının mevsimi. Gülümseyerek sevdalanmaların, tutkularda tutuklanmaların, terk edemeyenleri terk etmelerin, unutmaların , affetmelerin zamanı. Bu topraklarda bir GENEL AF çıkartılacaksa, tam da bu zamanlarda çıkartılmalı. Pişmanlık yasalarından tüm kaçaklar faydalandırılmalı. Aşkları gülerek hatırlamanın öğleüstleri, akşamaltları bunlar. Bir trafik kazası gibi , aniden, beklenmedik bir anda... Derin bir bakışa, içten bir kahkahaya, mahsun bir duruşa vurulma ya da vurma zamanı. Akdeniz kavşaklarında tek yön aşkı gösteriyor. Bu mevsim tüm yolları aşkın barış ve mutluluk cephesine çıkartıyor.

Politikaymış, savaşmış, mahkemeymiş, polismiş, teröristmiş, koalisyonmuş, Miloseviçmiş, Hakanmış, Müslümmüş, o bunu demiş , şu bunu yapmış, şunlar yokmuş, bunlar eksikmiş, acılarmış, umutsuzluklarmış, yalnızlıklarmış, hepsi , hepsi , hepsi, hepsi boş. Yaz geldi ya, Akdeniz coğrafyasını ruhunuzun derinliklerinde bir yerlerde taşıyorsunuz ya, hepsi boş. Çıkın bir ölçek yukarıya. Alın önünüze yeni haritanızı, bakın oradan hayata. Mutsuzlukları kaç kıştır arıyoruz, tek tek öne çıkartıyoruz, doya doya kendimize acıyor, canımızı acıtıyor, hayatı acıtıyoruz. Hep bir iğneleme, hep bir kötümserlik, hep bir kırılganlık. Nedamet kraliçeleri, kötümserlik bezirganları, ossuruk tacirleri... Bu insanlar nasıl yaşıyorlar , neden yaşıyorlar, hiç mi yazla tanışmamışlar neden hâlâ tanışmıyorlar. Dört mevsim de kış değil ya... Yaz duruyor işte önümüzde. Barış duruyor, aşk duruyor, umut duruyor. Bir de yanına şöyle domatesli bir pilav , bir çoban salata, bir kaç dilim kan kırmızı karpuz, bol tuzlu da bir ayran. Hesabı nasıl olsa yaz ödüyor , Akdeniz ödüyor. Gerisini de **Kemal Burkay** söylüyor;

'Gülümse, hadi gülümse
bulutlar gitsin,
yoksa ben nasıl yenilenirim ,
hadi gülümse.
Belki şehre bir film gelir,
bir güzel orman olur yazılarda
İklim değişir, AKDENİZ olur,
gülümse...'

CÜNEYT ÖZDEMİR

Aksiyon Ajansı

Soru-Cevap

Gazeteci reklamda oynasın mı?
- Bize ne!

Gazeteci, firmaların karşıladığı beleş gezilere gidip şirketlerin reklamını haber adı altında yapsın mı?
- Yapmasın.

'CV' Ya Da 'Kendimizi Tanıyalım Formu'

(bir iş başvurusunda meslek hanesine yazılacaklar için öneriler)

'gece martısı' 'sarayburnu kokusu', 'kırmızı erik ağacı', 'kirpi dikeni', 'yarım kalmış rüya kahramanı' 'dalga köpüğü', 'hüzünlü vapur düdüğü', 'suda iz bırakan yağmur damlası', 'gece gezen sokak köpeği', 'sessizlik çıngırağı', 'dolunay yakamozu', 'yunus balığı gözyaşı' , 'yaprak hışırtısı', 'kendinin yalancısı'

Alo, Alo, Aaaalllloooo!!! !!!oooollllaaaA ,olA ,olA

Herkesin telefonu dinleniyormuş. Bu yeni değil. Ama telefonları dinlenenler arasında bir isim var ki yeni ve üzerinde ciddi ciddi düşünülmesi gerekiyor. Polis suçluları dinliyor, "tamam". Polis politikacıları dinliyor, "eee hadi". Polis gazetecileri dinliyor, "eyvallah". Polis polisi dinliyor, "amenna". Ama polis Bedri Baykam'ı da dinliyor, nasıl yani? Harbiden nasıl yani ? Bedri Baykam'ın politik kişiliği için dinliyorsa ki, bizim takip edebildiğimiz kadarı ile BAYKAM taviz vermez ve Atatürkçü kişiliğini yansıttığı yazılarıyla kendisini dinleyelenlere nal toplatacak bir iradeye sahip. Ee, televizyon tartışmalarında kıran kırana , tavizsiz sürdürdüğü tutumu ile de la(y)ik çevreye layık bir kişilik çiziyor. Üstelik geçmişte dadaist akımların etkisiyle sanat amaçlı yaptırttığı yağlı kadın güreşlerinden de bugün pişman olduğunu yeterince vurguluyor. O zaman geriye bir tek neden kalıyor.

'Aman tanrım yoksa Emniyet Bedri BAYKAM'ın resimleri ile ilgili yaptığı telefon görüşmelerini mi takip ediyor!!! ' Düşünsenize Bedri BAYKAM örneğin Aysu KAYACI ile Paris'in trafiğini birbirine katacak bir san'at tasarısını telefonda bir arkadaşına açıyor ve bu hemen kayıtlara geçiyor. Telefonları dinleyen "Teşkilattan bir küçük Berkay" ertesi gün gidip amirlerine rapor veriyor. 'Efendim Bedri Bey yeni sergisi için Aysu Kayacı'nın fotoğraflarını, üstelik mayolu , üstelik de bir garp memleketinde, Paris'te çekeceğini öğrendik. Bu memleketimiz için son derece sakıncalı sonuçlara yol açabilir. Üstelik toptancıyı arayıp bayağı bir kırmızı boya siparişi verdi , bu da açıkça kominizm propogandası kokuyor. Üstelik Küba'da açtığı son sergisini takip etmek için Havana'ya (bu zor göreve) giden memurlarımız Bedri Bey'in resimlerinde yeşil rengin ağırlıkta olarak kullanıldığını görmüşler ve zorlu Küba seyahatlerini iki ay uzatarak Yeşil'i Veradora sahillerinde aramışlardı. Bu tertibe hemen engel olmalıyız, amirim' mi diyor acaba.

Bedri BAYKAM'ın bile telefonları dinleniyorsa zaten vay haline KOMET'in. Onun da herhalde Çorum - Paris - İstanbul üçgeni içinde attığı her adım izlenmiştir. Kimibilir neler saklıdır o tuallarin ardında. Acaba modeller de sorguya çekilmiş midir, gizlice . Ya da Hayati MİSMAN'ın gravür baskıları korsan mıymış? Dinlemeler sonucunda Cemil KARABABA'nın başka liderlerin resimlerini de yaptığı belirlenilmişse zaten , vay haline Türkiye'nin.Ya bir de Marmaris'in ressamı dinleniyorsa. Vah, vah, vah...

Madem teşkilat ressamlardan başladı, derhal diğer sanatlara da el atmalı. Orhan Pamuk'un yeni romanında yer alabilecek Atatürk karşıtı ögeler teşkilatın bilgisayara girecek "hackerları" tarafından tesbit edilmeli. Bilgisayarına virüs birlikleri gönderilmeli. Ya da 'yeni sinemacıların' çekeceği yeni filmlerde yer alabilecek küfürler önceden belirlenip MGK kararı ile bu küfürlerin bir filmde kullanılması şimdiden yasaklanmalı. Bu arada Beyoğlu Kaktüs'ün düzenlemeye başladığı roman yarışmasının da perde arkası araştırılıp, gerçekler ortaya çıkartılmalı. Gürer AYKAL'ın CSO'dan transfer olacağı şeklindeki söylentilerin kayıtları da bir magazin programına sızdırılıp ele güne teşhir edilmeli. Küçük İbo'nun Fazilet partisi ve Erbakan bağlantısını doğrulayan telefon görüşmeleri ise doğrudan Vural SAVAŞ'a elden teslim edilmeli. Türkan ŞORAY ne yapıyor bu arada muhakkak , muhakkak araştırılmalı. Ne de olsa "atv haber" iyi günde kötü günde beraber...

Ya ÇELİK'in bile telefonları dinleniyorsa. Hem de DGM'nin bizim bile bilmediğimiz bir kararı ile... Tanrım , düşünmek bile istemiyorum, düşünmek bile istemiyorum, istemiyorum.

resmi Talimatname

şikayet etmek 'yasak' şimdi
ikinci bir emre kadar
'ohh..' ya da gönlünce
bir 'offf...' da çekilmeyecek.
dalıp gitmek yok,
suskunluklara kaçmak
ya da, kaçarken kendine
yakalanmak...
bir "karar" alındıysa elbet
birgün uygulanacak
bardak bir kez elinden kaydıysa
sonunda yerle buluşacak.
ama öyle 'langadanak' düşmek
'şangıır' diye ses çıkartmak...
yasak.
İlk emir harfiyen uygulanacak
tutuklanan hayata hakları
okunacak
tane tane yaşadıkları ve
yaşayamadıkları hatırlatılacak
tutsaksan eğer, kendine,
iyi davranılacak
arananlar listesinin başında
'umut' yazıyor.
'ölü ya da diri', getirene
gitmek düşüyor
cezalar hep ödüllerle geliyor...
son emir tüm emirleri
iptal ediyor
artık 'ne' ise 'o' yaşanacak
sonuna kadar...
son'unda dibi bulunacak.
talimatname harfiyen
uygulanacak.

Öneriler... Öneriler... Öneriler...

Emek Sineması'nda hangi film gösterilirse gösterilsin gidin... Son zamanların en iyi filmi Merkez İstasyonu. Sarayburnu'nda deniz çok güzel kokuyor. Dilerseniz müzik dinleyin , balkona çıkın, hayal kurun. Serserilik en güzeli. Çengelköy'deki balık restaurantları çok güzel ve çok ama çok çok pahalı. Kerem GÖRSEV'in 'I LOVE MAY' adlı albümü çok güzel. Gece dinleyince daha da güzel. ROLL dergisi iyi. Özellikle röportajları çok beğeniyorum. Şu günlerin FM bandında en iyi kanalı XL 102 FM. Az haber, az konuşma, çok müzik, farklı müzik.

Akşamsefası

conan@ibm.net CÜNEYT ÖZDEMİR

Yüzyılın En Berbat Yerli Fikirleri

- Düşünce suçu!
- **Sivas Katliamı!**
- Üçüncü Boğaz Köprüsü!
- **İdam!**
- Taksim'e camii yapmak!
- **Tam 2000 yılında çocuk yapmaya uğraşmak!**
- Futbolcuları vergiden muaf tutmak!
- **Gazetecilerin reklamlara çıkması!**
- Korsan Baskı!
- **Türklerin genetik şifrelerinin çözülme korkusu!**
- Başkanlık Sistemi!
- **Taksim Meydanı'nda portatif modern Alman tuvaleti!**
- AB Shaper ve tüm jimlastik aletleri!
- **Besim Tibuk'un ofsaytın kalkmasını istemesi!**
- Foton kuşağına girince oluşacak felaketler beklentisi!
- **Tan Sağtürk'e bale dışında her şeyin yaptırılması!**
- Hormonlu, genetik gıdalar!
- **Yeni Galata Köprüsü!**
- İmaj ski!
- **Kenan Evren'in Ressam olması!**
- İslami Sermaye!
- **Reha Muhtar'ın keşfi!**
- Plastik ambalajlar!
- **Saadettin Teksoy'un kutupta namaz kılmaya çalışması!**
- Yerli işkence metodları!
- **Kral TV müzik ödülleri!**
- Alişan ve erkeklik kitabı konsepti!
- **Gazetelerin promosyon çılgınlığı!**
- Hasankeyf'in sular altında kalması!
- **Gökova'ya termik santral!**
- Aşçi Emine S. Beder olayı!
- **Bergama'daki altın ski!**
- Ricky Martin'li CHP kongresi!
- **Tarkan'ın milli mesele oluşu!**
- Fadime Şahin, Gülten Kızılkaya, Çankaya Çıplağı, Zeynep Uludağ, Levent Oran vs!
- **Hakan Şükür'ün düğün, transfer ve espri konsepti!**
- Televole salgını!
- **Mehmet Ağar'ın, Ahmet Özal'ın, Sedat Bucak'ın milletvekili seçilmesi!**
- İlle de Kamer Genç!
- **Kardak Krizi!**
- Darbeler, işkenceler, anayasa değişiklikleri!
- **YÖK ve İhsan Doğramacı!**
- Hoşçakal Yarın, Leopar'ın Kuyruğu!
- **Manisa Davası!**
- Erol Büyükburç'un babalık davaları
- **Gonca Kuriş'in bulunamaması**
- Derin Devlet, çeteler, koalisyonlar, ihaleler!

(Katkılarınızla sürecek...)

Bir Fotoğraf Bir Anı / Eflatun Nuri

Eflatun Nuri, sağ başta beyaz pardesülü Abidin.

Ha Kutuplarda Bir Eskimo Genci, Ha Buzlar Üzerinde Eflatun Nuri

Yıl 1947, akşam radyo haberlerinde Tuna'dan kopup gelen buzların İstanbul boğazını kapladığını duydum. Sabah erkenden fırladım. Şirket-i Hayriye vapurlarından, ancak arabalı vapurlar çalışabiliyordu. Üsküdar'dan Kabataş'a arabalı vapurla geçtim. Tramvaya bindim, doğru boğazın yolunu tuttum. Tuna'dan buzlar gelecek de, ben orada olmayacağım! Olacak şey mi! Sarıyer önlerinde müthiş bir kalabalık vardı, neredeyse bütün İstanbul sahile inmişti. Ben de ite kaka kalabalığı yardım. Boğaziçi sanki kutuplardan bir parça gibiydi karşımda.

Bir sürü insan buzdan buza atlayarak karşı sahile, karşı sahilden de İstanbul yakasına geçmeye çalışıyorlardı. Bu arada vapur parası vermemek için ellerinde çantalarıyla açıkgöz memurlar beleş karşıya geçme çabası içindeydiler. Fakat bir çoğu, yakında atlayacak bir buz parçası bulamadıklarından boğazın ortasında kalakalıyor, yardım istiyorlar. İnsanlar aynen penguenler gibi buzların üzerinde dolaşıyorlardı. O zaman sandalcılara gün doğuyordu. Şipşakçılar da bu ilginç günde bayram ediyorlardı. İlk kez buzdan para kazanıyorlardı. Herkes buz üzerinde fotoğraf çektirme sevdasına düşmüştü. Ben de hemen önümdeki koca bir buz parçasının üzerine atladım, fotoğrafçıya çekmesini söyledim. Biraz sonra aynı buzun üzerine başkaları da çıktı. Buz, tıpkı bir sandal gibi doldu. Onlar da bir hayli fotoğraf çektirdikten sonra birer ikişer buzdan atladılar. Ben de onların arkasından buzdan indim. Tam sahile adımımı atmıştım ki fotoğrafta gördüğünüz buluta benzeyen buz parçası tepetakla ters döndü. Eğer buzun üzerinde biraz daha kalmış olsaydım, şimdi frigo olmuştum.

Bütün Zamanların En İyi On Kitabı

Haz: Oylum Gölbaşı

Çetin Altan: **1.** Billur Köşk, *Tahir Alangu* **2.** Sıfır ve Sonsuz, *Arthur Koestler* **3.** Budala, *Dostoyevski* **4.** Gizli Ajan, *Graham Green* **5.** Küçük Şey, *Alphonse Daudet* **6.** İhtiyar Adam ve Deniz, *Ernest Hemingway* **7.** Demir Ökçe, *Jack London* **8.** Tipi Dindi **9.** Beyaz Şemsiyeli, *Ercüment Ekrem* **10.** Utanmaz Adam, *Hüseyin Rahmi Gürpınar*

Semra Girişen: **1.** Aşkın Metafiziği, *Schopenhauer* **2.** Kılavuz, *Bilge Karasu* **3.** Akıl Çağı, *Jean Paul Sartre* **4.** Suç ve Ceza, *Dostoyevski* **5.** Goriot Baba, *Balzac* **6.** Sevgili Milena, *Kafka* **7.** Dava, *Kafka* **8.** Thereze Raquin, *Emile Zola* **9.** Kırmızı ve Siyah, *Stendhal* **10.** Silas Marner, *George Eliot*

Ahmet Ümit: **1.** Odysseia, *Homeros* **2.** Karamazof Kardeşler, *Dostoyevski* **3.** Hamlet, *Shakespeare* **4.** Küçük Prens, *Saint Exupery* **5.** Sırça Anahtar, *Dashiel Hammatt* **6.**Don Kişot, *Cervantes* **7.** Şato, *Kafka* **8.** Goriot Baba, *Balzac* **9.** İki Şehrin Hikayesi, *Charles Dickens* **10.** Elsa'ya Şiirler, *Aragon*

Zeynep Gönenli: **1.** Kumral Ada Mavi Tuna, *Buket Uzuner* **2.** Vadim O Kadar Yeşildi Ki..., *Richard Llewelyn* **3.** Kuvayi Milliye, *Nazım Hikmet* **4.** Ay Sarayı, *Paul Auster* **5.** Bir Acıya Kiracı, *Metin Altıok* **6.** Sıdıka, *Atilla Atalay* **7.** İki Şehrin Hikayesi, *Charles Dickens* **8.** Tek Ses İçin, *Susanna Tamarro* **9.** Beyaz Diş, *Jack London* **10.** Yaşam Bayka Yerde, *Milan Kundera*

Ünsal Oskay: **1.** İskender'in Anabasisi, *Ariannus* **2.** Urfalı Mateos Vekayi Namesi ve Papaz Grigor'un Zeyli **3.** Mobydick, *Herman Melville* **4.** Yeraltından Notlar, *Dostoyevski* **5.** Suç ve Ceza, *Dostoyevski* **6.** Savaş ve Barış, *Tolstoy* **7.** Anna Karennina, *Tolstoy* **8.** Ceza Sömürgesi, *Kafka* **9.** Değişim, *Kafka* **10.** İlyada ve Odysseia, *Homeros*

Önder Saraloğlu: **1.** Karamazof Kardeşler, *Dostoyevski* **2.** Budala, *Dostoyevski* **3.** Kırmızı ve Siyah, *Stendhal* **4.** Amerikan Sapığı, *Bret Easton Ellis* **5.** Tutunamayanlar, *Oğuz Atay* **6.** Amerika, *Kafka* **7.** Genç Werther'in Acıları, *Goethe* **8.** Nietzsche Ağladığında, *I. Yalom* **9.** İnce Memed, *Yaşar Kemal* **10.** İki Şehrin Hikayesi, *Charles Dickens*

Zeynep Oral: **1.** Seyahatname, *Evliya Çelebi* **2.** Karamazof Kardeşler, *Dostoyevski* **3.** Küçük Prens, *Saint Exupery* **4.** Memleketimden İnsan Manzaraları, *Nazım Hikmet* **5.** Öyküler, *Sait Faik* **6.** Hamlet, *Shakespeare* **7.** Büyük Maulness **8.** Vanya Dayı, *Çehov* **9.** Martı, *Çehov* **10.** Mesnevi, *Mevlana*

Volkan Güngör: **1.** Yüzüklerin Efendisi 1,2,3, *J. R. R. Tolkien* **2.** Hobbit, *J. R. R. Tolkien* **3.** Dune, 1,2,3,4, *Frank Herbert* **4.** Sefiller, *Victor Hugo* **5.** Yerdeniz 1,2,3,4, *Ursula K. LeGuin* **6.**Hayvan Mezarlığı, *Stephen King* **7.**Simyacı, *Paulo Coelho* **8.** Yaban Muzu, *Jose Mauro de Vasconselos* **9.** Nutuk, *Mustafa Kemal Atatürk* **10.** Masallar, *J. R. R. Tolkien*

Atilla Birkiye: **1.** Bülbülü Öldürmek, *Harper Lee* **2)** Eylül, *Mehmet Rauf* **3)** Memleketimden İnsan Manzaraları, *Nazım Hikmet* **4)** Küçük Prens, *Saint Exupery* **5)** Ölümsüzlük, *Milan Kundera* **6)** Yüzyıllık Yalnızlık, *Gabriel Garcia Marquez* **7)** Maldoror'un Şarkıları, *Lautréamont* **8)** Binbir Gece Masalları **9)** Kapital, *Karl Marks* **10)** Savaş ve Barış, *Tolstoy*

Gülden Doğan: **1.** Durgun Don, *Şolohov* **2.** Doğmamış Çocuğa Mektup, *Orianna Fallaci* **3.** Fırtına, *Ilya Ehrenburg* **4.** Ana, *Pearl S. Buck* **5.** Şeker Portakalı, *Jose Mauro de Vasconcelos* **6.** Ve Çeliğe Su Verildi, *Nikolay Ostrovski* **7.** Martı, *Richard Bach* **8.** Sessiz Ev, *Orhan Pamuk* **9.** Genç Werther'in Acıları, *Goethe* **10.** Yaşama Dair, *Işık Kutlu*

Umut Konuş: **1.** Umut, *A. Malraux* **2.** Foucault Sarkacı, *Umberto Eco* **3.** Zen ve Motorsiklet Bakım Sanatı, *R. M. Pirsig* **4.** Demir Ökçe, *Jack London* **5.** Yaşam Başka Yerde, *Milan Kundera* **6.** Yabancı, *Albert Camus* **7.** Varolmanın Dayanılmaz Hafifliği, *Milan Kundera* **8.** Kapital, *Karl Marx* **9.** Çanlar Kimin İçin Çalıyor, *Ernest Hemingway* **10.** Açlık, *Knut Hamsun*.

Çiğdem Kardelen: **1.** Komünist Manifesto, *Karl Marx* **2.** Memleketimden İnsan Manzaraları, *Nazım Hikmet* **3.** Hasretinden Prangalar Eskittim, *Ahmed Arif* **4.** Savaş ve Barış, *Tolstoy* **5.** İnce Memed, *Yaşar Kemal* **6.** Garip, *Orhan Veli* **7.** Ve Durgun Akardı Don, *Şolohov* **8.** Yabancı, *Albert Camus* **9.** Denemeler, *Montaigne*.

Meltem Altan: **1.** Hiçbir Yerde, *Christia Wolf* **2.** Yüzüklerin Efendisi, *J. R. R. Tolkien* **3.** Karamazof Kardeşler, *Dostoyevski* **4.** Sofi'nin Dünyası, *Jostein Gaarder* **5.** Yaşamın Ucuna Yolculuk, *Tezer Özlü* **6.** Gazetecinin Ölümü, *Horace McCoy* **7.** Bağışlanmış Bir Günahkarın Özel Anıları ve İtiraları, *James Hogg* **8.** Martin Eden, *Jack London* **9.** Demain, *Hermann Hesse* **10.** Çanlar Kimin İçin Çalıyor, *Ernest Hemingway*.

Rana Denizer: **1.** Küçük Prens, *Saint Exupery* **2.** Sidartha, *Herman Hesse* **3.** Böyle Buyurdu Zerdüşt, *Nitezsche* **4.** Oğlak Dönencesi, *Arthur Miller* **5.** Denizler Altında 20.000 Fersah, *Jules Verne* **6.** Tutunamayanlar, *Oğuz Atay* **7.** Beyaz Kale, *Orhan Pamuk* **8.** Kamelyalı Kadın, *Balzac* **9.** Yüzüklerin Efendisi, *J. R. R. Tolkien* **10.** Yüzyıllık Yalnızlık, *Gabriel Garcia Marquez*.

Can Yağız: **1.** Küçük Prens, *Saint Exupery* **2.** Karayel Hüznü, *Buket Uzuner* **3.** İnce Memed 1,2,3, *Yaşar Kemal* **4.** Semerkant, *Amin Maalouf* **5.** Afrikalı Leo, *Amin Maalouf* **6.** Kumral Ada Mavi Tuna, *Buket Uzuner* **7.** Nah Kalkınız, *Aziz Nesin* **8.** Büyüklerimiz, *Uğur Mumcu* **9.** Ramses, *Christian Jacq* **10.** Bir Dinazorun Anıları, *Mina Urgan*.

Listeleriniz için Adres: "Bütün Zamanların En İyi On Kitabı" İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No: 20 Beyoğlu / İstanbul **Fax:** 251 52 67
E-mail: kulturfizik@hotmail.com

AKŞİYONCU

Haiku Maiku Kuiku

matsuo başo usta'ya..

1
güz akşamı katır dalgın şose boyunda
su mercimeğini ezmemek için bastı manda bokuna
zotarta diye çatırdadı tabiatın dübürü

2
kırlangıçlar ve tarlakuşları şahane âlem yaparken
mayıs yağmurunda kurbağaları şişirip şişirip
fitbol oynadık yoşino yaylasında

3
sabaha kadar öttü durdu koduumun gugukkuşu
şu haiku yazma konsepti de olmasaydı
balyozla ezerdim kafasını

4
cırcır böceği çığlığı eşliğinde
emdim lüleden cıvırı incitmeden çimenleri
indim sonra nio gölü'ne gûsül abdesti almaya

5
kış fırtınası uçururken erik çiçeklerini
uyuyan tarlakuşu ve güz kelebeği amaan
dikkat etseler de çizdirmeseler kestaneyi

6
bahar sisi içinde uyuyan söğüte dokunmadan
karganın terkedilmiş yuvasına gittim
kaptım yumurtaları şahane omlet yaptım

7
çiy damlası bahar çayırına düşünce
geldi bambu ormanından acayip sesler topağı
dedim ki haiku uğruna oğlum yardırmayalım kabağı

8
karlı kış sabahı güz kelebeği uçarken
yedik tas tas yaş su mercimeğini
anında bozduk tabii motoru

9
hasat güneşi altında fuji dağı'nda düşündüm
şu kargaları yakalasam tüylerini yolsam piliç yapsam
tavuk diye okutabilir miyim ki mudurnu tavukçuluğu'na

10
dediler ki haiku işinde şahane para var
sattık daireyi dükkanı yok pahasına
çıktık şu koduumun fuji dağına

11
manda yuva yapmış söğüt dalına
yavrusunu başo kapmış
gördün mü

fifa kokartlı şayir

imgehan lirikboy

Akşam Sefası

Seks tarifemizin, genelevlerdeki asılması gereken tarifesi 240 bin lira. Böyle bir aptallık olur mu? Normalde 2,5 milyon olan vizite, yasal olarak 240 bin lira.

Türkiye'de Yok Olan Değerler

Eriyen yok olan düzen, sistem, nereye bakarsan kokuşmuş. Bencilleşmiş bir ulus haline gelen halkımız... Belki böyle konuşmaya hakkım yok ama artık dayanamıyorum. Beş yaşımda geldiğim İstanbul'da, varoşlarda başlayan hayatımın hiç bir döneminde böyle sıkılmadım. Kimsenin kimseye saygısı kalmamış, para servet yarışı halinde kendini kaybetmiş insanlar. Az önce "varoşlarda başlayan hayatım.." satırını kenar mahallede diye düzeltiyorum. Çünkü bu kelime nereden geldi sanki. Fakir olan ama gayet onurlu olan bu mahalledeki yaşayanlar için varoş, ne biçim bir kelime sanki nonoşla özdeşleşmiş. Nonoşlar erkek olarak bizden çok iyi yerlere geldiler, her biri TV kanallarında, en iyi yerlere geldiler. Çünkü halkın şaşırmış beyinleri neyin iyi, neyin kötü olduğunu fark edecek durumda değil. Önüne ne koyulursa onu seviyor. Yarışma programlarında kendilerinle alay eden şovmenlere bile tapıyorlar. Yüzbinlerce kişinin gece gündüz aradıkları bu yarışma programlarında medya patronları servetine servet katıyorlar. Bir de bağlı oldukları gazeteleri, her gün, insanlara araba hayaliyle aldırıyorlar. Ticaretin serbest olduğu ülkemizde, tüketiciyi koruyacak ciddi bir kuruluş olmadığından, nasıl kandırıldıklarını bilmiyorlar.

Veraset intikal vergisinin kaç lira olduğunu hediyeyi verirken açıklamıyorlar. Sıkılıyorum, üzülüyorum. Karaköy'den dalgın dalgın belediye otobüsüne biniyorum. Hemen aklıma geliyor, biz hayat kadınıyız arkamızda kimse yok. Biz, geriye dönüşü zor olan bu pis hayatta kimseye derdimizi anlatamıyoruz. Emekli olurken asgari ücretten emekli oluyoruz. Komik olan II. Abdülhamit devrinde bile vergi alan devlet şimdi uyuyor. Seks tarifemizin genelevlerdeki asılması gereken tarifesi 240 bin lira. Böyle bir aptallık olur mu? Normalde 2,5 milyon olan vizite, yasal olarak 240 bin lira. Belediyeye bağlı olan genelevlerde, bu ücret tatbik ediliyor. Bizim de 240 bin liradan emekliliğimiz hesaplanıyor. Düşünüyorum, sıkılıyorum, nereye baksam haksızlık, isyan ediyorum! Şehit annelerine, babalarına bakıyorum. Gördüklerim hep fakir insanlar; yürekleri yanmış. Aralarında olmasını pek temenni etmem ama, hiç holding sahipleri, iş adamları, Emniyet Genel Müdürü şehit anası babası göremiyorum, zaten olsa, medya günlerce bunu yayınlar, yani biz fakir insanların çocukları kurbanlık. Cahil aklımla düşünüyorum, biz devlete vergiyi her adım attığımızda veriyoruz. Niye veriyoruz? Bize yol, hastane, okul ve bizim güvenliğimizi sağlasın diye veriyoruz. Güvenliği sağlayacak ordumuzun, yetişmiş, yıllarca eğitim görmüş tecrübeli subayları biraz daha ön saflarda bulunamaz mı? İki aylık eğitim görüp her gün ölen gencecik delikanlılara yazık olmuyor mu? Biz vergilerimizi yurtta, cihanda bizi korusunlar diye veriyoruz. Amerika'da vergi veren vatandaş haksızlığa uğradığında devleti sorguluyabiliyor. Sıkılıyorum, üzülüyorum TV açıyorum. Siyaset Meydan'ında turizmcilerin feryadını duyuyorum. Beyler şikayet ettiğiniz işsizliği devletten destek olarak kredi istediniz. Sanki o tesisleri çoğunluğunuz cebinizden verdiniz. Hayır. Yine bizim gibi fakirlerin verdiği vergileri kredi olarak uzun vadeli olarak aldınız, biraz zahmete katlanın. Biz hayatımız boyunca katlandık hala 60-70 milyon emekli maaşı için çalışıyoruz. Çocuklarınızın magazin dergilerinde son model arabalarla, fink attığını görüyoruz. Sıkılıyorum, üzülüyorum çevremdeki konuştuğum herkes son derece üzgün ve ekonomik olarak çok zor şartlarda yaşadıklarını anlatıyorlar. Türkiye'nin neden bugünlere geldiğini sorguluyorlar. 50 yıldır siyasetin yanlış yönlendirmelerinin sonucu bu duruma geldiğini düşünüyorlar. Çoğunluğu memur, işçi herkes nefes alacak tedbirlerin gelmesini bekliyor. Ama ne yazık ki IMF yine kılıcını gösterdi. Hükümet sanki memur maaşlarına yapılacak zammın, bütçedeki yerini belirlemeyi IMF'ye göre ayarlıyor. Ticaretin serbest olduğu, fırsatçıların, üç kağıtçıların bol olduğu ülkemizde fakirliğin daha çok olduğu bir duruma geleceğini görüyoruz. Sıkılıyorum aklıma gelenleri bağırarak haykırmak istiyorum vazgeçiyorum. Haydi beyler stres atılacak iyi muamele bizde, çözüm bizde deyip kendimi avutuyorum.

MEHTAP KANDEMİR

Haber vermeden masadan ayrılan bir demkeşi, bilge serseri duyarlı olduğu için merak eder. Her ortadan kaybolan demkeş dünyayı değiştirmek anlamında potansiyel bir mobil güçtür.

Bilge Serseri ve Adab-ı Muaşeret Kuralları

VECDİ ÇIRACIOĞLU

Hisar'ın ağır babaları adâba uygun bir şekilde kayıntı yaparken...

▲ **Masaya Geliş ve Ortama Saygı:** Bilge serseri, deniz kıyısında masa olarak bankları tercih eder. Masaya ve ortamına saygı onun şanındandır. İlk olarak, selamlamaya dikkat eder; sonra oturma yerine ayaklarıyla basarak tünememeye. Gerçek bilge serseriler, kendilerini hiç bir zaman tavuk olarak görmezler! Yağan yağmurdan sonra bile, bir ondülin karton bulur ve banka o vaziyette otururlar. Ortamda bulunanları selamlamak ve mevzuyu dinlemeden konuya 'pat' diye girmemek, bilge serserilerin önemle dikkat ettikleri durumların başında gelir. Bu, onların susmaya karşı gösterdikleri saygıdan ileri gelir.

▲ **Mezeye Saygı:** Karnınız ne kadar aç olursa olsun, gerçek bilge serserinin mezesine, tebelleş olmamanız gerekir. Mezeye saygısızlık; elinize vurulan hafif bir tokatla cezalandırılır. 'Sahura mı kalktın?' cümlesiyle densiz şahıs utandırılır. Unutmamak gerekir ki bilge serseri; bir leblebiyi dörde bölerek meze yapan kadın/erkektir.

▲ **İçki Sırasına Riayet:** Bilge serseri; maddi dünya nimetlerine ters düştüğü için, bir tek içki tedarikinde KOALİSYON yapar. Bundan ötürü, ortak alınan içkinin bir damlası bile önemlidir. İçki şişesi; ortamdaki bilge serseriler arasında saat yelkovanının dönüş yönünde hareket eder. Gırtlağını atan, Şişenin etiketini sıradakine doğru çevirerek, sıranın ondan sonrakine geldiğini belirtir. Bu hareket 'etiket kime bakıyorsa' sıra ona gelmiştir anlamındadır. Gerçek bilge demkeş, sıra kendine geldiğinde, elinde şişe ile gevezelik yapmaz. Çünkü 'ısıttın' tabirini işitmesi, onun moralini bozar. Gerçek bilge serseri, yokluk anında zar zor alınan içkinin yere dökülmesini, çalınmasına yeğler.

▲ **Gırtlak Sayımı Adabı:** Bu adab; içki sırasına riayet adabıyla iç-içedir. Bilge serseri olmak isteyen; içkiyi kafasına diktiğinde, diğerlerinin, gırtlağının kaç kez inip çıktığına bakıldığını bilmelidir. Şişe dönmeden önce, iki gırtlak kuralı konmuşsa, iki gırtlıklı istihkak alınmalıdır. Eğer bu kurala uymayıp ikiden fazla gırtlak sayılmışsa 'çalma' uyarısı yapılır. Her çalınan tek gırtlak 3cc. içki demektir. Bu durumda çalandan ikinci turda 'es' geçilir.

▲ **Şarkı ve Şiir Söyleme Adabı:** Bilge serseri bağrı yanık insandır. Bazı zamanlarda susmayı tercih eder. Detone kargaların, kafasını dinlemek isteyenin durumundan ve halinden anlaması gerekir. Anlamsız şiir ve sloganlar, gerçek bilge serseriyi rahatsız eder ve mevzii değiştirmesine sebep olur.

▲ **Sığıntılık Adabı:** Bilge serseri yokluktan ötürü, bir masaya sığındıysa onu tanıyan bir başka serseri, tanışlığını bahane edip, masaya kuyruklu yıldız olmaz. Yanlamaz. Yeni gelene 'sığıntının sığıntısı olmaz' kuralı çelebice anlatılır. Bu, bilge serseri için onur kırıcı ve inciltici bir durumdur.

▲ **Masadan Ayrılış:** Masa kutsaldır. Bilge serseriler masaya gelirken nasıl adabına göre davranıyorlarsa, kalkarken de saygı kuralları dahilinde davranmalıdırlar. Haber vermeden masadan ayrılan bir demkeşi, bilge serseri duyarlı olduğu için merak eder. Her ortadan kaybolan demkeş dünyayı değiştirmek anlamında potansiyel bir mobil güçtür.

Gerçek bilge serseriler, nerede masa kurarlarsa kursunlar, ortam mahalinden ayrılırlarken muhakkak mıntıka temizliği yaparlar. Boş şişeleri kumbaraya, aliminyum kutuları küme düşmüş serserilere ezerek saklarlar. Onları ellerinde tutarken avuçlarını sıkarak kıtırdatmazlar. Bu ses çevreyi rahatsız edeceği gibi, kendileri de rahatsız olurlar. Bilge serseriler bilirler ki; israf edilmeyen bu artıklar, kendilerine bir türlü dolu olarak geri dönecektir. Deniz kenarında masa kuran gerçek bilge serseriler ise, boş olan şişelerini ağızları açık vaziyette denize atarlar. Onlar; bu hareketlerini, denizi kirletmek olarak algılayan, gündüz dünyasının kölelerinin yüzlerini buruşturmalarına ve enflsyona tabii insanların 'cık cık'larına aldırmazlar. Çünkü onlar bilirler ki; attıkları her boş şişe, on beş gün içinde dip dalgaları ve oksijenin yoğunluğu ile, özüne dönerken (silis kumu), büyük balıklardan korunan küçük balık tohumlarına barınak olacaktır.

▲ **İnatçılık (Keçilik) Adabı:** Bilen bilge serseri inatçıdırlar. Mecliste bir konu tartışmaya açılmışsa, keçilikte ısrarın anlamsızlığı, yapana münasip bir dille anlatılır. Herkese eşit söz söyleme hakkına sahiptir ve bu kurala uymayanlara çalar saat kurulur. Tartışmalar genelde inatçılık adabının ihlalinden (Bu ihlale karşı koyamazlar, ellerinden birşey gelmez, akıllı ve zeki insanlardır.) yarım kalır. Bir sonuç alınamaz.

▲ **Dedikodu Adabı:** Gerçek bilge serseriler, yandaşlarını rahatsız etmeyecek şekilde 'sevimli' dedikoduyu severler ve yayarlar.

▲ **Çıkmacılık Adabı:** Bilge serseri; çıkmanın kendi vücuduna göre, büyüğü/küçüğü, iyisi / kötüsü olur mevhumunu hiçe sayar. Temiz ve yırtık olması, onun için düsturdur. Çıkma ayakabılarda numara toleransı (+) (-) 3'dür. Bu toleransdaki ayakkabıları kendine uydurmada mahirdir. Bol Pantolonu; önündeki kemer deliklerinden geçirdiği iple sıkarak kullanır. Bilge serseri duygusal olduğu için, gömleğini pantolonunun içine sokmaz, olumsuz görüntüyü saklar. Çıkmacılık, bilge serserinin şanındandır, bu yüzden normal insanların diyalektik olmasını sabır ve sebatla bekler.

Devam edecek...

Bilge Serseri Sözleri

- *Görünen tek bakire gökyüzüdür.*
- *Hayatta şiirini kaybetmiş insan tipi, Neveda çölündeki tek kaktüse benzer.*
- *Ölümü unutanlar, bilinçsiz bir sürüklenme tiryakisi olurlar.*
- *İnsan, eli fermuarında düşünmemelidir.*
- *Zaman yaratandır ve bu yüzden egoisttir.*
- *İnsanın bir kere şakülü kaymaya görsün, devamlı jantta gider.*
- *İnsan olan şiirine küfretmez.*
- *Deniz kenarında fırtına eksik olmaz.*
- *Ay gökyüzünün çok güzel bir oyuncağıdır.*

Bilge Serseri ve Ateş

Bilge serseri bilir ki; insan ergitmek ve ergitici olarak ateşi kucaklamak ister. Bu istek, içine kapanık insanda var olan bilinmezliğin verdiği hüzünden başka birşey değildir. Bilinmezliğin verdiği hüzünle; o ateşçi olmasa bile, ateşle uğraşan insanı anlar, onu anlatır. Ateşi yakmak, onu koruyarak devamını sağlamak, mağarada yaşayanların bile ilk ve en kutsal görevi değil miydi? Çünkü ateş gök kubbeden geliyordu! Bir kere çakıyor ve hemen kayboluyordu. Ateş bitince karanlık gelecekti. Ateş, aydınlık ve gündüz demekti ve gündüz herşeye hakimdi. Gece ise; korkuların barınağı, bilinmeyenlerin limanıydı. Onun bağrından yıldızlar çıkar ve sonsuzlar konuşur, insanlar rüyalar görürdü. Rüyalar ise diğer dünyaların kapılarıydı.

Bilge serseri ateş yakan insandır. O, ateş yakmanın hüznünü geçmiş hayatında aradığı için, yanmanın ve yakılmanın bir girdap olduğunu bilir. Bu girdapta; geçmişin bilgisi ile dünü, bugünü, ve yarını algılar.

Dün ona göre soğuktur. Dinine inanan bilge serseriye göre cehenneme gitme yolunda, belki de Yaratan'a aşırı bağlıktan kaynaklanan, kendi lavını bulmaktır. (Şaman bilge serseri düne öyle bakmaz. Dün tekrar yaşayacağı evrenin başlangıcıdır.)

Bugün ılıktır. Dinine inanan bilge serseriye göre bugün cehennemden geçiştir. Yaratıcı'ya inanan bilge serseri, içindeki yanardağın lavında saklı metali ortaya çıkarma isteğinden kaynaklanan bu geçişte, YARATICITANIMAZLIKLA karşılaşır.

Yarın ona göre sıcaktır. Hem de çok sıcak...Bu cehennemden dönüştür. Eriyikten katıya dönüş. Bilge serseri BİR işi iyi yapan insanın, her işin özünü bildiğini bilir. Yaşamında, dünyayı değiştirmeyi çabaladığından, bazı bilimsel teorileri bilmese bile hisseder. Bu noktada inanmayan gerçek bir bilge serseri; Termodinamiğe, Entalpi, Entropi kanunlarına aklı ve mantığıyla hisederek inanır. Varlığının sebebini - kuramlaştırmasada- buna bağlar.

Yaratan'a inanan bilge serseriyi ateş bir gün Şaman bilge serseriye dönüştürecektir. Ateş onun için vazgecemeyeceği bir NAR'dır.

Çevrenizde veya bildiğiniz başka yerlerde ve dünyada şu anda hayatta olmayan 'bilge anlamda serseri' varsa, onları bu köşede tanıtmak için bize yazmalısınız.

Aksamsefası

Çevrenizde veya bildiğiniz başka yerlerde ve dünyada şu anda hayatta olmayan 'bilge anlamda serseri' varsa, onları bu köşede tanıtmak için bize yazabilirsiniz. vecdihisar@hotmail.com

Boris Gagarin - **Viladivostok,** Nakkaş Turan - **Rumelihisarı,** Deli Mavişim Tayyar - **Rumelihisarı,** Möz - **Maltepe,** Salta - **Katmandu,** Cemali - **Diyarbakır,** Jandar - **New Orleans,** Fikret Mualla - **Paris,** Sachmo - **New Delhi,** Pete Sinky - Dönmez - **Beirut,**

AYHAN BOZKURT - HATİCE MERYEM

Gülhane Parkı'ndan İnsan Manzaraları

Oya Hiçyılmaz / Güvenlik Görevlisi

" Issız bir adaya düşsem, yanıma copumu ve kelepçemi alırdım."

✖ Mazbut bekarım.

✖ Burada iki aydır çalışıyorum, daha çömezim.

✖ Lise mezunuyum. Kitap okurum da şu sıralar pek zaman ayıramıyorum. **Gorki** diyeyim bari.

✖ Slov müzik dinlerim, **Tracy Chapman**.

✖ Televizyon izliyorum, hay allah şu an dizilerimi de unuttum, Brezilya dizilerini çok seviyorum, mesela Marimar gibi, Türk dizilerinden de Deli Yürek olması lazım.

✖ Asabi gazetesini okuyorum çünkü çok asabiyim, bana da o gazete yakışır.

✖ Parayla saadet olmaz, aşk önemli, para zamanla aşkı öldürüyor o yüzden karşıyım.

✖ Dünyaya tekrar gelsem Gülhane Parkı'nda bir çınar ağacı olmak isterdim.

✖ Issız bir adaya düşsem yanıma bir tek muhabbet kuşumu alırdım. Ayrıca jopumu ve kelepçemi de alırdım.

✖ Dünyada ölümden başkası yalan.

✖ Başbuğ Türkeş'i başkan olarak görmek isterdim ama o da vefat etti, Türk milletimizin başı sağolsun.

✖ Türkiye batarsa kurtulur, batmazsa daha çok allak bullak olacak.

✖ Apo, gebersin, evet gebersin! O kadar askerimiz öldü, o kadar çocuklarımızı öldürdü, hâlâ onu yaşatıyorlar... Aslında onu öldürmemeleri lazım, ölürse kurtulur, ona acı çektirmeleri, süründürmeleri lazım!

✖ Hayatın anlamı güzel bir dostluk, arkadaşlık, huzur, aşk, hoşgörü...

✖ Bir kere sayısal oynadım, tutturamadım. Altılı oynuyorum şimdi.

✖ Hiç çalışmadan yaşamak istemezdim; bazı zorlukları görmen lazım, onları görmeden olmaz.

✖ 2 Temmuz Sivas, bana Madımak olayını hatırlatıyor. İlk aklıma gelen; dehşet, canice! Benim kendi memleketimde olan bir şey ve biz çok üzüldük.

Sihirbazlar Kralı Mandrake Ertuğrul Işınbark

"Elli tane sihirbaz yetiştirdim ben bu ülkeye."

✖ Ben doğuştan sihirbazım, beni ebe doğurttuğu zaman bir elim yumuk çıkmış. Çok merak etmişler okumuşlar, üflemişler falan sonra elim bir açılmış, bir de bakmışlar ki, avucumda bir tane yüzük. Ebenin kaybolan yüzüğü! Çocukluk yıllarımda bu işe başladım, tabii ki bir çok hocalarım da oldu. Bu yaşa geldik halen devam ettiriyoruz, amacım illüzyon sanatını, sihirbazlık mesleğini Türkiye'de belirli bir yere getirmek.

✖ Benim üç tane uluslararası ödülüm var, illüzyon sanatına gereken önem verilmiyor.

✖ Ben evde rahat durmam, (işte kızım da burada) insanları katıla katıla güldürürüm, doğaçlamalar yaparım, espriler yaparım.

✖ Ben çok güzel kitap okurum, **Selahattin Duman**'ı okurum.

✖ Issız bir adaya düşsem yanıma kızımı, karımı alırdım, sonra da gerisine Allah Kerim derdim.

✖ Önce para, sonra aşk. Yaşlı olduğum için böyle, genç olsaydım tersi olurdu.

✖ Bu asıra göre konuşursak parayla saadet olur.

✖ Türkiye'deki siyasetçiler sihirbazlardan daha sihirbazlar.

✖ Apo bizim başımızın derdi, insanlar kovaladılar sonunda bizim başımıza yamadılar. Assan asamazsın, kessen kesemezsin. Ne yapacaksın kardeşim, buna bir çare bul bakalım!

✖ Seneler öncesinde türban diye bir sorun yoktu, isteyen takardı. Bu siyasi olay haline getirildi. Yoksa kimsenin başörtüsüne karışılmazdı bu memleket de.

✖ Sayısal loto oynuyorum, her hafta kazanıyorum ama parayı vermiyorlar.

✖ 1972'de Sihirbazlar Okulu'nu açtım. Elli tane sihirbaz yetiştirdim ben bu ülkeye. Kızımın içinde yok ama o iktisat okuyor.

Nezahat Delikkaya / Sahne Sunucusu

"Eğer Apo'yu öldürecek olsaydım, yakalandığı gün uçaktan aşağı atardım."

✖ Malatyalıyım. Gülhane Şenlikleri'nde, sunuculuk yapıyorum. Diksiyon ve oyunculuk dersleri aldım, kendimi yetiştirmek için çaba sarfettim.

✖ Kitap okuyorum ama şu anda zamanım yok, tanıdığım yazarlar **Orhan Pamuk**, **Çetin Altan**, **Ahmet Altan**

✖ Hürriyet, Sabah okuyorum.

✖ Dünyaya tekrar gelseydim yine kendim olmak isterdim.

✖ Issız bir adaya düşsem yanıma sigaramı alırdım.

✖ Apo'nun idam edilmesini istemezdim, Apoyu bu yerlere getiren insanlar kimlerse onların da cezalarını çekmesini isterim. Bunun içinde Apo'nun yaşaması gerekiyor bence. Eğer Apo'yu öldürecek olsaydım, yakalandığı gün uçaktan aşağı atardım. Neden derseniz kimsenin haberi olmazdı ve başımıza da bela olmazdı. Bir tarafta şehit olan insanlar var, diğer tarafta PKK diye bir şey var. Türkiye buna hazır değil bence, karışıklık olur.

✖ Ben gidip, insanlar türbanlı üniversiteye girsin diye imza attım ama insanlar bunu siyasi arena içerisinde kendilerine kılıf olarak seçiyorlarsa, alınmasınlar.

✖ Şans oyunları oynarım ama hiç şansım olmadı.

✖ Ben, çalışmadan asalak olarak yaşamayı istemem.

✖ 2 Temmuz Sivas olaylarının hiçbir zaman yaşanmamasını isterdim.

Akşamsefası

Hükmü Sancar / Kazak Çadırından

"Kapalı olan zorla kapatılmasın, açık olan da zorla açılmasın. Demokrasi budur yani."

✖ 1956 Bayburt doğumluyum. Mağazacılık y ıyorum. Evliyim, altı çocuk babasıyım. 16 yaşında evlendim. Selçuklu'larda erken evlenme vardır.

✖ Geleneklerimiz Türk geleneğidir. Misal vereyim; biz bir büyüğümüzün yanında çocuğumuzun ismini vermeyiz, edepsiz oturmayız. Hakkımız olmayan bir şeye kesinlikle elimizi uzatmayız. Biz de çok önemli bir konudur; komşusunun, namusunun kıymetini bilmeyen, kendi namusunu bilemez. Komşu isterse köyü terk etsin, elli sene gitsin, gelmesin, o kadın bizim anamız bacımızdır. Kimse yan bakamaz, bakanın işini bitirirler, bunu yapan isterse evladı olsun affetmezler. Kadını aldın mı boşayamazsın bizde, törelerimize göre. Çok zor durumda kaldın, geçinme imkanın yok, kadının yiyeceğini bakımını vermek zorundasın.

✖ Desturlu yetişmek vardır; İstanbul'da yaşamak ahlaki yönden çok zor. Adamın birini, trende başka birinin cebine elini sokarken gördüm. Hiç kimsede ses yok. Bizim orada bunu yapamazlar. Halk, anında gerekeni yapar, seni tutar bir işe koyar, yine yaparsan cezanı alırsın yani.

✖ Dünyada baktığınız zaman Türkler kadar, kendi töresine tekme vuran başka bir memleket tanımadım. Rusya'yı, Almanya'yı Fransa'yı gördüm, her devlet kendi kültürüne sahip. Maalesef Türkler kadar kendi kültürünü baltalayan insan görmedim. Onun için, kalkan çocuk ne öğrenecek hiçbir şey öğrenemez. Baktığınız zaman, bugün Robert Kolejinde okumuş bir adam, gitmiş Amerika'ya, kafasını oraya çakmış, orada kalmış.

✖ Vatan bizde çok önemlidir. Çünkü vatanı olmayan bir insanın hiçbir şeyi olamaz. Bizim atalarımız, bakın Araplar dahil olmak üzere, herkese insanlık yapmış. Maalesef ki Türk'ün Türk'ten başka dostu yok diyorum ben de. İlerleyelim, batılı olalım diyorlar, "yav kardeşim batılının küreğine heves edene kadar, sen de yeni bir kürek yap. Batılıların aklı bizden üstün değil yani. Buyurun başka bir şey soracaksanız.

✖ TRT1'de haberleri seyrederim çünkü tarafsızdır.

✖ Halk müziği dinlerim. **Nuri Sesigüzel**'i severim, bir de **İzzet Altınmeşe**'yi. Çünkü kendini hiç bozmamıştır. Bir de **Osman Öztunç**'u severim.

✖ Boksu çok severim.

✖ Hiç çalışmadan yaşamayı hiç istemem. Çalışmak, üretmek en güzel şeydir. Bizim atalarımız her şeyi çalışarak kazanmış.

✖ Para benim için önemli değildir. Hayatta her şeye Allah'ın yarattığı şekliyle aşık olmak isterim. Arkadaşlığımı dahi erkek erkeğe olarak gönülden olmasını isterim.

✖ Türkiye'de siyaseti bu vatan ve millet için yapacak adam kalmamıştır. Türkiye'de bu insanları gerçekten sevecek insanlar yetiştirmek gerekir. Maalesef, Türkiye'de siyaset birilerine vaad vererek; doğuya gitmiş falan aşirete sana bunu vereceğim, şunu yap. Başa geldikten sonra da bu milletin malını kendi malı gibi dağıtmaya hiç kimsenin hakkı yoktur. Onun için dürüst insan yoktur, diyorum. Vatandaşa ceket göndermiş, birine bir teneke yağ göndermiş, o zavallımda onu kabul etmiş oyunu vermiş. Sonraki beş sene de "eyvah" demiş. Acınacak halimiz var, Allah iyi ede.

✖ Kapalı olan, zorla kapatılmasın. Açık olan da zorla açılmasın. Demokrasi budur yani. Bu memlekette zoraki bir şey olmasın. Ben kapanmak istiyorsam, bu benim gönlümdür. Devlete vergimi veririm, askerliğimi yaparım. Bu devlete baş kaldırmıyorsam ve senin kadar bu memleketi seviyorsam, bu hak bana da verilsin. Ha! Açık olan kız kardeşim böyle istiyorsa, o şekil yaşasın. İnsanları devlete zarar verecek hale getirmişler. Yazık günah!

Ömer Kurt / Kazak Çadırından

"Issız bir adaya düşsem yanımda çok samimi bir Türk dostu olması iyidir yani."

✖ 1952 de Doğu Türkistan'dan buraya gelmişiz. Güneşli-Bağcılar tarafında oturuyorum.

✖ Bu sene Kazak Türkleri olarak Gülhane Parkı'nda bir etkinlik yapalım, dedik. Vali beyinde isteğiyle bu etkinliği düzenledik. Geçen sene Kırgız arkadaşlar düzenlemişlerdi. Genelde eski adetleri devam ettiriyoruz.

✖ Kımız, at sütünden yapılan, Orta Asya'dan gelme bir içkidir, çiğ olarak mayalanır. Orta Asya'daki tüm Türkler atı kutsal bir hayvan olarak gördükleri için sütünü de içerler, yani inek sütünden ayırmazlar. Ama tarihler öncesine dayanan o kutsallık bugünde hâlâ devam etmektedir. Bunun hikayesi şudur; at, insanlara çok sadık bir hayvan olduğu için, hiçbir zaman sahibine ihanet etmeyen bir türü vardır. Hayvanlar arasında atın ayrı bir yeri vardır. Çok sadık bir hayvandır ve pis bir yere koyamazsınız, çok temiz ve ona yaraşır bir şekilde bakmanız gerekir. Kurt da kutsal bir hayvandır. Bağımsızlığına çok düşkün olan kurt da Türklerin yapısına benzeyen bir tür olduğu için kurdu da çok severler.

✖ Kazak mantısı da yapıyoruz burada. Türk mantısına oranla, biraz daha büyüktür. Elle açılan hamurun içine dana kıyması ve malzemeler konur, buharda pişirilir. Hafta sonları biraz kalabalık oluyor, hafta içi o kadar kalabalık değil. Turistler falan gelip gidiyor.

✖ Kitap okurum. Ama gene de fazla okuduğumu söyleyemem.

✖ Issız bir adaya düşsem yanımda çok samimi bir Türk dostu olması iyidir yani.

✖ Aşk ve para... yerine göre ikisi de insanlar için vazgeçilmez bir şey. Paranın yolu ayrı, aşkın yolu ayrı.

✖ Parayı yerinde kullanmazsan kılıç gibidir, hangi tarafı kullanırsan, o tarafa yönlendirir.

✖ Siyaset konuşmak benim için uygun düşmez .O yüzden siyasi konulara girmek istemiyorum.

✖ Memleketin en önemli sorunu ekonomi, ondan sonra da terör olayları.

✖ Dinimiz gereği, günah olduğu için şans oyunlarını oynamıyorum. Ama insan nefsine bakarsa hepsini yapmak ister, kim para kazanmak istemez.

Avni Polat / Kazak Çadırından

"Mehmet Akif hariç, yazarların hepsine kızıyorum."

✖ Azerbeycan kökenliyim.

✖ **Mehmet Akif** hariç yazarların hepsine kızıyorum. İnsanları kalıp olarak bölen herkese kızıyorum bunları ne sağcı ne solcu insanların sırtından geçinen kişiler diye tarif ediyorum. Türkiye'deki gerçek kalemler ortadan kaldırılmıştır. Mesela **Uğur Mumcu**'nun kimler tarafından öldürüldüğü kapalı bir perdedir, kimse bunu açıklığa kavuşturmamıştır. Çünkü **Uğur Mumcu** bazı gerçekleri bulmuş, saptamıştır ve birilerini yazmaya başlamışken kitaplarıyla beraber adam kaybolmuştur. Herkes yazdığının, söylediğinin arkasında mıdır? Türkiye'de kendini sosyalist bir konuma koyan bir yazara bakıyorsunuz ki kapitalist bir yaşantısı var. Ama diğer taraftan insanları bir yerlere sevk ediyor. Hepimiz bunları görüyoruz, yaşıyoruz.

✖ Bu memlekette devletin halkı acil olarak üretime teşvik etmesi gerekir. Devlet teşviki kişilere vermesin, halka versin. Açsak hepimiz bu açlığı hissetsin, toksak hepimiz bu tokluğu hissetsin, beraber doyalım.

✖ Gerçek manada idamı hak etmiş insanların idam edilmesi lazım ve eğer Apo asıldığında Türkiye'de bir şeyler olacaksa idam edilsin. Ama Apo idam edildikten sonra olaylar yine devam edecekse o da bir şeye yaramaz, çözüm bu değil. Bunu çok iyi düşünüp sağlıklı karar vermek lazım.

✖ İbrahim Tatlıses sevdası vardır Türkiye'de, ne diyorsa ben onu anlayamıyorum, anlamakta istemiyorum. Diyor ki; "Akdeniz akşamları bir hoş oluyor, hele günlerden ağustos olursa daha bir başka oluyor". Yav adam ekmek bulamıyor bu ülkede yemeye, beş tane çocuk ile beraber Unkapanı'nda surların deliklerinde yatıyor, sen Akdeniz akşamlarından bahsediyorsun, yani bunlar bize ters gelen şeylerdir. Toplumumuzun bir kesimi bu acıları taaa şah damarlarında hissediyor, bazıları da bunu müzik olarak dinliyor.

Fatma Hollancı / Gözlemeci

"Çalışmadan yaşamak isterim elbette. Eller yiyip içip geziyor, ben de gezerim."

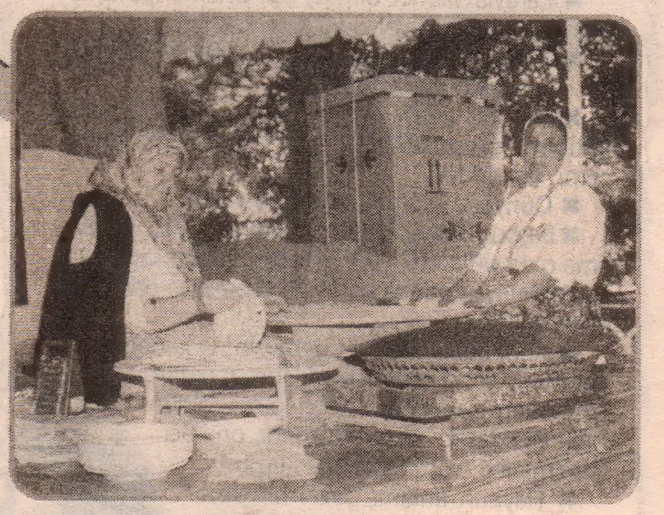

✖ İki senedir yazlı-kışlı buradayım. Patatesli, kaşarlı, kıymalı gözleme yapıyorum."

✖ Evliyim, 5 çocuğum, iki tane de torunum var. Feriköy'de oturuyorum, burada işçiyim.

✖ Okumam- yazmam yok. Okula hiç gitmedim. Televizyon seyrederim tabii ki, her kanalı da izlerim. En sevdiğim program Show, atv, dizi falan bilmem ne varsa onu seyrederim. Zaten akşama kadar burada çalışıyorum.

✖Çocuklar çalışıyor, okuyan yok, okutamadım.

✖ Çalışmadan yaşamak isterim elbette. Eller yiyip içip geziyor, ben de gezerim. Sabah geliyorum buraya kapanıyorum akşam eve gidiyorum, bir el yüzü görmeden.

✖ Vallaha olur. Saadet olmaz mı? Parayla da olur, pulla da olur.

✖ Gelecek hakkında ne düşüneyim ki, yaşamayı düşünürüm. Bir de ölmeyi düşünürüm daha başka ne düşüneyim ki? Bundan sonra yapacağım bir şey kalmamış ki.

✖ Para sevindirir beni.

✖ Takım makım tutmam ben, neyime gerek.

✖ Dünyada hiç bir şeyden korkmam yavrum, dünyada ölümden başkası yalan.

Arkadaş Fası

Âşık İsmail Azeri

"Dünyayı ısıtan güneş Doğu'yu ısıtmıyor. Bunlar çok ayıp şeylerdir."

✖ Doğum yerim İran, Tebriz.

✖ 1938 de Kars'ın Iğdır kazasına geldim. Ondan sonra Sivas'a geçtim. Aşağı yukarı 35- 40 senedir de İstanbul'dayım. Zeytinburnu'nda oturuyorum, 4 çocuk babasıyım. Kültür Bakanlığı'na bağlıyım ama devletten bir gelirim yoktur. Hep sazımla geçiniyorum. Halen çalıp söylemekteyim.

✖ Allah Türk milletinden razı olsun. Halk ozanını kendinden çok seviyor, koruyor. Halkın arasında fevkalade geçiniyorum. Bir halk ozanı, sazıyla köy köy dolaşır Anadolu'yu. Halen dolaşıyorum. Türkiye'de, en çok gezen aşık benim. Bakanlık tarafından Azerbaycan'a, Kırgızistan'a, Özbekistan'a gönderildim. Almanya'ya gittim. Yabancı devletlerden aldığım ödüllerle beraber 150' ye yakın ödülüm var.

✖ Atışma bir Allah vergisidir. Herkes saz çalar, aşık olur ama atışma yapamaz. Aşık, başkasının sözü ile atışmaya giremez. Veysel Baba'yı çok severim. Yanında 5 sene gezdim ama o zaman aşık değildim. Yanında öylesine dolanıyordum. Bir dünyayı, bir deryayı kaybettik. Kayseri'nin Çepni diye bir yeri vardır, bir gün Veysel babayla oraya gidiyorduk. Sudan geçmemiz lazımdı, baktım su çok soğuk, Veysel Baba üşümesin diye sırtıma aldım, karşıya geçerken benim ayağım kayınca Veysel Baba'nın ayağı hafif suya değdi, su da soğuk ya onun kendine özgü esprileri vardı. "*Oğlum*" dedi, "*kör gibi gezme*".

Daha bizim çoğumuz Veysel Babayı tanımıyor. Şurada bir heykeli var, çocuklar oyuncak gibi oynuyorlar. Veysel baba bir dahidir. Çok güzel bir adamdır.

✖ Gazetelerin hepsini okurum, ancak devamlı okuduğum Türkiye gazetesidir.

✖ Hayatımda takım tutmadım. Ama Cimbom'un programını yaptım. Fenerbahçeli bir aşıkla beraber alavare dalavare programında (televole) atışma yaptım ve birincilik kazandım.

✖ Dünyaya tekrar gelseydim, cahil kalmak istemezdim. Bir öğretmen olmak isterdim.

✖ Issız bir adaya sazımdan başka bir şey götürmezdim. Ama oraya da düşmeye çalışmazdım çünkü Leyla'mdan ayrı kalamam ben. Leyla'sız ben ne yapayım adayı.

✖ Parasız aşk olmaz, aşksız da para olmaz.

✖ Ölümden başkası yalan olur mu? Ya yaşadığın, yaptığın çocuklar, verdiğin eserler, saraylar, köşkler... Sen gittikten sonra onlar kalır. Dünya fani olmaz insan fanidir, dünya aynıdır, biri gider biri gelir. Ölümden öteye de bir yol vardır. Bıraktığın eserler ölümsüzdür.

✖ Memleketin en önemli meselesi yatırım. Milleti bu darlıktan kurtarmak, en önemli mesele de doğuya yatırım yapmak. Göçü durdurmak, Doğu'ya değer vermek. Biz güneşin doğduğu yerden geliyoruz. Dünyayı ısıtan güneş Doğu'yu ısıtmıyor. Bunlar çok ayıp şeylerdir. Millet köye döndükten sonra yüzümüz gülecektir. Köyden göçler durduğu zaman şehir de güler, köy de güler, devlet de güler.

✖ O güzelim meleklere, o güzelim insanlara ayrılık katmaya hiç lüzum yoktur. İster türbanla gezsin ister çuvalla gezsin, bunlara karşı değilim.

✖ Hayatın anlamı sevmek, sevilmek, saymak sayılmak.

✖ Sivas'ta ki olay hakkında çok utanıyorum söylemeye. İnsan insanın katili olmaz, bir insan bir ağaç kızıp yakabilir ama o ağacın içinde başka canlılar da vardır.

✖ Yeryüzünde Kuranı Kerim'in yazdığı cennet Türkiye'dir, birinci kazancımız turizmdir ama turizme saygımız yok, turiste sevgimiz yok.

Âşık Cengiz Yarani

"9 tane çocuğum var, onları büyüttüm ama ben de bittim."

✖ Ben, Erzurumlu bir halk ozanıyım. 52 yaşındayım, 30 senedir halk ozanlığı yapıyorum. Erzurum Üniversitesi'nde tez hazırladım, beş yüz kadar şiirim var sevgi, hoşgörü üzerine, derece almış şiirlerim var. Evliyim 9 tane çocuğum var, onları büyüttüm ama ben de bittim.

✖ Dini kitapları okurum.

✖ Fenerbahçeli'ydim ama şimdi Erzurumspor'u tutuyorum.

✖ Issız bir adaya düşsem, sade sazım olsa yeter bana, dertlerimi ona dökerim, şiir yazarım.

✖ Tek taraflı sevda olmaz, fukarayı kimse insan saymaz, cahil olan cehaletin bildirir, okumayan insan düşman güldürür, tek taraflı sevda adam öldürür iki baştan haberdar olmayınca.

✖ Siyasetçilerin hiçbirinden razı değilim. Herkes inancında yaşarsa güzel olur. Benim 1995'te Türkiye genelinde ikinci olan bir şiirim var: Yarani diyor ki bitsin tasamız/ İncelmekte elde olan asamız/ Hoşgörü olmalı anayasamız/ Biraz sevgi saygı biraz hoşgörü.

✖ Memlekette en önemli mesele pahalılık, öyle insanlar tanırım ki çöpten ekmek topluyor, halden çürük meyve toplayıp evine getiriyor.

✖ Biz bölücülüğe karşıyız, başta ne dedik biz; herkes inancında yaşarsa güzeldir. Ben de Kürdüm Apo'nun düşüncelerini saygıyla karşılıyorum desem yalan olur. Biz bu vatanın evladı olarak bayrağımızı, milletimizi, toprağımızı komple seveceğiz ki içimizde şer odakları olmasın.

Ayşegül Akın / Ses Sanatçısı

"Para da gerekli ama aşk daha yüce, tabii parayla saadet olur."

✖ Doğma büyüme İstanbulluyum, kasetim yakında çıkıyor, Türkiye'de daha önce hiç okunmayan **Sadettin Kaynak**'ın nihavend bir eseri var, onu ilk defa ben seslendireceğim, eğer biraz tutulursa televizyonlara da bir klip yaparız. Eserin adı Siyah Gözler.

✖ Evliyim, yedi yıldır müzikle uğraşıyorum.

✖ Discovery'de belgesel izlemeye bayılırım.

✖ Eşim Beşiktaş'ı tuttuğu için ben de mecburen Beşiktaş'ı tutuyorum.

✖ Dünyaya yeniden gelseydim, yine kendim olurdum. Ve aynı işimi yapardım ama daha iyi imkanlarla tabii.

✖ Issız bir adaya düşsem eşimi ve çocuğumu alırdım.

✖ Para da gerekli ama aşk daha yüce.

✖ Tabii parayla saadet olur.

✖ Bence memleketin en önemli sorunu ekonomi

✖ Apo'yu düşünmekten ziyade ondan nefret ediyorum, hakkında olumsuz kararlar verilmeli.

✖ İnsanlar istediği gibi giyinir ve yaşayabilirler.

✖ Hiçbir şey çıkmayacağını bile bile senede bir gün milli piyango alırız.

✖ Çalışmadan yaşayamam.

Agit İldeniz / Lunapark Biletçisi

"Tanıdığım hiçbir yazar yok, garibanın biriyim."

✖ Burada dört aydır çalışıyorum.

✖ Gazetelerin verdiği dergileri okurum.

✖ Tanıdığım hiçbir yazar yok, garibanın biriyim.

✖ Bitlisliyim.

✖ Genellikle arabesk dinlerim. **İbrahim Erkal**, **Küçük Emrah**, **Hakan Taşıyan** o tür müzikleri seviyorum.

✖ Dünyaya bir daha gelsem futbolcu olmak isterdim.

✖ Galatasaraylıyım.

✖ İlkokul mezunuyum.

✖ Issız bir adaya düşsem, yanıma yiyecek bir şeyler alırdım.

✖ Aşk önemli, para hiç önemi yok, geçici bir şey, inanıyor musunuz asgari ücretin altında çalışıyorum. Sabah on bir de başlıyorum, akşam on bir de paydos ediyorum.

✖ Siyasetçiler dışında, milletimize ve devletimize hayırlı gelen kim olursa o başbakan olsun isterdim.

✖ Memleketimizin en önemli sorunu bakımı yok, yatırımı yok Doğu'da, bir de (o da Allah'ın hikmetidir) bizim orda altı ay kış oluyor, karın altında kaliyor.

✖ 89'dan beri İstanbul'da abimin yanındayım.

✖ Hiç çalışmadan yaşamak istemezdim, asla!

✖ Binde bir şans oyunları oynarım.

✖ İki temmuz Sivas'mı? Hayır. Ben o tarihte askerdim. Hiç bir şey hissetmedim, bilmiyorum, o konuda hiç yorum yapamam.

✖ Apo için gereği yapılsın, hak yerini bulsun diyorum.

✖ Türban hakkında üzülüyorum. Ama türbanlılarda da yanlış var, burada şimdi üç tane vardı keşke siz de görseydiniz. Gerçek türbanlı kişiye çok üzülürüm, ama hepsi gerçek türbanlı değil. Evet burada görüyorum. Türbanın hakkını vermek lazım. Türban çok büyük bir şeydir. Gösteriyle türban olmaz. İçten gelen bir kız olsa, bayan olsa ben kızın elini, gözünü, ayağını öpeyim, ama böyle şifreyle evden takıpta buraya kaçıp gelen, delikanlılarla flört eden, o yalancıdır. O türbanın ismini bozuyor, öyle türban olmaz. Eğer türbanlıysa türbanlı gibi olacak.

Kendi cinsini, kendi benzeşini cinsel partner seçenlerin ilişkiye para veya çıkar karıştırmaları sonucu, kökeni çok eskilere dayanan bir grup var: Eşcinsel jigololar. Gençliklerini, çekiciliklerini bazı mekanlarda buluşarak metalaştıran bu erkeklerden biri de Serkan. Yaşamı seviyor. O genel kaygılara umursamazlıkla bakıyor. Delişmen bir yapısı var. Gerçekte kadınlardan hoşlandığını söylüyor. Çelişkili görünse de çoğu şeyi içselleştirmiş. Ailesini çocukken terk etmiş. Yaşam ona bazı değerlere göre kötü yanını gösterse de o cıvıl cıvıl bir genç. Serkan ile konuştuk.

Aynı Bedende Can Gibiyiz

ALİ KEMAL YILMAZ

Kendinden biraz bahseder misin? Kaç kardeşsin, ailen ne iş yapardı? Eğitim durumun gibi.

- Doğu Karadeniz diyeyim sadece. İlkokuldan sonra okumadım. Evden kaçıp İstanbul'a geldim. Bir süre akrabalarda kaldım. Birkaç yıl da enişte-min dükkanında çalıştım. Maceracı bir insanım. Sıkılıyorum. Sabah iş, akşam ev. Bana göre değil. Masörüm şimdi.

Masörlükle ilgili kurs falan gördün mü?

- Hayır, bizimki başka masörlük.

İlk ilişkini anlatabilir misin?

- Benim ilk seksim kadınla oldu. Karşı dairede oturan komşumdu. Uzun zaman birlikte olduk. Sonra yan çizdi. Zaten başkaları da vardı. İlk olduğu için kıymetliydi benim için. Belki hep değişik erkek istiyordu, bitti.

Peki ilk eşcinsel ilişkin haz almak için miydi?

- Hayır. Parkta oturuyordum. Kalacak yerim bile yoktu. Yanıma bir adam geldi. Cebinde şarap şişesi. Arkadaş olduk. Tarlabaşı'nda evi vardı. Önce anlamamıştım. İtiraz etmedim. Birlikte olduk. Benim için boşalmaktı sadece. Fakat bir daha ona nefsim uyanmadı. O'nun evinde tanıştığım bir çocuk beni bir saunaya götürdü. O, orada paralı seks yapabileceğini, söyleyerek bana ilk müşteriyi buldu.

Hiç tanımadığın biriyle seçicilik olmadan ilişkiye girmek kolay oluyor mu? Yani ereksiyon durumu?

- Benim hiç öyle bir sorunum yok. Ufaklık fazla yaramaz. Adam zaten Clinton'un yaptırdığını seviyor. Sorun yoktu. Şanslıyım, zor biri olsaydı ilk müşteri önemlidir, kaçabilirdim.

Cinsel işlevini formda tutmak için özel bir beslenme biçimi uyguluyor musun?

- Süt seviyorum. Süt galiba bel yapıyormuş.

Bel ne demek?

- Aman ağbi ya.. Meni.. meni.. Cennetsütü yani.

Sen erkeklerle ilişkilerinde rolünü nasıl anlatıyorsun?

- Benim için hayatım kadar önemli olan erkekliğim. Benim sevdiğim girmek. Aksini ne denemek isterim, ne de lafını etmek.

Pasif ilişkiye girenlere nasıl bakıyorsun?

- Herkesin zevki onu ilgilendirir. Ben zevk almayacağımı çok iyi biliyorum.

Ailen ve çevren işini biliyor mu? Tepkileri olur mu?

- Onlarla arada bir görüşüyorum. Tepkileri olmaz. Onlara erkekliğimi muhafaza ettiğimi söylersem anlarlar. Biz de ayıp olan pasif olmak.

Peki erkeklerin çalıştığı genelevler sence olmalı mı?

- Var zaten. Saunalar, plajlar, barlar var. İsimleri değişik. İhtiyaç var. Mutlaka bir yerler oluyor.

Buraların veya senin müşterilerin kimler genel olarak?

- En çok yaşlı eşcinseller. Bazıları sadece seks istiyor. Bazıları erotik masaj yaptırıyor, bazıları iş çıkışı beni alıp barlara filan götürüyor.

Bunların ayrı fiatları mı var?

- Müşteriye bağlı. Benim gelirimin tarifesi yok. Sadece masaj salonuna ödenilen bir oda bedeli var. Ondan sonrası bana kalmış.

Sana çok tuhaf gelen fantazileri olan müşterin var mı?

- Aslında meslek sırrı. Fakat isimleri olmayınca anlatabilirim. Ünlü bir yazar var adam bana oda da küfrettirip mastürbasyon yapıyor. Bir işadamı var o uyuyana kadar hiç birşey yapmadan üzerinde uyuyorum.

Müşterilerinle orgazm durumun nasıl?

- Diyelim günde 5 müşterim var. Benim için orgazm olmamak en doğrusu fakat her zaman kendimi kontrol edemiyorum. Genel olarak sadece bir sınıra kadar onların fantazileri beni hiç çekmiyor.

Kadınlarla ilişkilerin nasıl?

- Ben aslında onlardan hoşlanıyorum. Benim yaptığım sadece bir iş. Böyle görüyorum. İlerisi için bu işi düşünmüyorum.

Peki, katlandığına göre alışılagelen işlerden çok mu daha kolay veya kazançlı?

- Kolay olması mümkün değil. Fakat kazançlı olduğu kesin. Ha... En önemlisi bu işi yapmak öyle her babayiğidin harcı değil. Çok deneyenler arkasına bakmadan kaçtılar.

Sonuç itibariyle kendi cinsinden biriyle cinselliği yaşamak aynı şey iken pasif veya aktif olmanın bu kadar net çizgilerle belirlenmesi, pasifliğin aşağılanıp diğerinin 'normal' veya bağışlayıcı olmasını nasıl yorumluyorsun?

- Türkiye'de böyle bu işler. Öğrendiğimiz şey bir erkeğe pasif olmak eşcinsel olmak demek. Ben kadınlar olduğunda onları istiyorum. Pasif olan yine erkeği ve kadın rolünü istiyor. Başka ülkelerde farklı yaşanabilir. Biz de farklı yaşayanlar çift taraflılar da var. Ben onları hemen anlarım ve kendi durumumu söylerim, sonradan problem çıkmaz.

Orgazm konusunda müşterilerinle ilişkinde dikkatli olduğunu söylemiştim. Sonraki müşterine performansını korumak için. Özel bir yöntemin mi var?

- En çok hoşlandığı şeyleri soruyorum, öğreniyorum. Genellikle sadece onların hoşlandıkları şeyleri yapıyorum. Dediklerini yaptıktan sonra onların orgazmı yeterli. Benim işim orada biter.

Peki ya istekleriniz, fantazileriniz beraberse?

- O nadiren olur. O zaman kendimi sıkmam. Rahat bırakırım.

Peki ya bu işi para için yapıyorum derken birden erkeklerden gerçekten hoşlandığını kadınlardan ilginin gittiğini hissedersen ne yaparsın?

- Ben kendimi iyi tanıyorum. Böyle bişey, hiç olmayacak.

AKŞUNSUN

Kötü Şair Şerafettin "Tuvalet"

ŞİİR VE OYNAYAN: ŞERAFETTİN KAYA
KAMERA VE REJİ: YONCA AKPINAR

Ağlamak için tuvaletler en uygun yerdir

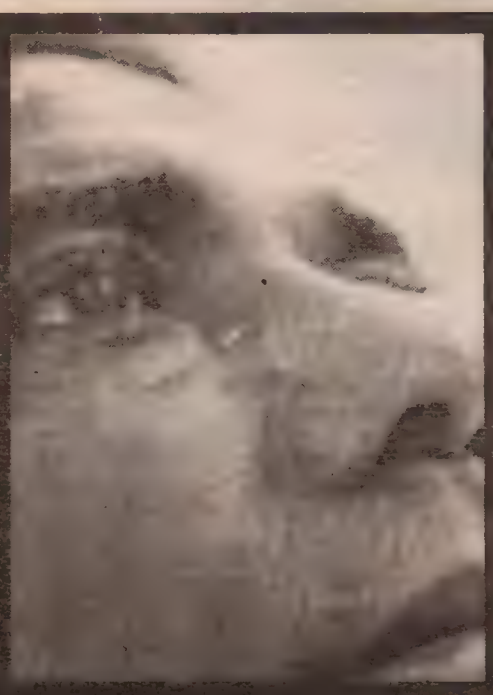

Dışarıdan müzik sesleri

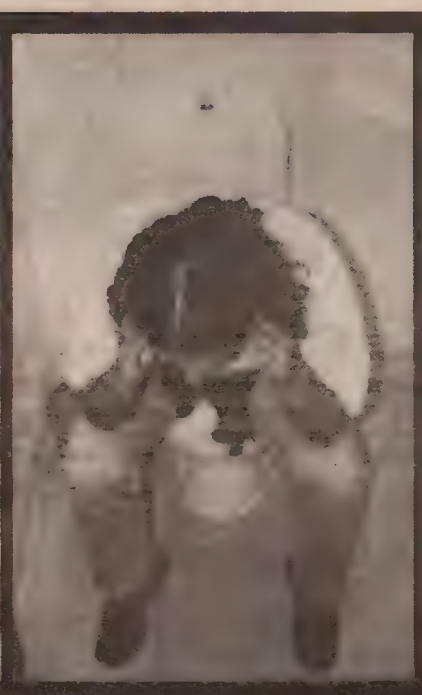

İnsan uğultuları gelir

Tuvaletler sessizlik için en uygun yerdir

Kimi zaman

Bir kahkahayı bile duymaz

Uzanırsın kendi düşlerine...

Tuvaletler...

Tuvaletler en rahatladığım

konforlu bir yolculuktur...

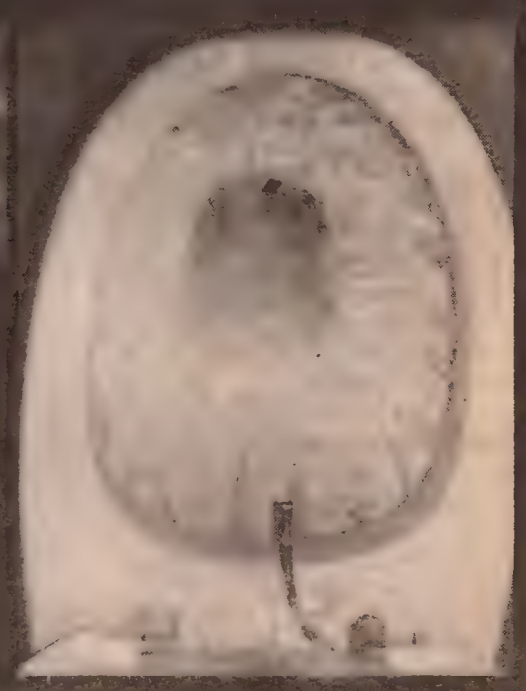

Bir hiç'e...

(Bu Şiirin Sonu)

Bugünlerde Tanrı Görmesin Harflerimi adlı kitabı çıkan esmer şair Bejan Matur çocukluk, annelik, şiir, kürt olmak, traktör sürmek, sinema, coğrafya, yemek, spor, içki, ölüm, gelecek, vb. hakkındaki düşüncelerini arkadaşımız Ayhan Bozkurt'a anlattı.

Şarkıcı Olmak İsterdim Çocukken

Tanrı Görmesin Harflerimi adlı kitapta yer alan şiirler 96'dan bu yana yazdıklarımın bir bölümü. Bir eleme yaptım, çünkü birikmişlerdi çok. Hemen her gün yazıyorum fakat benim için şiire malzeme olan şeyi yazmakla şiiri oluşturmak farklı şeyler. Her gün yazmakla yaşadığım şeyin dilini kurmaya çalışıyorum. Ve bu yazdıklarım düzensiz bir biçimde defterlerde birikiyor.Yanımda defterim olmadan sokağa çıkamam ben.Kendimi eksik hissederim. Sanıyorum en bariz takıntım bu. Ne zamanki defterlerimi toparlayacak, işime yarayacak olanları ayıklayacak gücü ve zamanı bulursam dosya haline getiriyorum. İşin bu tarafı can sıkıcı tabii..Metis'e yayımlanmak üzere iki dosya vermiştim. İlki bu kitap, ikincisi uygun bir zamanda basılacak. Şimdilik sadece aşk şiirlerinden oluştuğunu söyleyebilirim...

Rüzgar Dolu Konaklar'ın bir mırıltıyı sürdüren, ana rahminden konuşuyormuş gibi duran kederli sesinden sonra, bu yeni kitapta; doğanın, hayatın, sunduğu heyecan ve kedere denk düştüğü ölçüde onunla yarışabilecek, onu eleştirebilecek, ona teslim olmayacak bir dili denedim.

Maraş'ın rakım olarak Çukurova'ya bitişen bir ova köyünde doğdum. Her günbatımında Toroslar'ı görüyordu evimiz. Ve hemen gerisinden başlayan Ahır dağları, Nurhak'a kadar uzanan bir sıra oluşturuyordu. Bir eşik noktası gibiydi; Akdeniz ve kara iklimi-nin, Türkçeyle- Kürtçenin , Alevilikle-Sünniliğin yanyana durduğu, durmadığı bir eşik. Bir Alevi-Kürt köyüydü. Maraş'ta tuhaf bir sosyolojik oluşum var. Ova köylerinde yaşayan ve toprak sahibi olanlar Kürt-Aleviler. Yüzyıl başında göçebe yaşayan Kürt aşiretlerini bir iskan yasasıyla bataklık olan ovaya yerleştiriyorlar. Osmanlı'nın Balkanlar'dan getirttiği Türk Göçmenleri ise yaylalara. Fakat daha sonra iklimin ve sulamada yapılan düzenlemelerin ve 50'lerde yapılan barajın etkisiyle ova verimli toprağıyla Kürtleri toprak sahibi ve varlıklı, Türkleri ise bu topraklarda çalışmaya gelen yoksullar durumuna getiriyor. Benim babam o varlıklı adamlardan biriydi. Güneydoğudaki gibi ağalık sistemi yok orada. Sadece toprağı daha çok olan ve hiç olmayanlar var. Ve değişmeyen tek şey hâlâ bugün dağ köylerinden çalışmaya gelen yoksul Türklerle toprak sahibi varlıklı Kürtler'in bu garip dengeyi nasıl sukûnetle taşıdıkları ve Maraş'ta kabaran milliyetçilikten etkilenmedikleri. Bu beni hep şaşırtmış ve düşündürtmüştür.

Kime sorulsa çocukluğunu bir cennet diye tarife çalışır gibi genel geçer bir yargının bilincinde olarak söyleyebilirim: Benim çocukluğum doğanın içinde olağanüstü günbatımları ve yıldızlı bir göğün altında geçti.

Babam Kemalist'ti. Modernizm düşüncesiyle büyülenmiş ve ilerlemeye çok inanan birisiydi. Hayattaki tek arzusu çocukları okusun büyük adam olsun ve köylülere benzemesinlerdi. Çok meraklıydı ve bilmediği herşey hakkında , köylülerde az rastlanan bir okuma isteği duyardı. Durmadan batı demokrasilerinden ve laikliğin öneminden konuşur "tarihte şöyle der" diye başlardı her sözüne. Onun meraklı bana geçti en çok.

Ansiklopedi ve kitaplardan okuduklarımı test eder, bildiğimde benimle iftihar ederdi. Sanıyorum tüm çocukları içinde gözde olarak beni seçmişti. En küçük kız olmanın da avantajıyla evde yaşanan geleneksel kadın olmakla ilgili hallerden babamın korumasıyla hep yırtıyordum.

Evde ablalar Nazım okurlardı ve **Ahmed Arif**. İlkokula başladığımda ablaların lise okul kitapları daha çok ilgimi çekmeye başladı. O kitaplardan Yunan tragedyalarını bulup ezberliyordum. **Yahya Kemal, Ahmet Haşim, Cahit Sıtkı** ilk gözde şairlerimdi. Defterlerim vardı, her sayfaya bir şiir bulup yazıyor ve karşısına bir kartpostal yahut fotoğraf uyduruyordum. Hayatımın hiçbir döneminde bir daha o kadar düzenli olmadım. 23 Nisanlarda en uzun şiir hep bana düşerdi. Bir defasında Nazım'ın **Taranta Babu** şiirini ezbere okuduğumu hatırlıyorum. Tabii bunda benim Türkçe'yi diğer çocuklardan daha iyi kullanmamın da etkisi vardı. Çünkü diğer öğrenciler okula başladıklarında öğreniyorlardı Türkçe'yi. Bense, 4 yaşında gönderildiğim büyük halamda,Tarsus'ta öğrenmiştim.

Ayrıca evde şoför ve işçilerle hep Türkçe konuşuluyordu. Evde sadece babaannem hiç Türkçe bilmezdi.

Sürekli oyunla geçen mutlu bir çocukluktu. Klan halinde tüm çocuklar toplaşır oyun oynardık. Anneler sadece yemek için çağırırlardı bizi eve. Evimiz köye gelen tüm yabancıların ağırlandığı büyük bir evdi. Dedemden kalma bir gelenekle yabancılara hep açıktı kapımız ve bazı geceler onlarca misafirin ağırlandığı olurdu.

Her zaman bir traktör vardı kapıda ve ben çok meraklıydım. Daha çocukken öğrendim traktör kullanmayı. Çünkü hangi şoför gelirse gelsin bir biçimde ilgisini çekiyor ve ona her fırsatta eşlik ediyordum. Geçen baharda İngiliz bir arkadaşımla İskoçya'ya gidiyorduk, ben yolda çok uzaktan gördüğüm her traktörü tanıdım. John Deere yeşil, Massey Ferguson kırmızı, Fiat turuncu, Ford maviydi çünkü ve arkadaşım gülerek başkalarına anlattı bunu. Bizim oyuncaklarımız, oyun alanlarımız gibiydi traktörler, biçerdöverler, tüm o demir, boyalı yahut paslı tarım aletleri.

Daha geleneksel ve doğulu bir hayatı teyzeme gittiğimde yaşardım. Kuzeydeki bir dağ köyünde yaşıyordu teyzem ve küçük kız çocuğu olmadığı için her yaz beni çağırırdı. Alıç ağaçları, ceviz ağaçları ve bağların olduğu bir köydü. Bir uçurumun kıyısından baraja bakıyordu. Ata binerdim orada. Yanımda kitaplarımı götürürdüm ve kitaplar bitecekdiye çok korkardım. Elektriğin olmadığı bir köydü ve geceleri çok ıssızdı. Benim sandık odamda galiba sadece çocukluğum var.

Anne olmak, anne olmayı istemek. Çok arkaik bir his bence. Soyun devamını istemekle ilgili ve galiba benim için aşkın bir tanımı da bu. Bir adamı gördüğümde bundan çocuğum olsun arzusu geçiyorsa gövdemden o benim söz geçiremeyeceğim arkaik bir duygu ve herşeyden daha güçlü. Anne, defterimden sonra ikinci takıntım benim. Annem kederli ve güzel bir kadındı. Bana sukûneti, sabrı ve ötekinin tarafından bakmayı öğretti. Ayrıca doğayla ilişkisi çok güçlüydü. Otlardan ilaçlar yapıyor ve o ilaçların gücüne sonsuz inanıyordu. Doğaya yakın yaşayanların yalnızlık diye bir şeyin çok da farkında olduklarını sanmıyorum. Annem farklıydı ve yalnızlık çektiğini hissediyordum onun. Güçlü bir kişiliği vardı ve kadınlığının farkındaydı. Bu biraz da Kürt toplumunda ana- erkil motiflerin hâlâ yaşıyor olmasıyla ilgili.

Kürt-Alevi kadınlarında şöyle bir gelenek var; gündelik, rutin işlerinin arasında hayatta olan fakat bir gün öleceklerini bildikleri yakınları için ağıt hazırlığı yaparlar. Bu seslerle büyüdüm ben. Babaannemin, annemin ağıtlarını duyar ve böyle bir gerçekliğe nasıl katlandıklarını anlayamazdım. Benim dünyayı algılayışımda bu seslerin, bu kederli bilginin çok etkisi oldu ve daha sonra şiir üzerine düşünmeye başladığımda, sözün sese dönüştüğü yerde oluşan kederin şiiri varettiğini farkettim. Şiir ağıttı, kederdi.

Hukuk okudum.. Evet maalesef hukuk okudum. Çok isteyerek girdim. Ankara Hukuk ilk tercihimdi. Fakat, ilk andan itibaren o karanlık, kasvetli duvarları gördüm ve 'aman tanrım' dedim.Yanlış yer. Neden buradayım? Ve bir yıl öyle gitti. Üstelik derslerimi de vermiştim. İkinci yılın sonunda okulu bırakıp Paris'e gitmeye karar verdim. Paris'te tarih okuyacak ve müzik yapacaktım. Fakat babam kalp krizi numaralarına yattı. 'Eğitimini yarıda bırakıp gidersen ölürüm' dedi. Ben de inandım ona. Kaldım. Okulu bitirdim ama avukatlık yapmıyorum. Baroda da kaydım var üstelik.!

Şarkıcı olmak isterdim çocukken. Hatta ilkokulda TRT çocuk korosuna babam beni göndermeyi düşündü. Fakat yatılı değildi ve kalacak yerim olmadığı için vazgeçti sonra. İlk okuldan üniversiteye kadar hep korolarda şarkı söyledim. En son üniversitede Klasik Batı Müziği korosundaydı ve **Bach**, **Beethoven**'dan müzikler söylüyorduk. Daha çok klasik batı müziği dinlemekle birlikte, halk müziği, Klasik Türk Müziği ve caz da dinlerim. **Schubert,Rachmaninof**, Barok Müzik, **Monteverdi**, **Albinoni**...

Çocukken küçük siyah bir radyom vardı ve TRT3'ü dinliyordum oradan.

Ruhum sürekli bir yola çekiliyor ve ilk fırsatta gidiyorum. Galiba durabilmek bir yetenek ve ben bu yetenekten yoksunum. Çocukken atlasları çok severdim. Dünya haritasını neredeyse ezbere biliyordum. Haritadaki nehir, dağ ve göl adları ilgimi çekerdi. Kafamın içinde dünya haritası yeniden oluştu sanki. Ve ben kendi yollarımı yarattım. Her yolculuğa bavulumu toplayarak "belki kalırım, dönmem" diyerek çıktım bu güne kadar. Ve her defasında Türkçe'yi özledim. Geçen yıl Londra'da 6 ay yaşadım ve dilin ne kadar canlı bir şey olduğunu anladım. Dilin kokusunu duydum.Yazan kişinin ülkesi dilidir, evet. O kişi kendisini dilin içinden, sözcüklerle vareder.

İlk aşk diye bir şey var mı acaba? Bence aşk yaşanan tüm aşkların toplamı olan bir şeydir. Bu nedenle ilk aşk dendiğinde kafamda bir şey canlanmıyor. Kişiden çok, duyguyu tarif edebilirim belki. Eskiden çok sık aşık olurdum. Periyodu değişiyor giderek. Nasıl biri ilgimi çeker bunu tarif edemem fakat, ilk gördüğümde "işte bu" dediğim birisi olmalı. Zaten aşkın kendine ait kimyası duyurur bana onu. Auranın yırtılması halinde insan gövdesi daha kolay etki alırmış. Yaşadığımız hayat, gövdeyi aşktan koruyan bir zırhla kuşatıyor. Bu zırhı delecek aşka imkan tanıyacak bir hayat nerede unutuldu bunu düşünmeliyiz.Yolculuk ve sanat bize bu imkanı tanıyabilir belki.

Biriktirmeye çok meraklı biri değilim. Sadece taşlar ilgimi çekiyor ve gezdiğim yerlerden özel bulduklarımı getiriyorum.En son Cornwall'dan Atlantik kıyısından siyah bir taş getirdim.Taş ve sonsuzluk imgesi bende çakışıyor. Mezarlıkları severim. Gittiğim her şehirde neredeyse müze ve galerilerden önce mezarlıkları gezerim. En son Londra'da vaktiyle cadıların yakıldığı ve cadılar mezarlığı diye bilinen Stock Newington'daki mezarlığı dolaştım. Benim doğduğum köyde mezarlık çok yüksek bir tepenin üzerindeydi ve tam ortasında büyük bir meşe ağacı vardı.Ona benzeyen başka bir mezarlık görmedim. Şamanizim'den kaynaklı olmalı yekpare taş bloklardan mezartaşları vardı.Yosun tutmuş,renkleri değişmiş taşlar... Ve biz çocukken mezarların arasında oyun oynardık. Baharın gelişini kutlamak için tüm köylüler birer kurban alıp ölülerini ziyarete giderlerdi ve çocuklar için bir şenlikti bu. Ben mezarlığa gittiğimde çok huzur buluyorum. Orada sonsuzluğu ve rüzgarı duyabiliyorum...

Çin mutfağı, az pişmiş sebzeleri için- ve ayrıca deniz ürünleri tabii... Ama ben yemek yapmayı çok bilmem ve sevmem de. Mutfaklar beni sıkar, yorar. Ancak yanımda keyifle sohbet edeceğim biri varsa katlanabilirim. Çocukluğumda mutfak evin kuzey kutbu gibiydi. Günbatımında torosları gören balkonda oturup kitap okumanın alternatifiydi. Mutfakta üç kuşak bir arada hummalı bir faaliyet sürdürürlerdi ve annem beni de yardım etmem için çağırırdı. Fakat babam her defasında "Bejan'a dokunmayın o kitap okuyor" derdi. Annem de "senin yüzünden bu kız kadınlığını öğrenemeyecek" diyordu. Babamın bu ilgisini hep hisettim.

İyi içebilen biri değilim. Sosyal içici türünden. Sigarayı da alkolü de daha çok birileriyle birlikteyken içerim. Bazen yalnızken viski yahut kanyak... Uzun yürüyüşleri ve dans etmeyi severim. Öyle bir salona gidip ter atmak, aklıma bile gelmez.

Sinema, resim ve müzik benim en kolay ilişki kurabildiğim sanat dalları. İyi bir izleyici olduğumu sanıyorum. Son zamanlarda daha az gidiyorum fakat iyi filmleri genellikle kaçırmam. **Ingmar Bergman**, **Fasbinder**, **Taviani kardeşler** sevdiğim yönetmenlerden bir kaçı.

İyi film ne demek; bir filmi izledikten sonra sinema salonundan en son çıkanlardansam ve sokağa çıktıktan sonra yalnız kalıp sadece düşünmek, uzun uzun yürümek istiyorsam o film iyidir. İyi sinema insanın gözlerini kendi içinde derin bir yere çevirir. Orada hepimizde olan ortak bir eşik var. Ve galiba tüm sanatlar için geçerli bu.

Benim şiirimle ilgili bir soyağacı kurulacaksa eğer, kişilerden çok, başka coğrafyalardan, başka yaşantı ve olgulardan gidilebilir diye düşünüyorum. Bu biraz küstahlık olarak da algılanabilir fakat şiir yazmayı şundan öğrendim diyebileceğim kimse yok. Türkçe'de yazılan şiiri bildiğimi sanıyorum. Ve tercüme şiiri de. Ben artık kendimi şiirle anlatabilirim dediğimde şiirle ilgili ne bulduysam okudum. Buna Andırın Postası dahil. Bir süre sonra seçicileşiyor insan. Bu da doğal sanıyorum. Fakat, şiirin içinde yol aldıkça kan bağım olan ve yakın hissettiklerim oluyor. Yukarıda sözünü ettiğim derindeki eşiğin benzerliğinden kaynaklı sanıyorum.

Şair diye bir şeyin tanımı olacaksa eğer bu tarih duygusu güçlü kimse demektir. Geride bıraktığım hayatın duygusu, bilgisi benim hayatımı büyütebilir diye düşünüyorum. Gelecek, ürperme ve boşluk. Sonsuzluk imgesi beni sarsıyor.

Coğrafyanın bendeki ilk karşılığı çocukken ezberlediğim atlastı. Şimdi ise yaptığım yolculuklar, bende derinleşen yol duygusu, yolculuklardan kalan resimler.. Tüm yeryüzü şekilleri; dağlar, vadiler, kanyonlar, çöl, stepler ve tabii göl, dağ gölleri...

Coğrafya dersinde öğretilen herşeyi computer gibi kaydederdim ve nerede ne maden çıkıyor, hangi ülke ne kadar buğday üretiyor biliyordum. Benim için coğrafya bir de benim yarattığım kurduğum ,hayal ettiklerimdi. Bu nedenle yolculuk fikri sukûtu hayale de açık olabileceğinden steplere ve çöle gitmeyi erteliyorum...

Benim şiirimle ilgili bir soyağacı kurulacaksa eğer, kişilerden çok, başka coğrafyalardan, başka yaşantı ve olgulardan gidilebilir diye düşünüyorum. Bu biraz küstahlık olarak da algılanabilir fakat şiir yazmayı şundan öğrendim diyebileceğim kimse yok. Türkçe'de yazılan şiiri bildiğimi sanıyorum. Ve tercüme şiiri de. Ben artık kendimi şiirle anlatabilirim dediğimde şiirle ilgili ne bulduysam okudum. Buna Andırın Postası dahil. Bir süre sonra seçicileşiyor insan. Bu da doğal sanıyorum.

İnsan biraz da ölümlü olduğunun farkında olmakla ayrılır diğer canlılardan. Ve buna yanıt bulamadığı sürece de sanat hep olacaktır. Sanat ölümlü olmaya bir cevap arayışıdır da aynı zamanda. İnsan çocukluğunu doğada geçirince, daha az yabancılaşmış bir hayat şansı ediniyor. Orada ölüm ve hayat yan yana ve birbirlerini tamamlıyor. Dedemin hastalanmasını, ölüm döşeğinde son söylediklerini, cenaze törenini, ağıtları ve gömülmesini an be an hatırlıyorum. Sadece yakınlarımın değil. Köydeki tüm ölümleri. Hayatımla ilgili ilk hatırladığım anı ölümle ilgilidir; annemle bir gün tarlalara doğru yürüyoruz. Uzaktan bir adamın bize seslendiğini duyduk ve ona doğru gittiğimizde elindeki kafatasını gördüm. Adam "bu bir Ermeninin kafatası" diyordu. Tarlayı sürerken bulmuş. Ben annemin eteğine yapışıp, "*biz de böyle olacağız, biz de böyle olacağız*" diyerek eve gidene kadar ağlamış ve sonra da sızarak uyumuşum.

Daha sonra o kafatasını dayımın bayat şekerler satılan bir bakkalı vardı. Oradaki raflardan birine koydular ve ben aylarca bakkala gidemediğimi hatırlıyorum.

. Gelecek beni heyecanlandırmıyor. Ben heyecanı daha çok tarih duygusundan alıyorum. Geçmişten...

Başlarına ne sıfat eklenirse eklensin, onlar anne, anneler... Hem de mutsuz anneler... Ve mutsuz anneler çoğaldıkça, mutsuzlaşır bir ülke. Anneler; hangi dil, hangi din, hangi milliyetten olursa olsunlar, mutsuzluklarına hangi haklı ya da haksız neden yolaçarsa açsın bir umutsuzluk denizinde boğulur o ülke, o hayat, o çocuklar... Hatice Meryem işte böyle bir anneyi dinledi.

"Ben Bazen Diyordum, Dünyada Öyle Bir İcat Olsa da Bu Çocuk Ayağını Yere Basmasa"

"Biz önceden köydeydik. Köyümüzde okul yoktu. Bu nedenle okuyan insanla, okumayan insan bir değildir, biz bunun farkındaydık. Hem dilimiz yok, hem de bilgimiz yok, onun için biz çok zorluk çekiyorduk. Ama köylük yer çok iyiydi, bahçelerimiz, hayvanlarımız, tarlalarımız her şey yerli yerindeydi. Köyümüzde kalsak kral gibi yaşardık. Sonra çocuklarımız için şehire gelmeye karar verdik. Okusunlar diye. Bir de zaten köyde rahat değildik. Teröristlere yardım edeceğimizi sanıyorlar, bizi rahat bırakmıyorlardı. Şehirde Türkçe bilmediğimiz için çok zorluk da çektik. Çocuklarımızı doktora götürdüğümüz zaman konuşamıyorduk bile. Doktor soruyordu: "Neyi var?", ben başımı sallıyordum, ne dediğini bile anlamıyordum. Ekonomi de bize çok zor geldi. Bir işimiz yoktu. Köye dönelim mi, dönmeyelim mi çok düşündük, sonra bizim çocuklarımız da aynı zorlukları çekmesinler diye şehirde kalmaya karar verdik. Ama köyümüzden hiç vazgeçmedik, kışın şehirdeydik, yazın köyümüze döndük. O nedenle karar verdik çocuklarımızı okutmaya. Ben ısrarla oğlum doktor, kızım hemşire olsun istiyordum.

Kızım altı yaşını bitirmişti, ben ilkokul birinci sınıfa kaydettim onu. Türkçe'yi hemen öğrendi. Yazın köye dönerken o kız sanki köyün öğretmeni gibiydi. Öyle başarılıydı. Hem de köyde okuyan yoktu. Köyün ağaları ile oturuyordu, mektup gelse kızım okurdu. Küçük oğlum o zaman beş yaşındaydı, ablasının kitaplarından hemen ezberledi, öğrendi pek çok şeyi. Baktık çocuğun yaşı küçük ama gene de kaydettik. Daha beş yaşını bitirmemişti. Bir gün okuldan geldi, dedi; "**Anne, sen beni niye küçük yaşta gönderdin okula?**". Dedim "**Niye yavrum?**". "**Öğretmen bana kızıyor anne. Boyum kısadır, ayağa kalktığım halde öğretmen bana inanmıyor, öğretmenim valla ayaktayım diyorum, ne zaman yanıma gelirse o zaman inanıyor bana**" dedi.

Çocuklarım bir "iyi" bile getirmediler. Ondan sonra başladılar Ortaokula. Valla ben ne görmüşüm onu söylerim, ne fazla ne eksik. Okul toplantısına giderdim hocaları "Sizin gelmenize bile gerek yok" derlerdi, bazı hocalar da "Bu çocuklar bizim gururumuz" derlerdi. Ortaokul son sınıfta bir gün geldi, dedi "Ana, az kaldı hayatım kayacaktı, sekiz senem boşa gidecekti!" Dedim; "N'oldu yavrum?" "Ana dedi, bazı çocuklar sigara içiyorlar, hap atıyorlar, bugün arama oldu, sıra bana gelince beni aramadan geçtiler, zaten biz seni biliyoruz dediler. Sonra farkettim ki yanımdaki çocuk hapı cebime atmış. O çocuğa çok kızdım, sen bunu neden yaptın dedim, o da bana "ben biliyorum ki seni aramayacaklar, bak dediğim gibi oldu" dedi" Öyle sağlam bir çocuktu yani. Sonra sınava girdi, Bursa Turizm Lisesi'ni kazandı. Benim babam Kuran alimi bir adamdır, o göndermek istemedi Bursa'ya. İzin vermedi. Biz de göndermedik, serbest liseye gönderdik. Lise'de de Diyarbakır il ve ilçeleri arasında bir kompozisyon yarışması oldu. Bir gün geldi dedi; "**Anne biliyor musun ben ödül alacağım, sizi bu hayattan kurtaracağım**". Ondan sonra geldi, dedi "Anneciğim, dördüncü oldum". "Olsun" dedim "Bu yarışmaya ilden, ilçelerden nice doktor, avukat çocukları girdi, sen bir köylü çocuğusun, o kadar da yeter". O zaman benim görümcem öldü, dört çocuklu ailesi bizim eve geldiler, ev çok kalabalıktı, çocuk dersini bile çalışamazdı. O halde hep teşekkür, takdir getirirdi. Lise son sınıfta dersaneye gönderdik onu.

Oğlum, Uluslararası Hukuk'u isterdi, ben de doktor olsun isterdim. Üniversite sınavına girdi. Sonra bana dedi ki; "Anne sen doktor olmamı istiyorsun, benim de fikrimi değiştirdin, hem benim puanım yüksek, şimdi ben doktorluğu seçmezsem arkadaşlarım bana 'tembele bak, nereyi kazanmış' derler" dedi. Ben de çok sevinmiştim. Sonra Gazi Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni kazandı. Bizim akrabalar hep sevindi, çünkü köyde okuyan hiç yoktur. Bütün akrabalar bu çocuğu siz okutamazsanız biz okutacağız diye sahip çıktılar. Sonunda gönderdik oğlumu. Gönderdiğimiz gece babasıyla yolculadık, döndük, baktık yatağı boş, çantası duruyor öyle, oturduk ağladık. Sonra sabaha doğru baktım, beyimden böyle tavuğu kesersin bir ses olur ya, öyle bir ses geldi. Oysa beyimin hiç bir şeyi yoktu. Baktım yerde kıvranıyor. "**Göndermeseydik, bu çocuğu göndermeseydik**" diyor durmadan. Kaldırdık, hastaneye götürdük, doktor muayene etti, bir şeye üzüldü mü dedi. "Oğlanı Ankara'ya okula gönderdik böyle oldu" dedik. Doktor da bize, "Maşallah, benim çocuğum kazanmasa ben böyle olurdum" dedi.

Okuldan ilk geri geldiğinde sanki çocuğum değişmişti. Sanki pişman gibiydi gittiğine. Dedim "**N'oldu yavrum?**", "**Anne bize insan gözüyle bakmıyorlar**" dedi, "**Okula kaydımı yaptırırken benden nüfus cüzdanı istediler, ben de nüfus cüzdanı yok benim bir tek kimliğim var**" dedim, "**benimle alay ettiler**"dedi. Çünkü biz köyde kimlik diyorduk nüfus cüzdanına. Sonra bir gün "**Anne ben yurttan çıkacağım, beni rahat koymuyorlar**" dedi. "**Oğlum idare et**" dedim, "**Anne cenazemi çıkarırsın sonra oradan**" dedi. Ben de "**Tamam, dedim, ben elbisemi de satsam seni okuturum**" dedim. Babası maaşını alır almaz onun harçlığını gönderirdi. İnanın Allahaşkına, babası o parayı gönderene kadar ben yerimde duramazdım. Çünkü titriyorduk üzerine. Ben bazen diyordum dünyada öyle bir icat olsa da bu çocuk ayağını yere basmasa.. Ondan sonra bir iki ay bu çocuğumdan haber gelmedi. Okuldan arkadaşlarına sorduk soruşturduk, hepsi "**O, Avrupa'ya gitti**" dediler. Bir yıla yakın hiç haber alamadık, hasret kaldık. Hatta ben babasına diyordum bu çocuğumun kaydını tazeleyelim, dönünce okuluna devam edebilsin, kaydı silinmesin diye. Sonra duyduk ki aranıyormuş. Dayısına telefon açmış, "**Eğer beni yakalarlarsa öldürürler**" demiş. Ondan sonra anladım ki bir olay olmuş.

Bir gün köylerden bir haber geldi. Bir çatışma olmuş, üç gün üç gece sürmüş bu çatışma, ortalık ceset dolmuş, hatta bir savcı otopsi için gitmiş, bunalıma girip istifa etmiş, aklını oynatmış, öyle vahşet bir olay. Ancak ikinci savcı gitmiş rapor yazmış. Ben de bu olayı komşulara anlatıyordum. Tabii bilmiyordum, yavrum da içlerindeymiş meğerse, hepsi de yavrum benim, hepsi de yavrum benim. Ablamın oğlu telefon açmış, "**Cenaze falan yerde, gidin alın**" demiş. O gün sabah, herkes ağlıyor, kendini duvarlara vuruyor, parçalanıyorlar, biz hâlâ haber almamışız.

Sabah beyimin çayını verdim. Ben de her sabah Kuran'dan bir cüz okuyordum. Başladım, bir kaç sayfa okudum, Kuran elimde, iki kardeşim kapıyı açtılar ama yüzlerinde moral yoktur, gözleri şişmiş, babası o an anladı:"**Evim yıkılmış, oğluma bir şey olmuştur**" dedi. Kardeşlerim de "**sen gelme, sen işe git**" dediler.

Öyle olmuş ki biz her yerde ağlayamayız, biz bağıramayız, ben bu çocuğumu yirmi bir yaşına kadar büyütmüşüm, hiç bir kusuru yok, keşkem bir kusuru olsaydı. Sonra cenazesini almaya gittik, birinci defa gittiğimizde aralarında yok dediler. Çok defa gittik geldik, beş ay sonra cenazesini alabildik. Bizim çok akrabamız vardır, cenazesinde kalabalık olmasın dediler. Onu götürdük defnettik, geldik. Bundan bir kaç ay sonra kızım da kayboldu. Bir gün bir haber geldi, kızınız falan yerde ölmüş diye. Gittik, savcı "**Defnettik, zaten tanıyamazsın**" dedi. "**Kızımın hiç olmazsa sarı saçlarını tanırım**" dedim, "**Hiç olmazsa taşlara, topraklara sarılırım**" dedim. Sonra dosyaların peşine koştuk. Bunlar hep üç ay sürdü. Üç ay sonra dosya gelmiş, fotoğraflar gelmemiş, bir hafta sonra fotoğraf da geldi. Oranın savcısı "**Dini vecibeler ile defnettik**" dedi ama millet dedi ki; "**cenazeleri başkalarına teslim ettiler, onlar da bir çukura atmışlar, belki bacakları bile dışarıdadır**" Yani savcı en son "veremem" dedi. Ben her yere dilekçe verdim. Her ne yaptımsa kızımın cenazesini alamadım. Sonra beni soruşturmaya götürdüler. Kalan çocuklarıma baskı ettiler. Hep bu olaylardan sonra öğretmen olan kızımı bir gün çağırmışlar: "**Senin kardeşin PKK'ya katılmış, burada çocukları zehirlemeyesin**" demişler. Kızım istifa etti sonunda. Evimizi karakol ettiler hep. O öğretmen kızım da kayboldu. 92'den beri de kayıp. Bir kızım da benim arkadaşım gibi olmuştu artık, bunca acılardan sonra. Ben nereye gitsem onunla beraber giderdik. Bu kızımı işkenceye almışlar, son seferinde ağzının içindeki dili parçalanmıştı, konuşamıyordu. Kapı çalınınca deliye dönerdi, ana kapıyı açma, ana kapıyı açma, kendimi atarım diyordu, onuncu katta oturuyorduk. Halbuki gelenler dayısıydı. Sonra bu kızım İstanbul'a dayılarının yanına geldi. Nereye baksam aynı Diyarbakır'daki adamları görüyorum diyordu. En sonunda o da kayboldu. Lise öğrencisiydi kaybolduğunda, altı tane takdiri vardı.

Ben şimdi yalnızca barış istiyorum. Başka anneler de yanmasın diyorum. Herkese teşekkür ederim.

Çünkü En Büyük Günahtı Bir Yoksulun Acı Çektiğini Söylemesi...

Barış Annelerine

Günlerdir dikenli, paslı bir tel annemin derisini yırtıyor.
Önce, sessiz, kimsesiz bir kan akıyor annemden...
Günlerdir dikenli, paslı bir tel annemin derisini yırtıyor.
Yıllar sonra, bugün gibi görüyorum: Önce, sessiz,
kimsesiz bir yoksulluk akıyor evlerimizden...
Meğer kutsal ve toprak bir yolmuş ömrümüz...
İşte bu yüzden ölmüyorum ben...
Ömürleri sonu gelmeyen yoksul bir gece olan,
ömürleri kutsala ve toprağı sarılmış bir yol gibi uzayan
anneleri hiç unutmamak, bu hatırlayışla zehirlenmek,
bu zehirlenişle bütün umutları, bütün vaatleri,
bugüne dek hayat adına söylenmiş
tüm anlamlı sözleri lanetlemek için, hiç ölmüyorum ben...
Çünkü baktım ki, meğer bu hayatı aydınlatan,
yoksulluğumuzun o uzun gecesiymiş...
Meğer bu hayatı aydınlatan kutsal ve
toprak bir yolmuş olan ömrümüz...
İşte bu yüzden bize akıttılar korkup, tiksindikleri; nefret
edip, inkar ettikleri ne varsa bu hayatta; ne varsa hepsini
sonsuz ve o yoksul gecemize akıttılar...
Sustum ölmemek için. Sustum dilimdeki bıçak yarasını daha da
derinleştirmek için... Farklı bir dil konuştukları için
dilleri kesilen atalarımın çığlıklarıyla yıkadım yüreğimi her sabah...
Sonra dağladım annemin kimsesiz kanıyla
dilimdeki bu bıçak yarasını... Bu yüzden çok, ama çok
uzun ömürlü oldum...
Çünkü ben ölürsem kiminle paylaşabilirdi ki annem matemini...
Çünkü en büyük günahtı bir yoksulun yitirdiği evladının
ardından acı çektiğini söylemesi...
Hem kime anlatabilirdi ki o uzun ve yoksul gecede emzirdiği
evladına duyduğu sevgiyi...
Çünkü en büyük günahtı bir yoksulun, evladı da olsa,
birini sevdiğini söylemesi...
Uzun ömürlü bir yoksuldum ben. İnatla ve utanarak yaşadım.
Yaşamakla, o en büyük acıyla ödüllendirdim kendimi...
Görmek, görmek, görmek istedim; sonuna dek görmek istedim
anneme benzeyen yoksul annelerin nasıl aşağılandığını...
Görmek istedim, çünkü ya kuşlar parçalayacak, ya toplu
mezarlara atılacaktı kardeşlerimin cesetleri...
Dilimizdeki bıçak yarası kanarken bile, cesetlerimiz
postalların altında çiğnenirken bile, tepeden tırnağa haklı
olurken bile barış isteyecekti...
Görmek istedim...
Yoksulduk ve öyle utangaçtık ki, ölürken bile barış
dileyecektik zengin beyazlardan...
Savaşmak en büyük hazzı olurken zengin beyazların,
Sadece evlatlarının cesetini bulabilmek ve onlara sarılıp
ağlayabilmek için, annem ve anneme benzeyen
kadınlara barışı istemek düşecekti...
Annem ve anneme benzeyen kadınlara sadece
yaşadıkları acıların anlaşılması için barış istemek düşecekti...

Meğer yoksulmuş kendisinden vazgeçen bütün anneler...
Sonu gelmeyen yoksul bir gece...
Meğer kutsal ve toprak bir yolmuş ömrümüz...

CEZMİ ERSÖZ

Akşamsefası

Bir gün televizyonda farelerle ilgili bir belgesel filmi seyrederken televizyona saldırdı. Fakat filmin kameramanı fareye zoom yapınca çok şaşırdı: Bu kadar büyük bir fare hiç görmemişti! Bu olaydan sonra, televizyonda film seyretmek benim için bir işkence oldu: Televizyonun üstüne çıkıp pusu kuruyor ve hareket eden her şeye "pati atıyordu."

Kedim

İHSAN OKTAY ANAR

Bildiğiniz gibi "en güçlü olan değil, en uygun olan hayatta kalır." O dev dinozorlar ölür, hamamböcekleri yaşar; hatta dünya çapında bir nükleer savaşta bile... E.Gibbon ise, **Roma İmparatorluğunun Yükseliş ve Çöküşü** adlı ünlü eserinde (hangi sayfadadır, bilmiyorum,) "büyümeyen bir devletin yıkılmaya mahkum olduğunu" söyler. Bu fikir aklıma hiç yatmamıştı. Gibbon, kendisinden birkaç kuşak sonraki Darwin'i okusaydı, büyük ihtimalle fikrini değiştirirdi (Şimdi, tarihçiler yazdıklarımın büyük ve boş laflar olduğunu söyleyip bana kızmasınlar, şu anda "ifade özgürlüğümü," belki de "hata yapma özgürlüğümü" kullanıyorum.) Bana kalırsa, **büyüyen** devletler, kültürler ve sistemler yok olur. Çünkü büyüyen şeyi denetlemeniz zorlaşır.

Kedimin "yeterince büyük olduğunu" sanıyorum, bu hayvan ne eksik ne de fazla. Aslanı ise, "kedinin bir karikatürü" olarak görüyorum. Kedi bir tema, kedigiller ise bu temanın varyasyonları, ya da abartılı benzerleri. Sanki o da bunun bilincindeymiş gibi, şu anda sırtüstü yatıyor. Beni tanımladığından, hatta ruhumu okuduğundan da eminim. Büyük olan benim fakat **uygun** olan, onun bizzat kendisi. O kadar mükemmel ki, akla, zekaya bile ihtiyacı yok. Bu tür sıkıcı işleri bana, yani "kölesine" bırakıyor. Her şey bir yana, "kedi zulmü" denen bir şeye de inanıyorum. Yalandığında ağzında ve midesinde kalan tüyleri sindirebilmesi için ot yemeye ihtiyacı var. Ona çim dayandıramıyorum. Çünkü otların sadece körpe kısımlarını yiyor Bitirince, yine o acıklı "Miyav!" sesini, duyuyorum. Kısacası, ağzımla kuş tutsam ona yaranamıyorum (belki de kediler sahipleri ya da kendi tabirleriyle "köleleri" bunu yapamadıkları için, işlerini güçlerini -uyumak ve yalanmak- bırakıp kuşları kendileri tutmak zorunda kalıyorlar.)

Bir mutfak dolusu cam ve porselen eşyayı kırdığı halde ona kızamıyorum. Çünkü ona çok büyük bir kötülük yaptım: Kısırlaştırdım. Şimdi koşuyor oynuyor. Ama bir bakıma sakat: Üreme organları artık yok. 10 mutfak dolusu kırılacak eşyayı kırsa bile ona elimi kaldırmaya nasıl hakkım olabilir?

Bir gün televizyonda farelerle ilgili bir belgesel filmi seyrederken televizyona saldırdı. Fakat filmin kameramanı fareye zoom yapınca çok şaşırdı: Bu kadar büyük bir fare hiç görmemişti! Bu olaydan sonra, televizyonda film seyretmek benim için bir işkence oldu: Televizyonun üstüne çıkıp pusu kuruyor ve hareket eden her şeye "pati atıyordu." Rambo-II"de, Sylvester Stallone'yi döven Sovyet subayına durmadan pati atmıştı. Bununla birlikte, kedim "Amerikancı" değildir; çünkü bir başkasıyla dövüştüğü anda, Rambo'ya da patileriyle saldırdı. Bir ideolojiye bile ihtiyacı olmayan harika bir hayvan olduğunu söyleyebilirim.

Evet, bir kedi besliyorum ve çok mutluyum: Bir can yaşıyor! Marmaris'teki alçağın söylediklerinin tersine, beslemeyeyim de asayım mı?

BİBLİYOGRAFYA
(Özellikle yazar adayları için)
1- Özcan Yalım. **Türkçe'de Yakın ve Karşıt Anlamlılar sözlüğü.** İmge Kitabevi. (mutlaka edinin!)
2- Nevzat Erkmen. **Uyak sözlüğü.** Söz Yay.
3- A.Aysun-S. Tuncay. **Kadın-Erkek Adları Sözlüğü.** Doruk Yay.
4- Sami Akalın. **Alkışlar ve Kargışlar.** Kültür Bakanlığı Yay.
5- İ.Pala. **Divan Şiiri Sözlüğü.** Akçağ Yay.
6- D. Yıldırım. **Türk Edebiyatında Bektaşi Tipine Bağlı Fıkralar.** K.B.Y.

Her yerde karşımıza çıkan o ağlayan çocuk...
Gerçekleşmeyen hayallerimizin sembolü...
O gülene kadar kim üzerine düşeni tam yapmış
sayılabilir ki...

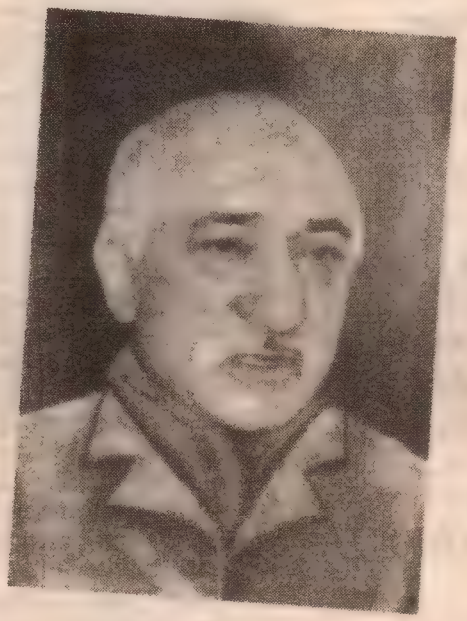

Her yerde karşımıza çıkan o ağlayan çocuk...
(şimdi büyüdü), Gerçekleşmeyen hayallerimizin sembolü... *(gene),*
O gülene kadar *(hâlâ)* kim üzerine düşeni tam yapmış
sayılabilir ki..*(!)*

Akşamsefası

İyi Kalpli Yolcu

Aziz dostum Cezmi Ersöz'ün, "Öküz" dergisinin Mayıs '99 sayısında benimle yaptığı söyleşinin yayınlanmasından sonra, dergi okurlarından 100 adedi aşan sayıda mektup aldım. Mahkûmiyetimi sevgileriyle, içtenlikleriyle kuşatan "Öküz" okurlarına ben de "açık mektup" niteliğinde bir pencere açmaya ve dışarıya her ay bir hükümlü merhaba uzatmaya karar verdim. Sayfanın oluşumuna, biçemine ilişkin Met Üst'ün değerli önerilerilerine teşekkür ediyor, bu bölümün başlığını da yine bir "Öküz" okurunun, Gemlikten T.B.'nin mektubundan seçiyorum:"... ***Umarsızca yaşıyorum ve iyi kalpli bir yolcuyum ben. Kafamda toplamışım eşyalarımı; nereye, nasıl, ne şekilde gideceğim önemli değil: İyi kalpli bir yolcuyum ben..."***
Selam olsun iyi kalpli yolculara! Saray Kapalı Cezaevi, Haziran '99

Bursa E Tipi Cezaevi/Müşahade Hücrelerinde Bir Sabahın İlk Sesleri; Mart 1999

- Öhöö! Öhhhöö! Öhöööööööö! (Bitişik hücrelerde öksürük korosunun sabah konseri; Gardiyanların balgam çıkarma serenadı eşliğinde...)

- Vallahi boşu boşuna yatıyorum! Billahi boşuna yatıyorum; elimde kanıtlar vaaar! (Alt kattaki hücrelerden biri.)

- Lan sabah sabah kafamızı ...tin! Yeter len, get savcıya anlat! Bize niye anladıyon, get savcıya anlat! (Nakarat.)

- Yav tuvaletlere su döktünüz mü? Bu koku anamızı ...ti! Lan tuvaletlere su dökülse bu kadar kokmaz! (Her kattan.)

- Size bişey anlatacağam, sonra bırakacağsız, Allah içün birez daha yatacağam. Daha saat altıya girmibeş geçiyor. Şimdi, bizim Urfa'da bi gece evden kahveye gidiyem. Bizim çicoklar anam gile getmiş, evde kimse yok! Baktım evin ögünde bi adam tikilmiş ge gesne (kendi kendine) duriy. Dedim "benim babam, sen burda ne yapiysan?" Dedi. "ben burda erkete duriyam abe!" Dedim vallah eyidir, san saan ne duriysan dur, baan ne! Bilmiydim de erkete nedir. Dedim belki hane eyi bişeydir. Valla kahveye gettim, çok geçmedi bi tanesi geldi, dedi: "Abe sizin evi soymuşlar, kaçiylar!" Valla koştum, baktım bizim "erkete" kaçiy! Yanında da bi kişi daha var. Veeey, demah erkete buymuş. Dedim ulan kahpe, erkete budi! Yılmaz abe beni duyduun? Abe ben yatiyam, savuktur... Kakarsam bi aynali muhabbet* yapacağım abemle. *(Solumdaki Urfalı hücre komşum Apo ! cinayetten yatıyor.)*

- Sen doğmana bak güzel gün, bize bakma! "Yurdumun hapishanelerinde de yatarım"mış; oğlum, ne yurdu, ne hahishanesi! Bunlar senin iflahını kesecekler! Sen bütün yeşillerini inatçı ayazlara çaldırdın! Bu bronşitle gebereceksin buralarda. Ne demeye "yurdum, yurdum!" diye diretiyorsun 20 yıldır! Sen "yurdum" diye diretiyorsun, adamlar ille de yatırıyorlar! Burası senin yurdun olsa, hücrede üzerinde yemek yiyebilmen için hiç değilse bir mukavva kutu verirlerdi! Bunlar memleketin şairini köpekten ayırdetseler, yerde yemek yedirmezler be! Ne yurdu! *(Yılmaz Odabaşı/Hücrede içimden geçen an'lık serzenişler.)*

- *Hadee sayıiiim! Başlar çıksın yataklardan hıhhht tfüü! (Balgam çıkaran Nöb. Gardiyan sesi.)*

- Sabriii, Sabrii, ulan Meydancıı, nerdesiin! Bi çay al, çaay! Bu sabah da bi saat sonra getirirsen bak vermem çayın parasını! Cepten bayılırsın 150 bin lirayı! (Yan hücrelerden.)

- Ulan Bursa, sana 15 yıl sonra bir kez daha mağlûbum; senin alacağın olsun! Ben kızarsam, kızarsam seni yenerim Bursa! Bu kentte son olarak ÇDG Lokali'ndeki söyleşimde en az ikiyüz kişi vardı. Birinden bir kart bile gelmedi; beni burada bir koli portakala, bir kağıda, kaleme muhtaç ettiler! Canım okurlarım! Yeşil Bursa'nın çook demokratik kitle örgütleri, Bursa'nın "demokrat" avukatları, nerdesiniz? İyisi mi şu kalorifer borularının üzerine uzansam, soğuk, soğuk! Nazım'ın da iflahını kesmişlerdir şu Bursa'da. Aziz hoca, "tabii ki yaşadım" demişti, demişti bana, demişti. *Şimdi şurda bir tüp olsa, sıcak bir kahve, offf! Canım yazar örgütlerimin Kemalist Başkanları, Kemalist Başkanlarım benim, canım Başkanlarım! Kimsesizliğim, kimselerden daha hakikiymiş! Soluğum apaçık hırıldıyor artık, doktora gitsem mi? Ama bu doktor büyük yazar doğrusu; bakıyor, yazıyor reçeteyi, bakıyor, yazıyor! Penadur Ampül yazın dedim, yok! Test lazımmış bir test için hastaneye gönderemezmiş. Hastaneye gitsem, koridorda bağırsam: "Bunlar beni burada öldürecekler; azar azar öldürecekler!" desem, orada birkaç yerel gazeteci olur muydu, tanırlar mıydı beni, yazarlar mıydı? Duyulur muydu? Cezmi gelecekmiş, canım kardeşim Cezmi be, vefalı kardeşim! Bak yine şu gardiyan; yatırıyor merdiven altında zavallı insanları falakalara. Beni de hiç ciddiye almadı p.şt! "Sen yazar olsan, seni televizyonda görürdüm be! Her gece Ali Gırca'yı görüyoh! Sabah gastesinde yazar o! Sen nirde yazan!" dedi. Nir de yazam, kitapta yazam, kitapta! Hayatında kitap mı görmüştür bu adam? Cezaevi Müdürü bile: "Yazar diye bi Yaşar Kemal'i bilirim. O da yanlış yanlış devletin hakkında kötü konuşunca gözümden düştü" demişti. Gece gündüz yarısı Ekspresinin gardiyanları bunlar! Yazar mı takarlar? Şu Human Rights Watch örgütü, Amerika'dan mektup yazmışlardı da, "devlet size karışırsa bize bildirin" filan diye... Devlet yine karıştı; yazsam ne? Mektubu göndermezler bile, gönderseler sanki ne olacak? Canım Başkanlarım, canım devl-! Yok, Kemalist Başkanlarım! Devlet gibi Başkanlarım! "Ama sen aldırma kalabalıklara Yılmaz! Sen tek başına da kalabalıksın! Tek başına da!" (Y.O./Hücrede sessiz ilenmeler! Tabii ki bir saate kalmaz hepsi geçer-di... Geçti, yurdumu seviyorum! Üstelik her zaman iyi olmaya mecbur muyum?

• Aynalı Muhabbet: Yandaki hücreden biriyle konuşmak için ayna uzatılması; aynada iki kişinin yüz yüze gelmesiyle sağlanan sohbet.

• Aziz hocanın (Nesin) "Bir Sürgünün Anıları" adlı kitabında Bursa'da yaşadığını yazdığı rezaletlere inanmakta tereddüt ederek sormuştum: "Elbette böyle yaşadım Yılmaz! Yoksa anı diye yazar mıydım?" demişti... Demişti!

• Bursa dışından gelenler hariç, Bursa'dan (50 günde) ziyaretime gelen iki kişiye, Ali Hadi Gözütok ve Hülya T. Demirkuş'a: Hiç unutmayacağım! Sağolun...

Biz Mürekkepten Değil Kandan Geldik

Cumhuriyet gazetesi, tutuklanıp cezaevi'ne konulduğumu tek sütuna dört cm. ebadında küçük bir haber yapmıştı. Koğuştakiler yatak altlarından kendileriyle ilgili haberlerin yer aldığı Bursa "Olay" vb. gazetelerin sayfalarını masaya çarşaf çarşaf serip çıkıştılar:

– Hele bak! Düşünme suçuna işte bu kadar yer verirler. Bizim haberlere bak da haber nası olurmuş gör:

Baktım; yarım sayfa, çeyrek sayfa ve büyük, rengarenk fotoğrafların yer aldığı haberlerin başlıkları şöyleydi:

– Otoban fareleri yakalandı!

– Üç kişiyi doğradı, "Sarhoştum, Pişmanım" dedi...

– En yakın arkadaşının otosunu üçüncü kez çalarken yakayı ele verdi.

– Evini karısıyla birlikte yaktı ve teslim oldu! Sonra biri sokuldu ve Cumhuriyet Gazetesi haberini eliyle gösterip dudak bükerek fısıldadı:

– Yaa, biz öyle mürekkepten falan gelmedik, kandan geldik, kandan! Başımı öne eğmedim; ama onlar o an eğik saydılar...

(Basın'dan)

Bugünler Elazığlı geçler için çok üzülüyorum... Ben de mütevazı yaşamında mutlu bir kenar mahalle delikanlısıydım ve bıçağı atıp kalemi, kitabı yeğleyice, ilk olarak "yasak yayın" (kitap) bulundurduğum gerekçesiyle önce **Elazığ** il jandarma komutanlığı, sonra 1. şube ve 1800 Evler nezarethanelerinde iflahımı kesmişlerdi. Daha sonraki günlerde söz konusu kitapların yasak olmadıkları anlaşılınca, vücudum çürükler içinde serbest bırakılmıştım... Sonraki yıllarımda kalemi yeğledikçe, Emniyet Müdürlüklerinin (başlangıçta verilen yukarıdaki "katılım" belgesinde görüleceği gibi) yakın ilgi ve şefkatiyle geçti.

Koğuş Arkadaşımın Defterinden

Koğuşta "Yazar" sıfatıyla hayli itibar gördüğümü; okurlarımdan mektuplar yağdığını, armağanlar geldiğini gören bazı koğuş arkadaşlarım da yazarlığa soyundular; o günler Bursa E Tipi cezaevi'nde kağıt-kalem tüketimi de hayli arttı. İşte defterlerinden seçtiğim kesitler; yorumsuz;

• Sefalet dağında gül olcağına, hürriyet bahçesinde tiken daha iyi...

• **Karar:** Garibandan olma, fakirden doğma, insanlık tarihi doğumlu sanık **Şenol Türk,** Türküye il sınırları içinde doğduğundan dolayı TCK'nın "neden gariban doğdun?" maddesinden cezalandırılmasına ve sanık Şenol, bu ülkede doğduğu için hiç kimse tarafından" sevilmemesine" oy birliğiyle karar verilmiştir. (Olduğu gibi aktarılmıştır.)

• Özelleştiri:

Bir çiçek açtı kalbimde/Adını aşk koydum/Soldurdular/Bir çiçek açtı kalbimde/Adını umut koydum/Soldurdular/Şimdi öyle bir çiçeğim var ki/Adını ızdırap koydum/Ne soluyor, ne koparan oluyor!"

•İpne burcuva çocukları "yaşamak her şeyden güzel" diyorlar; yaşamak bu ise, ölmek ne demek?

(Şenol Türk/Koğuş arkadaşım/ Gasp suçundan yatıyor)

Tekrar yayınlanışının 40. yılında Karaoğlan çizgi romanlarını özleyenlere.

KARAOĞLAN Derler Adına

ARSLAN EROĞLU

Kırklı yaşlarını süren delikanlılar, bebeklik rüyalarının, öcü masallarının anlatımları arasında kalan KAAN maceralarını 19 Ağustos 1959'da başlayan Akşam gazetesindeki tefrikalarından hatırlarlar. Anlatısı Apdullah Ziya Kozanoğlu'na ait olsa da onları okunur kılan güzelim Türkçesi'yle, dinamik çizgileriyle SUAT YALAZ'dır. Adsız çoban Karaoğlan, Kaan adını kazanmış olsa da Suat Yalaz onun yerli yersiz, ona buna horozlanan kimliğinden sıyırıp KARAOĞLAN olarak içimizden birisi gibi bıraktı. 40 yıldır beraber yaşıyoruz.

60'lı yılların ilk gençliği, 70'li yılların gençliği olan bizler kötülere kılıç çalmada, maceradan maceraya koşarken Karaoğlan'dan biraz birşeyler almadık mı? Onu takip eden fakat çok arkaik kalan Tarkan'dan ya da yerli yersiz Avrupalı kötüleri döven Malkoçoğlu'ndan değil de ondan öğrenmedik mi?

Karaoğlan işte o ilk maceralarıyle tekrar yayın olarak okuyucularıyla beraber.

İşte o günlerde Karaoğlan biz okuyucular arasına katılmak için; babalığı Sarı Kutulmuş'un yanından 14 yaşında ayrılıp, yanına girdiği savaş öğretmeni Baysungar'ın izci alayından kötülere kılıç çalma'da ustalık kazanınca ayrılır. Dere başında yağız atı Yağmur'u sularken;

Adam: HEY ÇOCUK ÇEK ŞU DOLAP BEYGİRİNİ SUYUN YUKARISINDAN KISRAĞIMA SU VERİRKEN BAŞKA AT ÇAYA GİREMEZ.

Karaoğlan: BANA MI SÖYLÜYORSUN İHTİYAR.

Adam: İHTİYAR MI DEDİN! VAY ISIDAN YOKSUN SAYGISIZ ÇOBAN VAY TEZ SÖZÜNÜ GERİ AL! YOKSA ISITILMIŞ KAZ GİBİ BACAĞINDAN! AYIRIRIM SENİ.

Bela geliyorum der, kargılar çekilir. İyi yoldaş iyi kavgadan çıkar derler. Karaoğlan kendine bir deli divane beraber maceradan maceraya koşacak Balaban adlı yoldaşını bu kavgayla bulur.

Zaman zaman ayrı yerlerde dolaşsalarda karşılaştıklarında

Balaban: NEE SEN HA! VAY CAMIZIN SÖĞÜT DALINA YAVRULADIĞI VAY... diye sille tokat Karaoğlan'a sevgisini gösterir. Balaban, içimizden birilerini hatırlatır. Herşeyi kol gücüyle halledeceğine inanan, yemeyi içmeyi seven, pek aklınca düşünmeyen..

Karaoğlan babası BAYBORA'YI, Bizansta; Bizans oyunlarının içinde babası olduğunu bilmeden onunla kavga ederek bulur. Ah köhne Bizans, güzel fahişe rahibe Berenis'i Karaoğlan'la koyun koyuna yatıran... Biz okuyucuları da tabiki çizgili sayfalara yapıştıran...

Kırkını çoktan geçmiş, saçlarına aklar düşmüş Baybora, hala bir baltaya sap olamadığını anlasa da toprağa bağlanmaya biraz geç kalmıştır. Karaoğlan babasına uğrayışında akıl danışmaktadır:

Baybora: KARAOĞLAN CAN SIKMA! TÜM HAYATIM ONUN BUNUN SIKINTISINA KOŞMAKLA GEÇTİ... KİMSE GELİP BANA HALİN NEDİR, AÇMISIN, HASTA MISIN DİYE SORMADI... SANA DA ÖĞÜDÜM, BU İŞE BULAŞMA.

Karaoğlan: PEKİ ÖYLE OLSUN... SANA SABANINLA ÖKÜZLERİNLE ESENCİKLER DİLERİM. KÖYLÜ BABAM!..

Baybora: A BENİM CAHİL OĞLUM! DİKKAFALI EDEPSİZ OĞLUM! SANA SÖYLÜYORUM... GERİ DÖN!... YOKSA SENİ OĞULLUKTAN ATARIM.. GERİ DÖN!... dese de, Karaoğlan'ın ardına düşmekten kendini alıkoyamaz.

Ön Asya'da dolaşırlarken, Güzel Eleni için;

Karaoğlan: BABA, BEN DALIYORUM.

Baybora: Tamam! SEN SAĞDAN BEN SOLDAN!.. diyerek ta Bizansa gelip Bizanslı zorba MANUEL I'in falına bile bakarlar.

Baybora, zaman zaman, Karaoğlan'a karşı tutumuyla babalarımızı hatırlatır. Tutucu olmasına tutucu ama bundan çabuk da vazgeçerek oğluna hak verir. Saçlarının akına bakmayan, gönlü halen genç olan Baybora kadınlara karşı Karaoğlan kadar sevecendir. "... Çadırdan içeri giren Baybora, EMİNE'yi bütün baştan çıkarıcılığı ile kendisini bekler buldu."

Baybora: YİNE ÇOK GÜZELSİN. BU SEFER CANIMI KURTARAMAYACAĞIM ANLAŞILAN NE DERSİN?

Emine: HER ŞEYİ UNUT VE YANIMA GEL. ŞU ANDA SENDEN BAŞKA HİÇBİRŞEY DÜŞÜNMÜYORUM.

Karaoğlan bir macera arasında soluklanmak için Fergana Şarı'nı şöyle bir dolaşayım derken kemerindeki para kesesi beyaz bir el tarafından kalk gidelim dediğinde;

Karaoğlan: BOŞUNA ZAHMET ETTİN İÇİ BOŞTU ZATEN AMA SEN DE HIRSIZIN BİRİSİN.

Kız: VALLAHİ DEĞİLİM AĞAM...

Karaoğlan: ADIN NE SENİN BAKALIM.

Kız: BAYIRGÜLÜ.

Karaoğlan'ın tatlı belası, ele avuca sığmaz eli uzun, uzatmalı yuvuklusu, tencere kapak misali, işte böyle karşılaşırlar.

Karaoğlan, Bayırgülü'nden başka maceralara kaçmakta, fırsat buldukça macera içindeki güzellerle beraber olmadan da duramaz. Ah! Çin Prensesi Sung, Bizanslı güzel Eleni, Samara Sultan, Karaoğlan için kara sevdalara düşen aşkı için Karaoğlan'ı oklamaktan çekinmeyen Nayman Prensesi Oylun Ece, hele şu güzeller güzeli Naymanlı Ülger'i gördüğünde;

Karaoğlan: BÖYLESİ GÜZELİ DÜŞÜNDE GÖREMEZ İNSAN. diye içinden geçirerek kıza bakar.

Ülger: NE BAKIYORSUN BE... HİÇ KIZ GÖRMEDİN Mİ SEN? ARTIK GİT! BAŞIMI DERDE SOKMA BENİM.

Karaoğlan: DİKENİ GÖZE ALMADAN BÖĞÜRTLEN YENMEZ DERLER

Ülger: BEN BÖĞÜRTLEN DEĞİLİM.

Karaoğlan'ın sevgili at uşağı, cin akıllı çelimsiz vucutlu, çizgi romanın karelerinin dışına taşan koca burnuyla bazen işleri karıştıran Çalık'sız düğün olmaz.

Ah! Nasıl da unutuyoruz Karaoğlan'ın sevgili uğrusu, uğruların şahı, kötülerin padişahı sevgili CAMOKA'yı. Kader ikisini bir handa buluşturuncaya kadar Camoka güzel güzel obalardan mal uğruluyor adamlarıyla bir güzel üleşiyordu. İlk kapışmalarında Karaoğlan, Camoka'nın kaburga kemiklerini kırmış, onu kurda kuşa bırakmıştır.

Sevgili Danyal Topatan ne güzel de bir Camoka olmuştun. Karaoğlan kadar ünlüydün. Aramızdan ayrıldın seni özlüyoruz. Suat Yalaz, Karaoğlan'ın maceralarının geçtiği dönemlerde, Asya şimdilerde bile gizlerle dolu olmasına rağmen Karaoğlan'ı pek fantastik dekorlar içinde resimlemez.

– Camoka: BENİ BU HALDE BIRAKMA KARAOĞLAN!.. KURDA KUZGUNA YEM ETME BENİ YA AL GÖTÜR, YA KAFAMI VUR.

Karaoğlan: TANRINA SIĞIN CAMOKA BELKİ YAŞARSIN

Camoka: KARAOĞLAN! ŞUNU BİR AN AKLINDAN ÇIKARMA, EĞER YAŞARSAM İNTİKAMIM KORKUNÇ OLACAKTIR.

Evet Camoka yaşadı, döndü; Karaoğlan'ı kıstırdığında sevinç naraları attı. Kötü olduğu için tekrar öldü. **Suat YALAZ** ona muhteşem bir dönüş yaptırdı.

Camoka: HEEY! KOCA BUNAK, KARIMIŞ BÜYÜCÜ! HAYDİ NE İSTERSEN YAPMAĞA HAZIRIM, İSTER DİRİ DİRİ YAK, İSTER PARÇALA İSTERSEN GÖM BENİ, YETER Kİ AYAĞA KALDIR! HAYDİ!!!

İhtiyar otacı Camoka'ya kaynar çamur banyosu yaptırarak hayata döndürür. Çizgi romanın karelerinde Çalık, onu bir punduna getirip yaksa da filmde **Suat Yalaz** ona bir paradoks hazırlar. Camoka'yı hayat bulduğu kaynar çamur kuyusuna düşürerek sonunu getirir. Camoka, çizgi roman karelerine bir daha dönmedi. Sevgili DANYAL TOPATAN ne güzel de bir Camoka olmuştun. Karaoğlan kadar ünlüydün. Aramızdan ayrıldın seni özlüyoruz. **Suat Yalaz**, Karaoğlan'ın maceralarının geçtiği dönemlerde, Asya şimdilerde bile gizlerle dolu olmasına rağmen Karaoğlan'ı pek fantastik dekorlar içinde resimlemez.

1968'li yıllara gelindiğinde Karaoğlan'ın çizgi karelerinde değişmeler başlar. Çizgiler çok daha dinamik, konular dönemin tarihsel koşullarına uygun, belge tadındadır.

Cengiz, Harzem İmparatorluğu çekişmeleri temel konular olmaya başlar. Karaoğlan, Anadolu Selçuklu Beylikleri arasında dolaşmaktadır. Bu kadar kavga sonucu olsa gerek bilgeleşen Karaoğlan, Cengiz Han'la bile takışmaya başlamıştır. Suat Yalaz, Karaoğlan'ın bu kadar uğraşı içinde onu Dede Korkut'a götürüp "**Ben adına Karaoğlan dedim, Allah'da yaşını versin**" dedirtememiştir. Olsun bizler onu Karaoğlan olarak biliyoruz. Suat YALAZ, Karaoğlan'ın ruhunu, 90'lı yıllarda yaptığı Enver Paşa, Çerkez Ethem, Topal Osman belge anlatı çizimlerinde gösterir. Hatta şimdilerde yaptığı Son Osmanlı'nın maceralarında sürdürüyor kanımca...

Amsterdamlı Hollanda Türkiyelilerinin bir toplantısı. Şık kızlar, yakışıklı oğlanlar bir araya gelmişler, imaj düzeltmece oynuyorlar. Fukuyama ve Mevlana da oradaydı ve tabi ki Hollandalı Musti de...

Hollanda Beyaz Türkleri Birinci Kurultayı

Genellikle solcu ve alternatif etkinliklerin gerçekleştiği 'de Balie' kültür ve siyaset merkezinde buradaki Türklerin bir toplantisına gidiyormuş bir gazeteci arkadaş. Beni de çağırdı, gittim. İyi ki gitmişim. Hem çok şey öğrendim, hem de çok eğlendim. Benim sık uğradığım bu 'de Balie' aslında hoş bir yer. Nazi işgali sırasında Almanlar burayı mahkeme salonu olarak kullanmışlar, direnişçileri ve Musevileri sözümona yargılayıp mahkum ediyorlarmış, sonra da hemen arkadaki cezaevine gönderiyorlarmış. Amsterdam Belediyesi bu binayı 60'lı yıllarda solcu-alternatif sanat ve siyaset etkinlikleri düzenleyen bir vakfa bağışlamış.

Salona girerken, şık kızlar, oğlanlar gördüm. Kızlar pırıl pırıl hatta steril...Sabahtan kuaföre gidip mizanpli yaptıranlar vardı. Kimisi sırf bu toplantı için yeni bir gömlek almış. İşlemeli hafif frapan! Makyaj masasının karşısına öğlen oturmuş kimisi. Toplantı saat 15.00'de... Oğlanlara baktım. Burada onlara üçüncü kuşak deniyor. Yani dedeleri ilk gelmiş buraya. Onlar da şık. İnce tel çerçeveli gözlükleri var. Çoğu takım elbiseli. Ama sanki bu toplantı için kiralık olarak alınmış bazı takım elbiseler. Bizim erkek milletinin baseni yere yakındır, aslında bel ile kafa arasındaki mesafe de pek uzak değildir. Ama ne bileyim işte bir sakarlık var bu takım elbiselilerde. Kollar uzun ya da paçaları kısa. Bir de renk ve desen uyumu dersinden ikmale kalmışlar ya; ekose ceketin içine perde desenli gömlek onun üzerine de zebralı kravat. Zengin görünüyor belki ama... Sanki bozuk bir çiçek dürbünü (mü)? Çünkü çiçekler solmuş, dürbün de flu gösteriyor... Bu olumsuzluklara takılmayın pek, beteri geliyor. Herhalde 60-70 kişi vardı salonda. Sahneye kurulan masanın arkasında da 5-6 kişi oturuyordu. O masada eskiden Nazi yargıçlar otururmuş, ama bizimkiler ne sarışın ne de mavi gözlü. Çoğu esmer, bir kısmı kumral, ama istisnasız hepsi beyaz, bembeyaz...Doktor, mimar, kimyager filan iş-güç sahibi gençler hepsi.Bıyıklısına rastlamadım hiç.

Felemenkçe 'Netverk' (Network) diye telaaffuz ediyorlar. Türkiyeli Hollandalılar Şebekesi kurmak istiyorlarmış. Türk devletinin resmi lobicisi olmayacağız dediler bir ara. Bir süredir çalışıyorlarmış bu iş için. Belediyenin Yabancılar Dairesi de bu arkadaşlara destek olmuş. Amaç mı? Efendim, Hollanda'da Türkiye'nin ve Türklerin ya da Türkiyelilerin kötü bir imajı varmış. İşte Türkler pismiş, kadınları başörtülüymüş, sokakta kurban kesiyorlarmış, yerlere tükürüyorlarmış vs... Ve bu imaj gerçeği yansıtmıyormuş, bunu düzeltmek gerekiyormuş. 'Aslında bu salon bu imaja uymuyor tabi ama ortada bir sorun olduğu kesin' dedi bir konuşmacı. Konuşmaların tercümesini yanımdaki arkadaş şöyle yaptı: "Sokaktaki esmer, bıyıklı, Konya-Karamanlı Türkler burada çoğunlukta. Bu salondakilerin bir kısmı onların çocukları ama çoğunluğu ise buraya sonradan gelen kentli zengin gençler. Hollanda resmi makamları tabi ki Türk deyince esas olarak bizim Karamanlı yurttaşları ciddiye alıyor. Bunlar da 'Esas Türk biziz kardeşim' demeye getiriyorlar". İşin içinde galiba biraz da nemalanmak varmış.

Toplantıda iki kişi konuştu ki, filme çekip bir jüriye göstersen, komedi mi yoksa trajedi dalında mı ödül vereceklerini şaşırır. İlki, sarışın, iri yarı daha çok body-guard kılıklı bir adam. Belli ki vucut çalışmış, t-shirt'ünün kollarını da sıvamış ki pazuları iyice belli olsun. Dar bir blucin kıçında. Alkışlar arasında çıktı sahneye, sevilen bir tip demek ki...Uzun uzun konuştu ama ne konuşma! Polisiye roman yazarmış. Polisiyeliği konusunda kimse şüphe duymaz da romancılığı dışarıdan pek belli olmuyor. İsim vermeden Huntington'dan Fukuyama'dan sözetti. çok modern canım hatta post-modern. Yalnız biraz köylü! Birey olamadan egoist olduğu için kendi eserlerinden örnekler verdi. Ben not aldım kimi cümlelerini: "Bizim bu Hollandalılara Anadolu yardımı yapmamız lazım", "Hollandalıdan dost ya da arkadaş olmaz! Aa iş cinselliğe gelince bizim bin yıllık libidomuzla (burada muzır el-kol işaretleri yaptı, salondakilerin de çok hoşuna gitti) bu işi daha çok götürürüz!", "İmaj meselesi için entellektüel çaba sarfetmemiz gerek", "Ben Mevlana'yı çok severim, tabi Yunus Emre de var. Ama Yunus, Mevlana'nın suyunun suyu...".

Kendinden çok emin konuşuyor, böyle guru gibi bir şahsiyet. Not aldığım son cümlesi yine Hollandalılara ilişkindi: "Aslında biz onlara uyduk genel olarak. Ama onlar bize uymadı"! İkinci yıldız konuşmacı kürsüde oturan at kuyruklu bir genç. Kıvırcık saçlı ve sarışın hatta mavi gözlü. Ama Almanca konuşmuyor. Kurulacak olan netverk'in siyasi ve dini tartışma yapmaması gerektiğini söyledi önce. Sonra dedi ki, 'İki vatanımıza sadık kalacağız ve bu birlik Atatürk ilke ve inkilaplarına uyacaktır!'. Salonda İslamcılar da vardı. Onlar son derece makul bir şekilde itiraz ettiler. Bu sefer yanıt verdi: 'Atatürk'e karşı çıkmak, rejime karşı çıkmak demektir, bu da devlete karşı çıkmak anlamına gelir'. Bunları söyleyen çocuk meğerse anarşistmiş! Vallahi öyle söylediler.

Bakunin'le Proudhon'a trinitrin yollayalım! Bu 'İki vatanımıza sadık kalacağız' sözü de çok tartışıldı kulisde: "Türkiye'de durum tamam da Hollanda'da bir Mustafijk Van Kemaal mi yaratacağız yani?" diye sordu biri.

Aslında eskiden beri hep duyardım, 'Buradaki Türkler, ne tam Türk ne tam Avrupalı, ikisinin arasında bocalayıp duruyorlar' diye. Bu önemli bir konu ve kimlik, göçmenlik, doğu-batı uyuşmazlığı konusunda akademik alanda binlerce çalışma yapılmış. Ama işin içine 'imaj düzeltme', 'Hollanda'da Kemalizm' gibi anlamsız fasulyeler girince ortaya seyri hoş, düşüncesi tatsız bir manzara çıkıyor. Toplantıdan çıkınca düşündüm: Beyaz olmak mı kötü yoksa Türk olmak mı?

RAGIP DURAN

Aksiyoner dışı

Tiren

Patikalar

Eskiden kahvaltı yapmak için Levent Büfeye ya da İnsan Hakları Derneği'nin sokağındaki kahvaltıcıya giderdik. Sonra ikisi de kapandı. Geçen ay boyunca İstiklal Caddesine çıkan sokakların birinde bir afiş gördüm "Sabah Kahvaltıcısı ve ve Köfteci" yakında açılıyor. Günlerce bu pankartın arkasındaki dükkanın açılmasını bekledim. Sonunda açıldı. Heyecanla sabah kahvaltısı yapmak üzere dükkana girdim. Ne yazık ki, kahvaltı bitmiş, köfte servisi başlamıştı. Çünkü saat 13.00 olmuştu. Kahvaltı servisi sabah onda bitiyordu.

Sonra akşam oldu. Eve dönerken sabah kahvaltıcısının köfte zamanlarına uğrayayım dedim; köfte, piyaz, su....Parayı ödemek için tezgaha yöneldim. Buzdolabının vitrininde, küçük poşet içinde tereyağı, reçel ve eritme peynir kutularını görünce durumu anladım; bizim mahallenin kahvaltı zamanlarında bana göre değişen bir şey yok.

Bir gün sonra içimde kahvaltı iştahı, yeniden caddeye döndüm. Küçük Parmakkapı sokağının sonundaki bakkaldan, tulum peynir, zeytin , reçel alıp Mavi Kafe'ye oturdum. Bir büyük çay söyledim, malzemeyi masanın üstüne serip, yumuldum.

Timur Danış

Koku

Kokuyorsun, kokuyor bu, deriz. Daha çok kötüyü çürümüşü hatırlatıyor burnumuz bize. Koku almaya çalışmayız. Kokular gelir bizi bulur. İnce sızıntı halinde değil, küt ve saldırgan. Seçmek, ayırt etmek diye bir şey yoktur kokular için hayatımızda. Burnumuzun direkleri kırılır kokudan; çılgına çevirmez bizi. Öğrenme, algılama biçimi olmaktan çıktı.

Oysa doğada ki canlılar için ölüm kalım meselesi gibidir koku. İletişimdir,. anlamdır, bellektir. Şampuan, sabun, parfüm kokularıyla silindi belleğimizden hayatın başka tatları.Dayım anılarını kokularla anımsardı. Bir koku vardır mutlaka ona başka bir şey hatırlatan.

Koku'ya doğadan kokular göndereceğiz. Kokan her şeye son der modern hayat.

Kokusuzlaştırılıyoruz. Kokmayan bir hava, su , ev makbul. Hijyenik, mikrop karşıtı sanayi toplumu kokuları ve kokulu bir dünyayı da hayatımızdan sildi. Koku hayatın sonu değil; devamıdır. Kokular bizi doğaya çağırıyor.

Yakup Aras

- Hayatın temposunu, mesela tren ile, ağırlaştırmayı teklif eden dergi efendisizler, satış noktalarında...

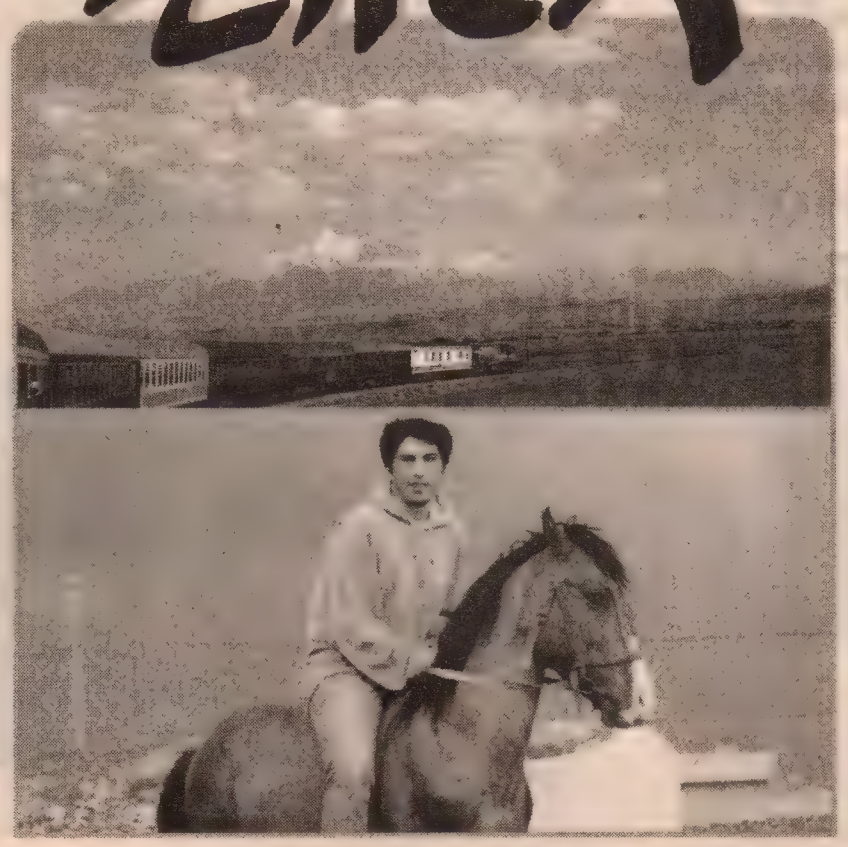

Trenler ve Yokuş Yukarı Koşan Atlar...

Ata binmiş vaziyette gördüğünüz Aras, geçen ay Doğu Ekspresine Haydarpaşa'dan binip Kars'a gitti. Sonra da Suzus İlçesinin Porsuklu köyündeki halasına konuk oldu. Aras köyden arkadaşlarıyla sabahları erkenden kalkıp, atlara binip sürüyü çayın öbür tarafına götürmüşler. Akşamları da gidip inekleri çayın öbür tarafından alıyorlarmış. Bu dönüşlerin birinde Aras atları yarıştıran çocukların arasında kalmış. Nereden geldiğini bilmediği bir itme ile ayaklarını atının karnına dokundurmuş. At fırlamış ve yokuş yukarı koşmaya başlamış. Kısa bir süre sonra diğer atların önüne geçmiş. Aras , "önde giderken diğer atların nefeslerini ensemde hissediyor, atla birlikte ileri doğru hamleler yapıyorduk" dedi. Sonra evin avlusuna varmışlar. Atın ismi Yıldırımmış.

ÜLKE	VEJETARYEN	NÜFUS	%
FRANSA	**500.000**	**56 MİLYON**	**% 0.9**
ALMANYA	700.000	80 MİLYON	% 1.25
BELÇİKA /HOLLANDA / LÜKSEMBURG	**700.000**	**16 MİLYON**	**% 4.4**
POLONYA	75.000	38 MİLYON	% 0.2
İSVEÇ	**60.000**	**8 MİLYON**	**% 0.75**
İNGİLTERE	3.500.000	57 MİLYON	% 6.1

Vejetaryenleri ölçmek oldukça zor, çoğu vejetaryenim deyip et yiyor, örneğin Amerikalılar % 7 vejetaryen olduğunu söylemiş bu konuda yapılan bir araştırmanın sonunda sadece %1 gerçek vejetaryen olduğu ispatlanmış. Ayfer Albayrak

Yürüyüş

Temmuz'da, pazar günleri Keltepe'nin patikalarına, kanyonuna, zirvesine gidiyoruz. Trenle gidiyoruz. Sırt çantanıza bir günlük yiyecek, yedek çamaşır, para çantamıza yol parası ve 1.5 milyon lira rehberlik ücreti koyuyorsunuz. Akşam 17.00'den itibaren trenleri ile dönüyoruz. 0 212 245 58 28'den Timur'u arayınız.

İmroz'da Bu Yaz

Bir şiir ve Ada Manifestosu
(şikinudi)

Elimde çantam vardı demek o zamanlar. Bir çanta, beyaz bluz, nefti yeşil kısa etek, Yolculuğa çıkmak için çıkılmamış evden.Yaz günü bir ada ismi duydum Leman Kültür'ün asansörüne ilerlerken.

Geriye dönüp "Nasıl gidilir" diye sordum, çıkıp gittim. "devam" edecek"ler yazmak, yaşamak, konuşup, katılmak isteyecekler... Bakalım ne ne çıkacak? Şimdilik bu kadar ipucu bile fazla.

Ragan: 0 212 293 94 84

Hafta arası yaz tenhaları: Maşukiye Patikaları, Derbent Kanyonu, Gümüşdere Gölgelikleri, Karpuzdere Şelaleleri.

Tren'e çabuk ulaşmak için PK: 1201 Karaköy'ü ve 0212 2455828'i kullanınınız.

Sağ Üst Köşe

Galatasaray'da bayrak direkleri var. Bayrak direklerinin üzerinde kısa enli bayraklar dalgalanıyordu. İki tane bayrak direğinin ipi boşalmıştı. İki tane çocuk iplere tutunup, geriliyor, koşuyor, ayaklarını yerden kesip direğin etrafında dönüyorlardı. Sonra ip direğe sarılıp, kısalıyor ve çocuklar kendilerini yere bırakıyorlardı. Sonra yeniden ipi açıyorlar, gerilip, koşuyorlar ve uçuyorlardı.

Bu harika oyunun sonunu merak ederek bekledim. Her an birilerinin çocukların oyunlarını bitireceğini sanıyordum. Sonunda belki ellinci turdan sonra çocuklar yoruldular ve ipleri bırakıp, gittiler. Onlar caddenin köşesini dönüp uzaklaşmışlardı ki, bayrak direklerinin bekçileri gelip, boşlukta sallanan ipleri direğe bağladılar.

Bilim Yaresi

Oslo, 28 Nisan 1999 Çarşamba. UNESCO Bilimsel Bilginin ve Teknolojinin Etiği Komisyonu Norveç Kralı'nın huzurunda ilk kez toplanıyor. Komisyon Başkanı Bayan Vigdis Finnbogadottir (İzlanda eski Devlet Başkanı) toplantıyı açıyor. Ön sıralara komisyon üyeleri oturmuş; aralarında ünlü bilim adamları ve Hüsnü Mubarek in eşi gibi ünlüler de var. Gözlemci olarak davet edilmiş bizler arkalardayız.

Kürsüdeki konuşmacının Bayron bilgi güçtür demiştir sözleri beni geçmişe götürüyor:

Kadirga da Cinci Meydanındayım. Cinci Meydanında bir bayram günü olmalı. Cambazhane kurulmuş. Cambaz ipte. Bir çadırda balık kuyruklu deniz kızı Despina. Diğer bir çadırda yılan başlı kız. Sihirbaz Mandreke nin iskambil kaıtları elinde. Dönen atlı karıncalar, sallanan kayık salıncaklar. Gelincik sigaralarına halka atışları. Renkli renkli, irili ufaklı çarkı felekler. Paralar renklerde, dönen toplar ise sayılarda.

Biz ilk okul çocukları, bir adam ve onun kartonunun etrafında oturuyoruz. Kartonun sağ yanında 3, 6, 9, 10 ve 12 sayıları, sol yanda 2, 4, 5, 8 ve 11 sayıları alt alta yazılmış. Ortada ise 7 hariç yazıyor. Paralar konuyor. İki zar atılıyor. Sağ yanda yazılı bir sayı gelirse sağ yana para koyanlar kazanıyor. Soldakiler kaybediyor. Sol yandaki bir sayı gelirse soldakiler kazanıyor, sadakiler kaybediyor. 7 gelirse kartondaki tüm paralar adamın!

Atılan iki zarda 7 sayısının gelme olasılının en büyük olduğunu öreniyorum. Her atış yeni bir koşul ve her atışta iki zarda 7 en büyük sayı. Olasılıkbaz adamın, o gün biz çocukların ellerinden bayram harçlıklarını nasıl aldıını artık biliyorum.

Sonra bir nükleer fizik profesörü. Akkuyu da yapılacak nükleer santrale karşı çıkan bisikletli gençlere sesleniyor: Sizlerin bisikletle Türkiye yollarında ölme olasılığı bir reaktör kazasında ölme olasılından daha fazladır. Biliyor musunuz? Olasılıkperest profesör gençlerin temiz gezegen özlemlerini kalplerinden söküp almaya çalışıyor.

Gözlerim Bilimsel Bilginin ve Teknolojinin Etiği Komisyonu güzel sarışın Başkanına tekrar takılıyor.

Gediz Akdeniz

O bir Adanalı,
O bir şair,
O bir Avustralyalı,
O bir artist,
O bir kanguru,
O bir centilmen
ve, ve, ve, O bir...
Nihat Ziyalan

- Nihat, silahta gerçek kurşun var!
- Hadii! Doğru mu diyorsun, Yılmaz?

Yıllar Ne Çabuk Geçiyor

Adana'da kanal var. Okuldan kaçar oraya giderdim. Erkekler yüzmeyi orada öğrenir. 17 yaşındayım, hıyar yerken çimenleri seyrediyorum, resim defterimi boyuyorum bir yandan da şiir çiziktiriyorum. Islaklıktan siyah donu sarkmış yaşıtım bir çocukla göz göze geldik. Bakışındaki etkileyici güç beni kendine çekti. Kimse tanıştırmadan gülümsedik. Ne yaptığımı sordu; *"şiir yazıyorum, resim yapıyorum"* dedim. Donuyla hıyarı sildi, karşılıklı hıyar yiyerek bir arkadaşlığı başlatmış olduk böylece. Güldüğü zaman canının içine sokacağın gelir. Böyle bir çocuk. O zamanki adıyla **Yılmaz Pütün,** daha sonra sinemanın Çirkin Kralı **Yılmaz Güney**. Ben o zamanlar solcuydum o yaşta nasıl bir solculuksa? Hemen o an karar verdim, bu çocukta iş var, bunu da solcu yap. Neler okursun diye sorduğumda, "hayatımda kitap okumadım" diye yanıtladı. "Ders kitaplarının dışında" diye düzeltme yaptı. O günden sonra, verdiğim her kitabı yutarcasına okudu. Bir gün yazmayı denemesini söyledim. Ürktü önce, ama daha sonra bırakamadı. Sürdürdü. Mersin'den **Özdemir İnce** katıldı aramıza. Üçlü olduk. Çevremizdekilerin ilgisini çekmek için türlü çılgınlıklar yapardık. Diyelim işkembeciye gittik. Sütlaç isterdik. Üstüne kırmızı biber serper, bol sirke, karabiber. Şapur şupur. Bütün lokantaya göstere göstere. Önce kravat alırdık, sonra ona göre elbise! Daha o zaman kendimizi etrafa gösterme, fiyaka basma var. **Marlon Brando, Belmondo** bizden çekinsin. Elimizi kamera gibi tutar, rol keserdik. "Allahsız marlon, şöyle yürüsene! Kameraya bakma oğlum! Yahu ciddi ol be!" kendi aramızda az filmler çevirmedik. **Özdemir İnce** de az pozcu değildi ha! Ağzında piposu, kolunun altında Fransızca kitap, pof pof duman üflerdi suratımıza! Öyle dalıp gider, sanat konuşurduk ki, zaman bize yetmezdi. Mersin'den Adana'ya dönüş, trene, kılı kılına yetişerek! Özdemir'in sözü bitmemiştir, trenin yanında koşarak tamamlanmaya çalışırdı.

Askerlikten sonra Adana Belediye Tiyatrosu'na aktör olarak girdim. Yılmaz İstanbul'u fethe, Özdemir Fransızca öğretmeni olmak için Ankara'ya gitmiş. Orada Devlet Tiyatrosu'ndan yönetmenler var, "Sen bu Adana'lı konuşmanla ilerlemezsin, dilini düzelt". İki sene dişlerimin arasına kalem sıkıştırarak dudak temrini yaptım. Politik nedenlerden ötürü tiyatroyu kapatma cılkığına girdiler. Birkaç arkadaşımla az uğraş vermedik kapanmasın diye, fakat kapandı sonunda. Şimdi ne yapacağım günlerindeyken, **Asaf Çiğiltepe** telefon etti. İzliyormuş olup biteni, "AST'un kadrosundasın" dedi, böylece Ankara başladı. AST bir okuldur. Ruhtur. Çok şeyler öğrendim orada. **Ahmet Arif**'le, **Orhan Kemal**'le, **Fikret Otyam**'la dostluğumuz oldu. **Orhan Kemal**'in **72. Koğuş**'unda tavukçu rolünü oynarken Yılmaz geldi, "tiyatro bitti, sinema başladı" dedi. Ben tamam deyince, **Ayberk Çölok** kollarımdan tuttu, **Asaf** yumrukladı. Ne müthiş bir arkadaşlıktı.

İlk filmim **At Hırsızı.** Rol dağılımı şöyleydi: **Danyal Topatan, Semiramis Pekkan, Oski, Yılmaz Güney ve Nihat Ziyalan**. Yılmaz, **Terzi Muala**'ya yapıyordu filmi. Yılmaz bana, "bu filmden sonra baş rol oynarsın" dedi. Ama herkes bir **Yılmaz Güney** değil ki! **Oski,** nasıl yumruk alınacağını, nasıl yumruk atılacağını öğretmişti. Sıra geldi ata binmeye, sülün gibi bir şey. Birkaç ay yatmış, ormancı atıymış. Isınma turları yapıyorum güya. **Semiramis Pekkan**'ın sahnesini çekerken, "bak bak Nihat uçuyor" demiş. Gerçekten uçmuştum. Attan düşerek kolumu kırmıştım. Yılmaz çoğu sahnelerimi, tırpanlamak zorunda kaldı. Ve beni öldürerek filmden çıkardı. Kolum kırık olmasaydı müthiş bir final çekecekmiş. Ama ölürken, "eşşoğleşek" dedirtmişti. Seyircinin hoşuna gitmişti bu.

150'ye yakın film yaptım. Prodüktör **Alpay Ziyal**'ın, **Binbaşı Tayfun**'un da, yüzüm görünmeyen **Killing**'in de başrol oynadım. Ama iyi roller hep esas oğlana ayrılıyordu. İyi rol beklemekten aç kalmış, nefesim kokmuştu. Kötü adamı oynamaya başladım, Yılmaz buna çok bozuldu. Ama bir evlilik yürütüyordum, parasız olmuyordu. Yıllar ne çabuk geçiyor. Star olmaktan vazgeçtim, rol bulamıyorum oynamaya. Yılmaz'ın da başı belalarda o zaman.

1980 yılında **Türkan Şoray**'la **Azap** filmini yaptım. İş bekliyorum. Eşimden de ayrılmışım. **Fethi Naci**'nin rahmetli karısı Emel telefon etti. "Nihat Soyunur musun?" dedi. Seks filmlerinin başladığı dönemdi. Hayır diyerek sinema hayatımı bitirdim. Nasıl çıkış yolları bulurum diye düşünmeye başladım. Kız kardeşim Almanya'da, erkek kardeşim Avustralya'daydı. Yazdım onlara, beklemeye başladım. Ceketimi alıp evden çıkmıştım, yatacak yerim yoktu, param da. Ayrıldığım karım adına Harzemşah Sokakta küçük bir inşaat yapmıştım. Alt katı kahveydi. Oraya mitili serdim. Kardeşlerimden haber beklerken, birazcık kumar hayatım oldu. Öyle geçinirken arkadaşlarımdan da çok yardım gördüm. Hayata küstük işte. Yazarak hayatımı savunmaya başladım. Sydney'den haber geldi. Böylece Avustralya'ya kapağı attım.

Cennet gibi Sydney'de, Türkiye'yi düşünerek yaşadığım için, acı çekiyorum. Ana dilinden ayrı yaşamak bir yazar için zor iştir. Türkiye'deymiş gibi yaşayarak kendimi koruyorum. Geçim derdi hiçbir zaman başımızdan eksik olmadı. Ama şimdiki eşim çok becerikli. Elinden dikiş geliyor. Erkek giyim işine bulaştık. Sydney'de Paddington Market'te tezgahımız oldu. Atölyemiz, makinacılarımız vardı ayrıca. "One Way Clothing!" Heyt be! Biz 50 dolara gömlek satıyoruz. Karşı tezgahtakiler Çin'den 5 dolara gömlek getirtip satmaya başladıl. Böylece işi kapatmak zorunda kaldık. Atölyedeki makinaları da garajımıza taşıdık. Yani herşey terso gidiyor. İşsizlikten aldığımız parayla geçinmek mümkün değil. Garaj Sale'leri dolaşarak elden düşme eşyaları, mümkün olduğunca ucuza toplayarak, bit pazarına götürüp satmaya başladık. Nasıl olsa minibüsümüz de var. Semtlerin her ay yapılan çöp günleri derdimize çare oldu. İstenmeyen mobilyalarını, eski eşyalarını yolun kenarına bırakıyor millet. Onları kollamaya başladık. Ama herkes eski eşya peşinde. Bir gün önümüzdeki Mercedes'i geçemedik, kadın hep bizden önce davrandı. Ne yapalım?

Peki Sydney'de hayatım bundan sonra nasıl olacak? Herrick Strcet'ten geçen arabaları sayarak gün geçireceğim, ay başını iple çekerek, **Öküz** geldi mi diye Türkiye'den gazete getirten videocuya telefon edeceğim. Göbeğim Türkiye'ye bağlı kalsın diye çırpınacağım. Selâm **Buzağı**'lar!

Kimse yurt dışında yaşamaya imrenmesin. Hele yazarsa. Allah kimseyi de göçmen yapmasın. Umarım, bir gün gelir, geri kalan ömrümü yurdumda geçirme olanağını yakalarım. **Öküz**'de yazmak, hayatıma ilâç oluyor.

NİHAT ZİYALAN

Arşivsensör

Fener

TUNCER ERDEM

hep tepeler vardı yol boyu / üzerinde kuru ağaçlar

yol altımızdan geçiyordu / bulutların altında kuşlar

iki tepe arasında bir deniz durdu ortasında o vardı

Akşam Kızı

yanında birkaç deniz kurdu / eteklerinde köpükten dantelalar / etrafında pervaneydi sular

gözükünce şehrin bacaları

 o, tepelere kaçtı / ardında ince bir rüzgar

SUNAY AKIN

Bir savaş sırasında Osmanlı ordusundan esir alınan Ali, Lambach'a getirilir. Kilisenin rahibi yeniçeriyi "Sen benim esirim değil, çalışanım ol, kiliseye hizmet et" diyerek himayesine alır. Bodruma yerleşen Ali, kiliseyi süpürür, bahçesindeki ağaçları budar ve din değiştirdikten sonra da kilisenin çanını çalar, törenlerde armasını taşır.

Zihinsel Yetisi Çok Az

İstanbul'da hava kirliliği arttığından beri şiire girmez oldu vapur dumanı. Gökyüzünü çamurlu su rengindeki bulutların kapladığı bir kentte yaşayan şairlerden de, vapur dumanının güzelliğine yazılmış bir şiir beklemek hata olur zaten. Hem yazılsa bile, hangi okur inanır böyle bir şiire?..

Oysa, şiirde de tüterdi vapur dumanı bir zamanlar. Elbette, gökyüzünün mavi olduğu yıllardan söz ediyoruz. O yıllarda, başka bir kente giden sevgilisinin ardından yazdığı şiirde "**Sen de kaybolunca / Ben nasıl eve gider / Nasıl soyunup yatabilirim / Vapur dumanı?**" diye sorar **Necati Cumalı**. Şüphesiz ki **Can Yücel** de, şu dizeleri solunan havanın insan genzini yakmadığı günlerde yazmıştır:

Kolay gelsin vapur dumanı!
İnersin sen de bigün yeryüzüne
Benim gibi yağmur diye...

İy' de edersin!

Tangonun İstanbul'da duyulmaya başlanılmasıyla Şirket-i Hayriye vapurlarının kanarya sarısı bacalarından yükselen dumanlar müziğin ritmiyle dans etmeye başlarlar. Nasıl etmesinler ki? Kaptan köşkünün üstüne konulan hoparlörlerden **Seyyan Oskay**'ın seslendirdiği şarkılar 1938 yılına kadar vapur dumanıyla tango yaparak yükselir gökyüzüne. '38 yılında dansı biter vapur dumanlarının. Çünkü, Dolmabahçe'de yatan ve katıldığı her baloda dans eden adam ölüm döşeğindedir. O yıl, Kız Kulesi'ndeki, sisli havalarda vapurları uyaran çan da, Atatürk rahatsız olmasın diye susturulur.

Kore'nin Chonju kenti yakınlardaki bir köyden duyulan çan sesinin öyküsüne de kulak vermeliyiz. Kore savaşı sonrasında köyün genç rahibi Amerikalılar tarafından atılan fakat patlamayan 250 kilo ağırlığında bir bombanın ortasından kesmeye karar verir. Tanıştığı Amerikalı rahip Joe B. Hopper telaşlanarak, bombaya dokunmamasını ve askerlere haber vermesi gerektiğini söyler. Ama, yerli rahip sözünü dinlemez Hopper'in. Bir demirci de bombayı ortasından kestirir. Kesme işlemi yapılırken de ısınmayı engellemek için su döker. Bombanın içinden çıkan "**beyaz saçmaları**" balıkları sersemletmekte kullanılmak üzere balıkçılara satar. Böylelikle, bombanın taşınması ve kesilmesinde ortaya çıkan masrafları karşılamış olur. Bombanın bir yarısı Kat-tam, diğer yarısı da Çungung kilisesinde çan olarak kullanılmaktadır. Üzerlerine tahta tokmaklarla vurulduğunda çıkardıkları sesler beş kilometre uzaklıktan bile duyulmaktadır!..

Kanada'da bulunan Rosedale Metodist kilisesinin rahibi Charles Morgan, bir pazar sabahı erkenden kalkarak, o gün okunacak ilahinin numarasını karatahtaya yazar. Ayine kadar biraz daha uyumaya karar veren rahip Morgan, dalgalarla boğuşan dev bir kütle görür rüyasında. Bir yandan da, çan sesleri arasından bir ilahi duyar. Sıkıntıyla uyanan rahip kiliseye giderek, karatahtaya yazdığı numarayı siler ve kulaklarında çınlamakta olan ilahinin numarasını yazar onun yerine. Çanların insanları dua etmeye çağırmasının ardından, pazar ayini için kiliseye gelenler, ilahiyi hep bir ağızdan okurlar: "**Duy, kutsal baba, sana denizde tehlikede olanlar için dua ediyoruz.**" O pazar gecesi Titanik, karşısına çıkan buzdağına çarpmaktan kurtulamaz!..

Lambach, Avusturya'da Tuna nehrinin kollarından biri olan Traun'un kıyısında kurulan şirin bir kenttir. Bu kentteki manastırın giriş kapısının üstünde, bir zamanlar kilisenin tüm işlerini yapan adamın kabartma heykeli yer alır. Sarkık bıyıkları ve gür kaşlarıyla görenlerin dikkatini çeken bu adam **Ali Lambacher**'dir. Bir savaş sırasında Osmanlı ordusundan esir alınan Ali, Lambach'a getirilir. Kilisenin rahibi yeniçeriyi "**Sen benim esirim değil, çalışanım ol, kiliseye hizmet et**" diyerek himayesine alır. Bodruma yerleşen Ali, kiliseyi süpürür, bahçesindeki ağaçları budar ve din değiştirdikten sonra da kilisenin çanını çalar, törenlerde armasını taşır. Öldükten sonra da kapının girişine konur heykeli.

Lambachlı Ali'nin heykelinin altından kimbilir kaç kez geçen bir öğrenci, bahçede sigara içerken yakalanınca manastırdan kovulur. "**Halk Okulu**"nu zar zor bitirince Viyana'daki sanat akademisinin sınavlarına girer. Ressam adaylarından cennetten kovulmanın resmini yapmaları istenir. Sonuçlar açıklanınca rahip olamadığı gibi ressam eğitimine de kabul edilmediğini öğrenir. Değerlendirme sonunda kağıtına şu not düşülür: "**Zihinsel yetisi çok az.**"

1914 yılında orduya yazılır gönüllü olarak. Arkadaşlarıyla konuşmak yerine bir köşeye çekilerek üniformasındaki en küçük lekeyi temizlemek için saatlerce uğraşır, kendisinden üst rütbeli olanların çamaşırlarını yıkar. Birinci Dünya Savaşı sırasında alay karargahında adına mektup gelmeyen tek asker de o'dur!..

Politikaya atıldığı yıllarda yığınları kadınlara benzetir. Ona göre, konuştuğu kitlede sağlıklı düşünceden çok, duygusallık ve duyarlık ön plandadır. Birlikte olduğu dört kadın da intihar eder, yalnızca biri kurtarılır. Gençlik yıllarında polis de bulunan dosyasında "**Cinsel sapık**" diye yazsa da sermayenin desteğiyle seçimleri kazanır ve iktidar olur. Transatlantikleri propaganda aracı olarak kullanır. Kendi partisine üye olanlar öncelikli olmak üzere, sendikaları kapatılan işçileri dünya turuna çıkarır gemilerle. "**Eğlenceyle güçlenme**" adını koyduğu gezilere "Robert Ley" adlı gemiye binerek katılır.

Öylesine nefret ettirir ki kendisinden, en çok insanın öldüğü deniz faciasının da anılmamasına neden olur. Çünkü, ölenlerin tümü de beyinlerini yıkadığı, kandırdığı insanlardır. 1945 yılında, Baltık denizinde batar söz konusu gemi. "**S - 13**" bordo numaralı Sovyet denizaltısının saldırısı sonucu asker taşıyan "Wilhelm Gustloff" adlı gemi de yedi binden fazla insan ölür. En büyük deniz faciası denilince Titanik gelir akıllara ama Wilheim Gustloff'u kimse anımsamaz. Ne de olsa o, faşizmin, yani zihinsel yetisi çok az olan **Adolf Hitler**'in bayrağını taşımaktadır!..

Ressam adaylarından cennetten kovulmanın resmini yapmaları istenir. Sonuçlar açıklanınca rahip olamadığı gibi ressam eğitimine de kabul edilmediğini öğrenir.

Akşamsefası

Günce / Haziran'99

Boğaziçi Üniversitesi'ndeki öğrenciler, yöntem olarak yapısalcılığa gösterge bilime yöneldiler. Şerif Mardin hocalarıydı. Şerif Mardin, siyasaldan oraya gitti. Gider gitmez de kendi alanında ayağa kalktı. "**Yapısalcılık, gösterge bilim ezanı anlayamaz**" demişti.

I. Dünya savaşı'nı bir paragrafla anlatır. Ayrılan iki karı kocadan bahseder. **"Ve adam karısının gıdısını okşar"**. İşte bütün I. Dünya savaşı Kafka'da budur.

Bizim de bir Van Gogh'umuz varsa, o da **Fikret Mualla**'dır diyorlar. Tuhaf bir adamdı. 1967 yılında öldü. Resimleri aslında olağanüstü değildir. **Aliye Berger** vardır örneğin. **Fikret Mualla**'nın kadını, Aliye Berger'dir.

Maalesef eleştirmenler yaşarken hemen hemen hiç yüz vermediler **Bilge Karasu**'ya. Ama o, bildiği yola devam etti. Son kitabında, Bizans'ta resim kıranlarla, resim kırmaya karşı olanlar var. Bunları anlatıyor. 12 Eylül'den önce, ülkücülerle-solcular arasındaki boğuşmalara gönderme yapıyor, kitabın tamamında.

Memurlar aklıma geliyor. Aslında resmi holdingtir **Sümerbank**. Köylüler de faydalanıyordu. Tek parti döneminde memurları korumuştur.

Tarkan'ın bir karşılığı var toplumda, ama Hakan Taşıyan diye de birisi var. O biraz daha iyi, daha değerli galiba. Arabesk söylüyor bu. Tarkan'ın söylediği müzik farklı, dinleyicileri de farklı oluyor.

Ömer Asım Aksoy, dilin İsmet Paşa'sıydı. Türk dilinin gelişmesine faydalı oldu.

2 Temmuz Sivas! Maalesef çok büyük hata ettiler. Biraz suçluyorum İsmet Özel'i. Çanakkale'de eve dönerken yazısını okumuştum. Devr-i saadet diye birşey yok! Hem Sivas'lının, hem de İslamiyetin aleyhine oldu bu. **"Silgiler Silerken, Silinirler"**

Çehov! Birden aklıma **Fikret Hakan**'ın babası geldi. İlk o çevirdi **Çehov**'u Türkçe'ye...

Yaman bir adamdı **Aziz Nesin**, Asmalı Mescid'den hatırlıyorum. Marko Paşa ilk orada çıktı. Ben o zamanlar ortaokuldaydım, alıp okuyordum.

Halkevi'ne aboneydi **Varlık Dergisi**. Her sayısından Halkevler'i 150-200 tane alırdı. Onlar destekledi **Varlık Dergisi**'ni.

Marjinal, "kıytırık" anlamına da geliyor. Amerika'da sosyolojik bir terim.

Okuduğum Kitaplar
* Adorno
* İnsan Hakları ve Ermeni sorunu
* Korku ve Titreme
* Mehmedin Kitabı

Sağlık durumum aynı, olumlu sonuçlar yok, gülüyorum bu durumlara..

Ayağa Kalkanlar
1- *Şerif Mardin,* **2-** *Şanar Yurdatapan*

ECE AYHAN Akşamsefası

Dünü ve bugünüyle, yenileri ve eskileriyle...

Türk Sineması'nın Kalbi Bodrum'da Atıyor...

AGÂH ÖZGÜÇ

"Bodrum" dendi mi hemen Halikarnas Balıkçısı gelir akla. Ve ardından **Zeki Müren**... Bir beyaz kent Bodrum, Rahmetli **Yavuzer Çetinkaya** Bodrum'u ve Halikarnas Balıkçısı'nı dile getirirken şöyle diyor bir yazısında:

"Balıkçı, Bodrum'u doğası ve insanıyla sevmişti. Bodrum'da Bodrumlu ile beraber yaşamıştı... Şimdi nerede idi Bodrumlu? Nerede idi balıkçılar ve süngerciler?.."

Giderek doğası ve insanları değişen Bodrum'un değişmeyen simgesi ise bitkileriydi, çiçekleriydi... İki katlı, beyaz yüzlü Bodrum evlerinin tepelerine dek ırmanıp bir ahtapot gibi sarıp sarmalıyan mor renkli Begonvil adı verilen dev çiçekler. Bu **Lord Bugonvil** kimse, adı ondan kaynaklanıyordu. Ve giderek Bugonvil, günlük konuşma dilinde bir harf değişikliğiyle Begonvil adını almıştı.

Ya Güney Amerika kökenli, Bella Sompra adıyla tanınan "gölge ağaçları"? Bu ağacın tohumlarını da Bodrum'a getiren Halikarnas Balıkçısı **Cevat Şakir** değil miydi? Ve Bodrum sevdalısı Cevat Şakir, şöyle diyordu:

"Dünyanın en güzel gölge ağaçı, Brezilyalı Bella Sombra tohumlarını getirttim. Bu ağaçlar sık bir yaprak kumbesi oluyor. Dallar uzadıkça sonra uçları yere değiyor. İnsan serin ve fışıltılı büyük birçadırın içindeymiş gibi, güneşin tepeden sıkarcasına vuran ışınlarından kurtuluyor".

Daha neler yok ki Bodrum'da? Sarı kırmızı çiçekli Grevillea Robusta adı verilen bitkiler, Japon gülleri, yaprak aralarına tüneyen çok renkli tırtıllar, oradan oraya sıçrayan çekirgeler ve çift çift uçuşan kelebekler... **"Kelebekler Çift Uçar"** adıyla bir film çeken **Tarık Durun K.**'yı anımsayıverdim birden...

Yaşar Kemal usta, o renkli doğa betimlemeleriyle, Çukurova'nın çorak iklimi yerine, biraz da, sulak ve verimli bir toprağı olan Bodrum'u anlatsaydı ne olurdu sanki?..

Ve bu ara kimleri görmedik ki Bodrum'da. Hep Yeşilçam'dan tanıdığımız ünlü yüzler. Türk sinemasının kalbi Bodrum'da atıyordu sanki...

Türkan Şoray'dan Fatma Girik'e...

Bodrum yalnızca o solunan bol oksijenli havasıyla değil, dört bir yanını çevreleyen koylarıyla da ünlü bir yöre. Başta Torba olmak üzere Gündoğan'ıyla, Yalıkavağı'yla, Türkbükü'yle, Kara İncir'iyle, Turgut Reis'iyle de... Ya Gümüşlük ve Güvercinlik?..

Şimdi bakalım kimler vardı Bodrum'da? Dünü ve bugünüyle, yenileri ve eskileriyle...

Düne kadar Bodrumluydu **Türkan Şoray**. Bu yaz tatiline gelemeyince durum anlaşıldı. Ünlü yıldız, Güvercinlik'teki villasını yeni satmıştı yazık ki... Ama **"En kısa zamanda yeni bir villa satın alıp Bodrum'un havasından ve doğasından yararlanacağım"** diyordu. Şimdi Güvercinlik'te Lale Film Stüdyosu sahibi **Necip Sarıcı** ve eşi **Sema**'nın villası var.

Gündoğan ile Torba arasında kalan Türkbükü, televizyoncular ve sinemacıların yoğun olduğu bir koy. Eğer o tarafa yolunuz düşerse **Perran Kutman**'a, **Erdal Özyağcılar**'a, milli mankenlerden **Merih Akalın**'a rastlayabilirsiniz. Sinemacılardan **Tunç Başaran**'a, oyuncu **Meriç Başaran**'a, bugünlerde ilk uzun metrajlı sinema filmini çekmeye hazırlanan **Jale Başaran**'a... Başaranlar, Türkbükü'nü mesken tutmuş. Bu yörenin en eskilerinden **Fikret Hakan**'ı nasıl unutabiliriz ki? **Hakan**, yıllardan beri orada. Oteli var. İlk yıllarında teknesi de vardı.

Gündoğan'ın yakınlarındaki Yalıkavağı'na geçecek olursanız **Seyyal Taner**'le de karşılaşmanız mümkün. Sanatçı, bir süreden beri orada bar çalıştırıyormuş. Biz bu gidişimizde ulaşamadık, inşallah bir daha sefere. Kameraman yönetmen **Feridun Kete**'de yanılmıyorsam Yalıkavak'ta...

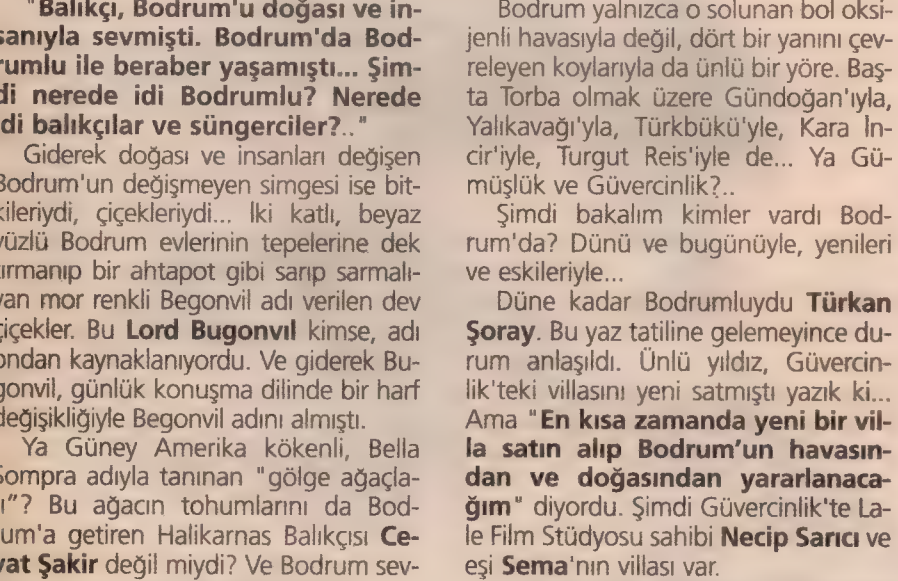

Üst Resim: Tarık Akan, Memduh Ün, Fatma Girik, Hasan Kazankaya

Gündoğan'la Torba arası aşağı yukarı 10-15 dakika. Gündoğan'ın asıl adı Farilya. "Balıkçı Köyü" anlamına gelen Farilya adını neden değiştirirler bilinmez. Oysa Farilya ne kadar güzel ve melodik bir isim. Bizim işimiz gücümüz yöre ve sokak isimlerini değiştirmek galiba? Hele, özellikle de FP'li ve MHP'li Belediye Başkanları'nın makamlarına oturur oturmaz "icraatları" hep bu yönde olmuyor mu? İşte en son MHP'li Ceyhan Belediyesi yönetimi Uğur Mumcu Bulvarı'nın adını değiştirmedi mi? Neyse...

Torba, Bodrum'un en gözde yöresi. Bodrum'un merkezindeki ünlü **"barlar sokağı**'ndan sonra **"entellerin takıldığı bir yer"** olarak tanımlanıyor Torba. Hele, 30 günlük izne çıkarılan Emniyet Müdür **Necati Bilican**'ın oğlu **Murat Bilican**'ın Torba'nın en güzel yerinde dillere destan bir disko-bar açtığına göre...

Torba'nın şimdilik en ünlüsü **Fatma Girik**. Dört yıl kadar önce Torba sahilinde, Marinanın karşısında satın aldığı arsaya gönlünce havuzlu bir villa yaptırmış. **Fatma Girik**'i tanımayan mı var? Mücevher gibi gözleriyle, beyaz teniyle makyajsız ve otantik güzelliğiyle hemen dikkati çekiyor. Gözlemeci Muhsin'in yerinde gözleme yerken, sahildeki Kafe Omar'ın önünden geçerken...

Bodrum içindeki Rasattepe'de yazlığı olan yönetmen **Mehmet Dinler**'le, **Fatma Girik**'i ziyarete gittiğimizde, hayat arkadaşı **Memduh Ün**'de vardı yanında. Balkonunda uzun süre sohbet ettik. Girik, çok sevimli ama yaramaz bir köpek yavrusu bulmuş. Elbette mutlu. Sırtındaki rahatsızlık olmasa... Begonvili, bahçe duvarının bir köşesine bağlamaya çalışırken sırtüstü mermer üzerine düşmüş... Ah o begonviller yok mu, ne tatlı şeyler?..

Bir de yapımcı yönetmen **Nazmi Özer** var Torba'da. Villası ünlü Regal Oteli'nin arka sıralarında bir yerde... Şarkıcı **Safiye Soyman**'ı da görebilirsiniz Torpa'da. Foto-roman ve sinema oyuncusu **Tanju Şarman** da Turgut Reis'deki Armonis Motel'in müdürlüğünü yapıyor. **Melek Görgün**'ü arıyorsanız Konacık mevkiinde hamam işletmeciliği yapıyormuş. Asıl adı Neriman olan Neri Neril'i pek fazla tanımazsınız. O da seyyar emlakçı Ortakent'te... **Bahar Öztan**'ı sorarsanız Gümbet'te motel çalıştırıyor. Atladıklarımız varsa hatırlatmak parayla değil...

Bodrum'un En Eskisi Gani Turanlı

Eski adı Farilya olan ve Bodrum'un yarım saat uzağındaki Gündoğan'ın yeni Belediye Başkanı MHP'li **İbrahim Bilgi** idi. Ve **Bilgi**, bir partili olarak değil de çevresinde sevilmesi nedeniyle seçildiği söylentiler arasındaydı. Genç başkan aynı zamanda, sahildeki Farilya Motel'in de sahibiydi ve yönetmen **Lütfi Ö. Akad** usta Gündoğan'a geldiğinde bu motelde kalırdı.

Bilgi'nin seçilmesinden yararlanmak isteyen bazı MHP'li gençlerin Karate Okulu açmak için Gündoğan'da bir nabız yoklaması yaptıkları söyleniyordu. Gerçekten olay ilginçti. Oysa Gündoğan'ın şiddet oyunlarına değil, öncelikle kültür kurumlarına ihtiyacı vardı.

Bodrum'un eskilerinden ve 1989'dan beri Gündoğan'da yaşayan ve bu yörede herkesin tanıdığı, keçi sakalıyla ünlü **Gani Turanlı** ile yaptığım mini söyleşide, kültürel yapılanmanın

Akşamsefası

önemini vurgularken, bu konudaki düşüncelerini de bir bir açıklıyordu.

Kimdi **Gani Turanlı**?

Tanıyanlar tanırdı, tanımayanlara da hatırlatmak gerekiyordu. Bugün 73 yaşını süren Turanlı, **Lütfi Ö. Akad** ve **Yılmaz Güney** gibi usta sinemacılarla çalışmış, başyapıtlara imza atmış bir görüntü yönetmeni...

Yaklaşık 10 yıldan beri Gündoğan'ın tepelerindeki köy evinde yaşayan **Gani Turanlı**'nın anı dağarcığında öyle müthiş bir olayı vardı ki, hayatı boyunca unutması mümkün değildi. Yıllar önce bu olayı **Onat Kutlar**'a anlattığında, rahmetli "**bu ülkenin bir yurttaşı olarak utancından kıpkırmızı kesilmiş**"ti. Ve **Turanlı**, geçmişte yaşadığı olayı acı acı anımsıyarak şöyle tekrarlıyordu:

"**O ana kadar emekli olmayı hiç düşünmemiştim. Yapımcı dostum Kadri Yurtatap'ın iyi niyetli ısrarları ve onun SSK'da müdür olan bir ahbabı aracılığıyla emeklilik işlemlerine başladım. Kısa bir süre sonra herşey bitti. Bana yardımcı olan müdüre kaç para alacağımı sorduğumda, verdiği yanıt karşısında dehşetle irkildim. 'Gözünüz aydın Gani Bey, vasıfsız işçi statüsünden ve asgari ücretten 56 bin 300 lirayla emekli olduğunuz' diyordu. Beni mesleğimden uzaklaştıran alacağım bu para değil, Türk sinemasındaki bunca hizmetime karşılık "vasıfsız bir işçi" olarak değerlendirilmemdi**". **Gani Turanlı**, "**vasıfsız işçi**" ha... Yuh be! Bir ülkenin, sanatçısını nasıl değerlendirdiğine bakın. Güler misiniz, ağlar mısınız? Tam **Aziz Nesin**'lik, traji-komik bir öykü... Meslek onurunu yaralayan ve sanatçı kimliğini aşağılayan bir olay.

İşte, **Gani Turanlı**'yı mesleğinin en verimli döneminde sinemadan uzaklaştırıp Gündoğan'da yerleşmesine neden olan bu acı olay... **Turanlı**, mesleğine küsüp Gündoğan'a yerleşti diye boş duracak değil ya...

1998'in Mart'ında "**Yaşasın Kültür Sanat Derneği**"ni hayata geçirip ve birçok ünlü sinemacı dostunu da derneğe üye yapan **Gani Turanlı**'nın öncelikle üzerinde durduğu iki projesi var Bodrum'da.

Özetle diyor ki? "**Önce bir Üniversite. Tabiî önemli bir bölümü Güzel Sanatlar Fakültesi. Ve bir anfi tiyatro. Akdeniz Ülkeleri Vakfı, ardından konserler ve diğer sanat etkinlikleri...**" **Turanlı**'nın bir amacı da Gündoğan'ı asıl gerçek adına yeniden kavuşturmak. Yani Farilya'ya... Bu değişim için yöre halkı arasında bir referandum düzenlemeyi düşünüyor. İşte böyle bir uğraş içinde **Turanlı**.

Bu arada şipşirin köy evini ve bahçesini de ihmal etmiyor. Evinin bir bölümüne marangozhane atölyesi kurmuş. Bir dostuna hediye mi götürecek, hemen kolları sıvayıp öyle ilginç şeyler yaratıyor ki... Herşeyi kendi yapıyor. Çatısını, duvarını, her türlü onarım işini... SSK deyimiyle o bir "**vasıfsız işçi**", ama "**usta**". Bir el emeği ustası. Ve "**Bir iş çıkıp İstanbul'a gitmekten korkuyorum**" diyen ünlü görüntü yönetmeni Gündoğan'ı öylesine sevmiş ki...

Turanlı'nın bir sinemacı komşusu da, Deniz Atı Sitesi'nde yaşayan **Mine Sun**. Yönetmen **Alev Akakar** ve oyuncu eşi **Nükhet Egeli** de yazdan yaza komşuları.

Şimdilik Bodrum'dan ve **Gani Turanlı** dostumuzdan haberler bu kadar...

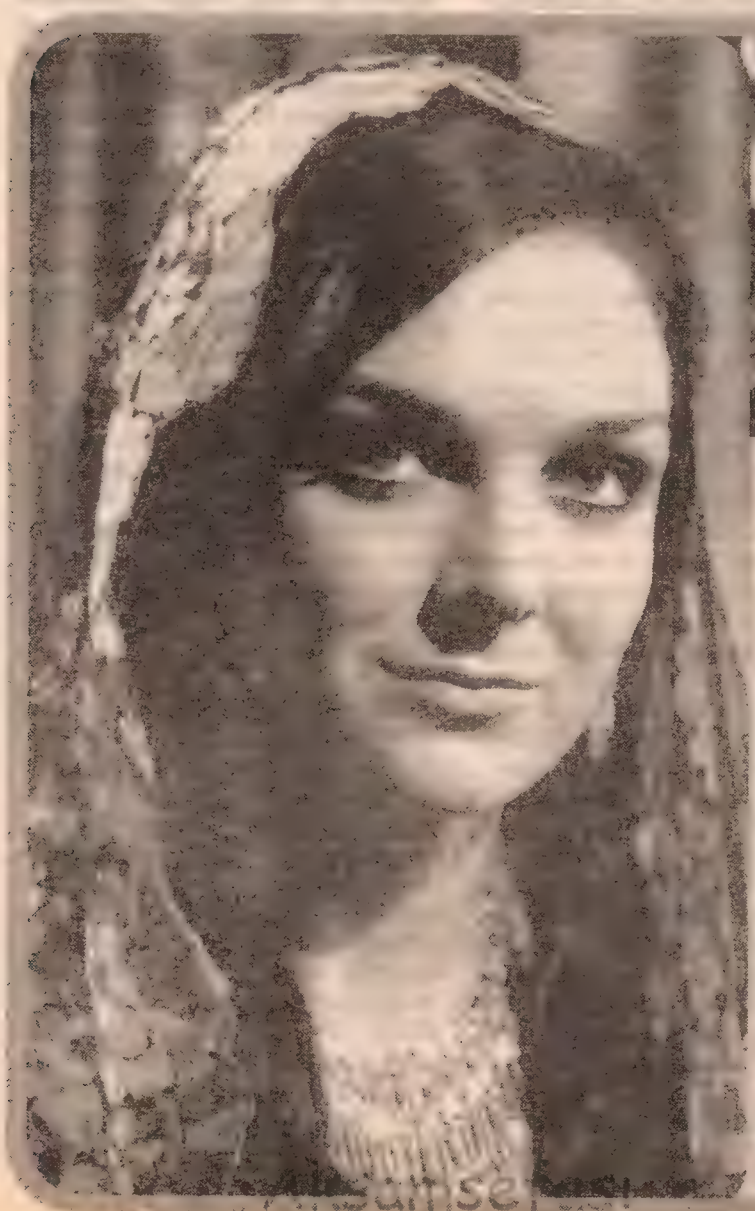

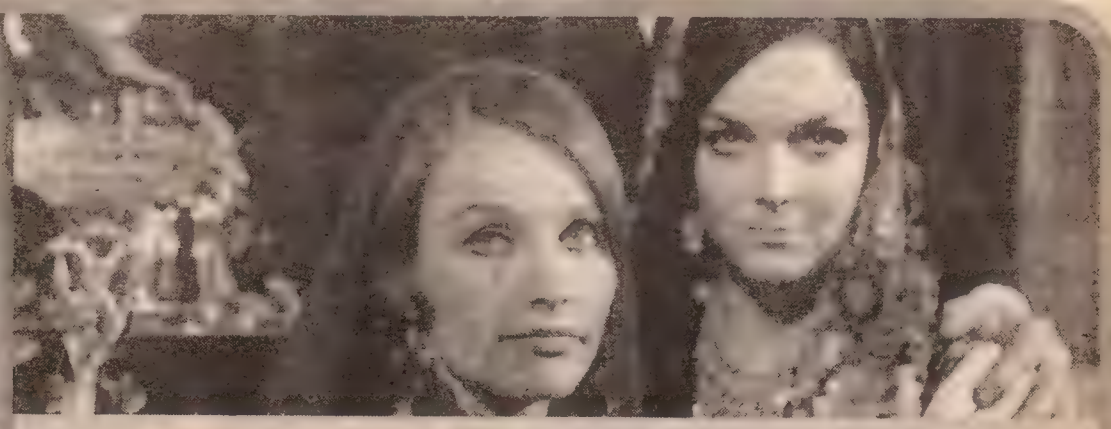

SineBıçak

HÜSEYİN ALEMDAR

Bu bekleyişin dikenleri var, geride yırtık bir ses
bu dünya öldürülmüş bir sevinç yeri bana kalırsa
Veysel Çolak

Küçük bir aşkın kendini aldatma rengiydi boynum
saf bir öpüşün kendini kesmesi gibi küçük sinema
her dolunay sonrası dudaklarımda siyah/beyaz ay buğusu
gözlerimin uzaklığında kahverengi bir içağlama
birden bir **SineSızı** *bende durduk yerde randevu korkusu*

Heyhat! Kalbim aldatılmış küçük güzellikler ilçesi işte
içim ortasından kıyılmış iri bir karpuz sıkıntı sanki
bir yarısı **SineKanguru *Nihat Ziyalan*** **SineBuruk *Edip*** *bir yarısı*

:evet, hayat riyâ ve infilâk! Aşk, ***Selda Alkor*** *bir bıçak çoğu zaman!*

Alemdar Ailesi'nin nurtopu gibi bir kız bebeği oldu. Tebrik ederiz. Mutluluklar dileriz.

O, Kıllanan Adam, Sündüz ile Nuri, Mr. Future Tense, Pamir ile Muhsin, Mobil Serdar ve Metaseverleri, Tarkan ve Kurt, Dududil ve Franko, Şeytan Kız Binnur, Şiir Dünyası Global Tad Verisi, Saniye Hanım gibi müthiş tiplerin yaratıcısı ve LeMan Dergisi'nin en renkli çizerlerinden biri...

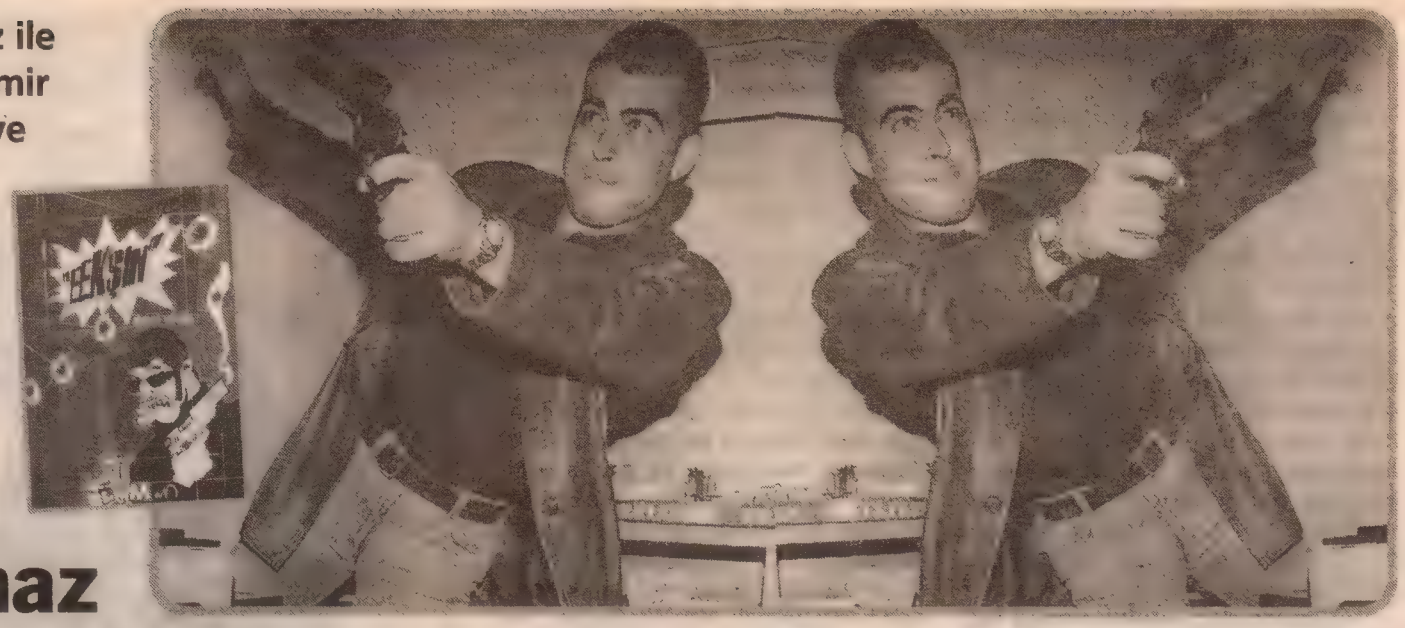

Ahmet Yılmaz

Evet, hayat bir can sıkıntısıysa, bu sıkıntıyı en asgariye indirmeliyiz. Aslında herşey söylendi, söylenileni yeni bir dille söylemekten başka yapacak bir şey yok. Bu neye benzer? Mağaradaki adam taş üstüne oturdu. Sonra kesti biçti kütüğü, şimdi ise klasik, neoklasik, baroc, modern, postmodern derken taksitle, peşin fiyatına taksitle koltuklara yerleştiriyor dötünü. Sahne hep aynı. Değişen dekor ve kostümler.

Kendimi ilk karikatür çizerken gördüğüm en net kare 5 yaşlarıma rastlıyor! Adana'dayız ve dedemlerdeyiz, iki amcam bekar ve aynı evde kalıyorlar. Beni sinemaya götürmeleri için binbir şaklabanlık yapıyor, ayaklarını yalıyorum ama nafile. Dedem izin vermiyor. Eşek kadar adamlar bir sinemaya bile gidemiyorlar diye düşünüyorum, onlara saygım azalıyor. Direk güce tapıyorum; dedeme yalvarmaya başlıyorum. *"Ben yatsıyı kılacam. Şu çocuğun önüne kalem kağıt verin oyalansın"* diyor ve ben ilk karikatürümü çiziyorum. Kovboy resmi! Tabi, aslında resim çiziyorum ama amcamlar gülmekten altlarına sıçtıkları için şimdi karikatür diyorum.

Çocukluk yılları süperdi. Babam bir aliminyum fabrikasında müdür, annem de zengin bir ailenin kızıydı. O zamanlar para mevhumum olmadığı için buzdolabındaki kütür kütür papaz eriklerinin yerine yan komşunun dandik can eriği ağaçlarından besleniyordum. Müteakip zamanlarda bu beslenme biçimim diğer yan komşuların bahçeleri, Cemil amcanın kirazları derken yazlık Ünverdi Sineması'nın ekşi koruklarına kadar uzandı ve böylece ilk sinema afişiyle göz göze geldim. Petrolcüler! Gerçi sağolsun babam daha küçük yaşlarda da sinemaya götürüyordu ama benim sinemada tek gördüğüm Alaska Frigo'ydu. Koko'yu hiçbir zaman sevmedim, sevmeyeceğim de. Çok güzel filmler seyrettim. O kadar güzeldiler ki, bir defasında oturma odasındaki halı uçsun diye haftalarca uğraştığım olmuştu. En son Süperman filminden sonra uçamayacağımı anladım. Bir müddet, bu tip uçmalı filmlerden sonra karete filmlerine merak saldım. Bir karete okulunda antreman sahnesiyle başlayan bu filmler, daha sonra okula dışardan gelen bir takım Çinli adamların *"Ne yapıyosunuz burada?"* diye bağırmasıyla direk kavgaya dönüşüyordu ve deniz kenarında yine kavgayla sona eriyordu. Adamların kavga etmek için mekan problemi yoktu. Bu vesileyle biz de mahallede arkadaşlarla tekme tokat birbirimize girişiyorduk. Sonra tuttular Milli Eğitim Bakanlığı'nın ilkokul bölümünde işe verdiler. Oradaki yeni arkadaşlarla da mekan gözetmeksizin birbirimize girişiyorduk. Ta ki, cetvellerle bize dalan yeni bir grubu görünceye kadar. Daha sonra karateyi bıraktık.

Babamın Tahtakale'den getirdiği deflerin arasında en çok resim defterini sevdim. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan terfi aldıkça coğrafya defterlerinin çizgisiz oluşu da memnun ediciydi. Her zaman en arka sıralarda oturdum. Böylelikle her yere hakim bir bakış açısı yakalıyor, muhabbete de o derece zenginlik katabiliyordum. Lise son sınıfta arka sıradaki arkadaşla birlikte ikmale kaldık. Babamın çalıştığı yer iflas etmiş, annemin babası vefat etmişti. Gerçi ben geçimimi düğün salonlarındaki çelenkleri çiçekçilere satarak sağlıyordum ama, babam bu şekilde çocuklarıma ve eşime bakamayacağımı söyledi. Çelenk işini bıraktım. O zamanlar Gırgır dergisinin kapısını bir kaç kez yoklamıştım. İçeriden gelen enerji işe yeni başlamış çıraklar için hazırlanan Osmanlı tokatlarını anımsatıyordu. Ansiklopedi pazarlama işi daha cazip geldi. İlk gün akşama kadar dolaşıp bir tek ansiklopedi satamadan Taksim'e kadar gelmiştim. İnat ettim, Gümüşsuyu'ndan aşağı kadar yürüdüm ve İNÖNÜ STADI! Fenerbahçe - Trabzon kupa maçı vardı. Hemen maça girdim. Penaltılara kalan maç neredeyse gece yarısını bitecekti. Eve geldiğimde Gırgır'daki enerjiyi aratmayacak nefis bir tokatla babam beni karşılıyordu. Kupayı Trabzon almıştı. Tokat da geceye ekstradan bir güzellik sunuyordu. Bir şampiyonluk en azından bir kupa görmem lazım diyerekten Fenerb ahçe'nin ücretsiz bir memuru olarak 3-4 yıl stadlarda seyirci-holigan-beste yazarı şeklinde çalıştım. Bir çok şampiyonluk heyecanını tattırdığı ve her şeyden önemlisi binbir renkte insanı tanıma imkanını verdiği için Fenerbahçe Spor Kulübü'ne teşekkür ederim.

Liseyi bitirip, Anadolu Üniversitesi Açık Öğretim Fakültesi'ne kız tarafına göstermelik diplomamı almak için hemen kayıt oldum. Hem zengin olup dünyayı gezecek, hem de okuyacaktım. Ücretli çalıştığım yerlerde (*bkz: çiçekçilik, pencere bantı imalatı, finans müdür yardımcılığı, baharatçıda tezgahtarlık, muhasebe yardımcılığı, tahsildarlık, kumaşçılık vb.*) asla zengin olamadım. Paslanmaz çelik toptancılığı, penye tişört alım satımı vs. işlerde ise zengin oldum, olmadım diyemem. Tam o zamanlarda ister misin karikatür aşkı yine bende başlasın, hadi bakalım Limon dergisi de Beyazıt'ta ve yerime yakın. Tuncay Akgün, *"gel dergide başla"* dedi. İş ortağımla paket ve takvim kağıtlarına karikatür çizdiğim için ayrıldık.

Mizah dergiciliği güzel işti, haftanın iki günü geliyorsun, güle oynaya işini bitirip paranı alıyorsun. Sonra 2 sene para alamadan çalıştık! İşi bırakanlar, gruplaşıp başka dergi çıkaranlar, sonra o grubun tekrar gelmesi, mevcut kadronun gitmesi gibi yoğun bir trafik yaşandı. Ben hep Limon'da kaldım. Bir yere gitmedim. Zaten istesem de gidemiyodum, zira gazeteden alacağım epey birikmişti. O parayı da hiçbir zaman alamadım. Sonra bir karikatür, iki karikatür derken iş iyice ağırlaşıyordu. Bir de Mehmet Çağçağ *"al bu ölçüyü, karikatürlerini bu ölçüye göre çalış"* demesin mi! Hadi bakalım al sana köşe! Canım iyice sıkılmaya başlamıştı o ölçüyü her hafta doldurmak zorundaydım. O gün bu gündür gücüm nefesim yettiğince doldurmaya çalışıyorum.

Ben hiçbir zaman, *"dur şöyle bir tip yapayım"* diye düşünmem, oturur karikatürümü çizerim sonra derginin çaycısından yazar çizerine kadar gösteririm, o hafta çok beğendiklerini bir sonraki haftada görmek istediklerini hatta tip yapmam gerektiğini söylerler, o çok beğendikleri de Kıllanan Adam, Sündüz ile Nuri, Mr.future tense, Pamir ile Muhsin, Mobil Serdar ve Metaseverleri, Tarkan ve Kurt (*Sezgin Burak'a saygıyla*), Dududil ve Franko, Şeytan Kız Binnur, Şiir Dünyası Global Tad Verisi, Saniye Hanım gibi tipler olarak ortaya çıkıyorlar. Kimisinin ömrü uzun, kimisinin ise kısa oluyor. Kanaatimce hayatın içinde yaşayan tiplemelerin ömrü, sanal tiplemelere oranla çok daha uzun ömürlü oluyor. Hatta o kadar uzun ömürlü oluyor ki, karakterin çizeri o tipin altında eziliyor ve tip yaşamın içinde nefes alıp vermeye başlıyor. Bir çoğumuz Tarzan'ın çizerini bilmeyiz ama Sarayburnu'ndan donla denize giren insanlara "Tarzan" deyiveririz. Oysa Tarzan nerde, donla denize giren abi nerde? Bak Tarzan ne hallere geldi!

Aşk biraz klasik olacak ama sürekli bakım isteyen çok narin bir çiçeğe benziyor, ama ne yazık ki bu çiçeğe bir kişinin bakması yetmiyor. İki kişilik bir bakım gerektiriyor ve o görünmeyen çiçek de aşkın ta kendisi diye düşünüyorum. Aşkla çok yakın akraba olduk diyebilirim, kendisiyle henüz ilkokul 1. sınıfta tanıştık, üzerinde sarı saçlı kahverengi gözlü hokka burunlu bir elbise vardı ve ilk merhabasını diyordu. Önceleri Tanrı, anne baba dizimindeki sevgi sıralamam arkadaşın da aramıza katılmasıyla iyice alt üst oldu. Dötü boklu çilli bir kız çocuğu nasıl olur da sıralamada bir numaraya yerleşirdi? Çilli kız çocuğu, Tanrı, anne baba!? Kafayı iyice üşütecektim, bir sürü denklemler kurmama karşın arkadaşımız 5. sınıfa kadar birinciliğini kendi rekorlarını egale ederek kimseye kaptırmıyordu. Bu arada 3. sınıfa geldiğimde muhtelif zamanlarda önüme konan çizgili dosya kağıtlarının imtihan için olduğunu nihayet idrak edebiliyordum. Oysa ben o kağıtlarla oyun oynuyoruz sanıyordum. Yaşantımda aşksız geçen zamanlarım yok gibidir diyebilirim. Netice olarak aşk bahsini anlatmaya kağıt kalem yetmez, aşk üstadı Hz. Mevlana'nın Mesnevisinde okuduğum bir bölümle ben aradan çıkıyorum. *"Aşk derdine ilaç yazan bir tabib böyle bir derde uğrasa hekimlik kitabını yırtar, kanıyla yeniden yazardı!"*

Müzik konusunda otorite değilim, kafamı açıp beni başka alemlere gezdirecek her türlü tını ve nota dizini kabulümdür. Bu aralar sürekli Gökhan Dabak'ın *"Reçel"*ini ve bir kızılderili ayini CD'sini dinliyorum. Bir de ud var evimizde, arada sırada onunla oynuyorum. Kitapları da *"Dün insanlar şunu okumuş, ben de bir okuyayım da iki çift laf da ben edeyim"* tarzında okuyan bir insan değilim. Görsellikten sıkıldığım zamanlarda gerçekten istediğim kitapları okuyorum. O anda ihtiyacım olmayan bilgi kafamı acıtıyor!..

Bir dönemler her hafta yeni bir filmle vizyona çıkan Türk sinemasını şimdi senede bir-iki filmle idare etmesi gerçekten çok üzüyor beni. Bu konuda çok yetenekli arkadaşlar var. Onların sinemaya olan tutkuları bana da cesaret veriyor. Fakat şu an, kafamda biriktirdiğim fotoğrafları üzerine yayacağım güzel bir hikaye bulma tembelliğim var. Hala karikatür çizmeyi çok seviyor olmam bu tembelliğin sebebi olabilir. Bu yüzden, *"sinema yapacam"* diye ortalıkta gezmek pek doğru gelmiyor bana. Velhasılı uzun lafın kısası, sayfa boş ve doldurmak gerek. Zira her hafta sohbetinizi bekleyen ahbaplarınız oluyor, belki de yüzlerini hiç göremeyeceğiniz!...

Yere Düşme Usulleri

yeryüzüne gri dersen

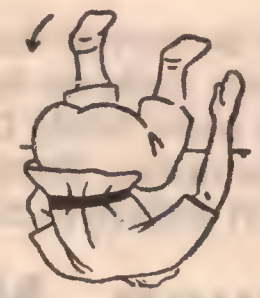

öne çıkarmış olursun

griyi de yeryüzünü de

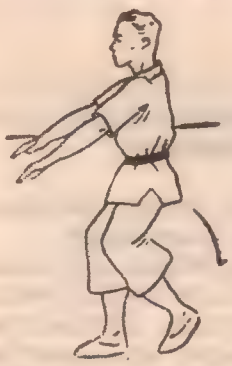

denize girersen tenha bir yerde

griden de yeryüzünden de

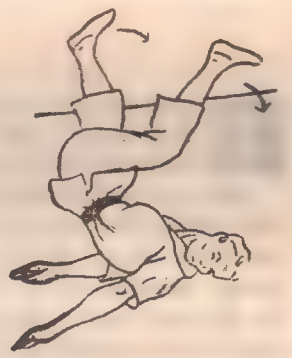

yüzersin biraz

dünya içinde çalkalanır durur

sen yorulur sen durulur

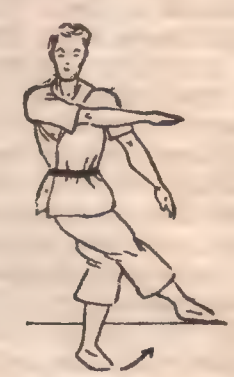

sen olursun

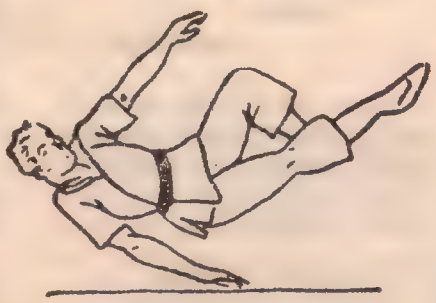

dönersin dönersin

etrafının etrafında

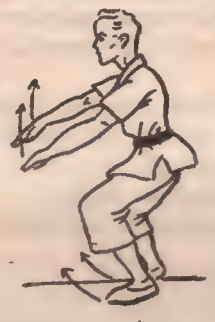

hayatının uydususun

fakat duramazsın

duramazsın duramazsın

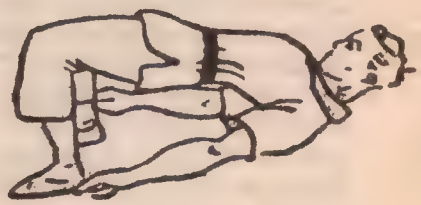

beklediğin yolda bile

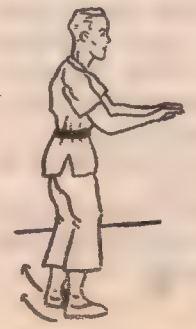

geçer zaman denilen

umman her yanından

çalkalanır, çalkalanır

çırpınır dursun vücudunda

Akşamsefası

Küçük kızlar, genç kız olurken ilk ihaneti Nazım'da yaşarlar. Her çapkınlıkta sanki terk edilen, aldatılan onlardır. Belki de Nazım tüm kadınlarını üzdüğünden çok, onları üzer. Bir süre küserler Mavi Gözlü Dev'e. Yüzüne bakmazlar. Şiirlerini mırıldanmazlar. Onun için ağlamazlar. Hatta ona ihanetin yollarını ararlar. Başka şairlerin şiirleriyle düşüp kalkarlar.

Nazım'la Büyüyen, Nazım'la Ölen...

MİNE ŞÖĞÜT

Babalar, küçük, ufacık kız çocuklarına sakın Nazım'dan bahsetmesinler.

Daha hayatın kendisiyle yüzyüze gelmeden, yumuşacık yataklarında huzurlu huzurlu uyudukları, dünyanın anne ve babaları gibi güvenilecek sıcacık kucaklarla dolu olduğunu sandıkları, naif duyguların kucağına kuruldukları o yıllarda, Nazım'la tanıştırmasınlar onları. Sakın!

Bu dostluğun başlangıcı neşeli, süreci hüsran, sonu acı olur. Nazım, kız çocuklarının duygularıyla oynar, onları bir sevindirir bir küstürür. Hayatlarını allak bullak eder. Ölene kadar peşlerini bırakmaz, ruhlarından sıyrılmaz...

Bu kırılgan maceranın ilk durağı masalsı çağrışımlardır. Küçük kız çocukları duydukları şeyleri kolay kolay unutmazlar.

Eğer daha okuma yazmayı öğrenmeden Nazım'ın dizelerini mırıldanmaya başlarlarsa, yokuşun başına gelmişler demektir.

Seksek oynarken bağıra bağıra okunan bir şiir, tehlikenin ilk işaretidir.

Trum trak tikitak
makinalaşmak istiyorum.
...
Trum
trak tikitak
makinalaşmak istiyorum...

Bir tekerlemenin sarmal büyüsüne kapılırken, aslında neyi öğrendiklerini bilemezler. Nasıl öğrendiklerini ve bu bilginin toy duygularını ilerde nasıl şekillendirip nasıl yönlendireceğini, şimendiferin, dinamonun ne olduğunu bilmezler. Makinalaşmanın ne oldugunu da. Hiç bilmedikleri duyguların rüzgarı eser durur başlarında.

"Nikbinlik" nedir, onu da bilmezler. Onu da çocuklar için yazılmış neşeli bir masal sanırlar ve her masala olduğu gibi ona da içtenlikle inanırlar.

Güzel günler göreceğiz çocuklar,
güneşli günler-
göre-
-ceğiz...
Motorları maviliklere sürece-
ğiz çocuklar,
Işıklı maviliklere
süre-
-ceğiz...
Açtık mıydı hele bir
son vitesi ,
adedi devir.
Motorun sesi.
Uuuuuuuy! çocuklar kim bilir
ne harikûlâdedir
160 kilometre giderken
öpüşmesi...

Öpüşmek. Şiirin burasına geldiklerinde duruverirler. Nedenini bilmedikleri bir tedirginlikle irkilirler..

"Açların gözbebekleri" geceleri korkulu düşler olur uykularını kaçırır. Suçlulukla tanışırlar. Açlıkla ve gözbebeklerinin erken ögrenilmiş dehşet dolu anlamıyla.

Değil birkaç
Değil beş on
30 000 000...
30 000 000
...
Kimi deri... deri
Yalnız
yaşıyor
gözleri.

Küçük kız çocuklarının duyduları en dehşetli öyküdür bu. İçinde rol alıyor olmanın tedirginliğiyle, yastığa başlarını gömüp gizli gizli ağlarlar.

Biraz büyümeye başladıklarında Mavi Gözlü Bir Dev'le Miniminnacik Bir Kadın'ın aşkı ve bahçesinde ebruli hanımeli açan evin masalı ağlatır onları. Zengin bir cücenin kolunda, düşlerinin evine giren kadın, böyle bir şaire, böyle bir kalleşliği nasıl yapar! Nasıl koca Dev'i terk eder de bir cücenin koluna girer. Nasıl? Nasıl? Nasıl?...

Bu sorunun peşinde koşarken artık büyümekte olan kız çocukları ilk hüsranlarını yaşarlar. Öğrenirler ki, Mavi Gözlü Dev'in hayatı aşklarla doludur. Aşklarla ve aldatmalarla ve terk edişlerle ve gözyaşlarıyla. Mavi Gözlü Dev, iflah olmaz bir aşıktır, hem de çapkındır, hem de çapkınlıkta cesurdur, hem de için için bencildir...

Bunları öğrendiklerinde kahrolurlar. Mavi Gözlü Dev'in her ihaneti yıllar öncesinden fırlar, yüreklerine saplanır.

Küçük kızlar, genç kız olurken ilk ihaneti Nazım'da yaşarlar. Her çapkınlıkta sanki terk edilen, aldatılan onlardır. Belki de Nazım tüm kadınlarını üzdüğünden çok, onları üzer. Bir süre küserler Mavi Gözlü Dev'e. Yüzüne bakmazlar. Şiirlerini mırıldanmazlar. Onun için ağlamazlar. Hatta ona ihanetin yollarını ararlar. Başka şairlerin şiirleriyle düşüp kalkarlar.

Ta ki başlarından gerçek aşklar geçene, sevişmeyi gerçekten öğrenene kadar. Damarlarındaki deli kan durulduğunda, mavi çağ atlatıldığında çoktan affetmişlerdir çocukluk arkadaşlarını.

Yazdığı aşk şiirleri kızdırmaz artık onları.

Biz bir inatçı bahçıvanız,
Siz, yedi yılda bir açan gülümüzsünüz.
Erişilmez oluşunuz yıldırmıyor bizi,

Belki bilhassa bundan dolayı makbulümüzsünüz..."

Nazım'ın koluna tekrar girer, yürümeye devam ederler.

Bu kez yolculuk acılarla doludur. Onunla birlikte haksızlıklara uğrarlar. Gözetlenirler, takip edilirler. Artık yaşamlarında yerine oturmayan, tedirgin bir duygu vardır. Nazım'a yıllar önce yapılan her türlü baskı, ömürleri boyunca kendilerine de yapılacaktır. Onunla birlikte hapse girerler. Orta yaşlarının duyguları dört duvar arasında volta atar... Bir yandan kendi hayatlarını sürdürürler, bir yandan çoktan sona ermiş bir deli şairin hayatını...

Sen de çıkar
göğüsünün kafesinden
yüreğini
şu güneşten
düşen
ateşe fırlat.

Hem memlekette yaşarlar, hem memleket hasreti çekerler. Şairin onlarca yıl önce içini kavuran duygular artık onların yüreğine çöreklenmiştir.

Yedi tepeli şehrimde
Bıraktım konca gülümü
Ne ölümden korkmak ayıp
Ne de düşünmek ölümü...

Yıllar geçer, küçük kız çocukları şairin öldüğü yaşa gelirler. Ölümü en çok o yaşta yanı başlarında hissederler. Anadolu'da bir çınar hayali ruhlarını yakıp kavurur. Bu, sadece Nazım'ın değil, artık ölünecek yaşa gelmiş olan tüm kız çocuklarının da hayalidir.

Yıllar önce ikinci bir ben olup ruhlarına yerleşen Nazım, onlar ölene kadar orada yaşamaya devam eder. Onları yokuşlara tırmandırır, uçurumlara fırlatır, hep ama hep ağlatır.

Küçük kızlar bu ağır yükü bir ömür taşıyamazlar.

İşte bu yüzden babalar sakın küçük kız çocuklarını Nazım'la tanıştırmasınlar.

Akşam Sefası

Gökyüzü Haritası

Bana bak ölümsüz ruhum
Ben ölürsem, kulağında olsun,
Sakın sen gökyüzüne çıkma
Büyükayı, Küçükayı,
Akrep, yılan, çıyan,
Öküz, boğa...
Hepsi yukarda.

Hiç sırası değil, sakın ha!

.....

MELİH CEVDET ANDAY

Sokak Mobilyaları

OKTAY GÜZELOĞLU

Adı:
Türkan Bahadır
Doğumu:
1935 - İstanbul
Mesleği:
Eski pavyon konsomatrisi ve dansözü

"Hayat Bir Işkembe Çorbasıdır"

– Abla asıl adın ne?

– Babam, hayatımda, bu kadar çalışma hayatım var, ismimi hiç değiştirmedim Benim ismim, Türkan Bahadır'dır.

– Kaç doğumlusun? Nerede doğdun?

– Ben 1935 doğumluyum. Doğma büyüme İstanbulluyum. Eyüp Sultan Hazretlerinde, Defterdar'da doğdum.Bilirsiniz belki?

– Bilirim, peki Türkan abla, çocukluğun nasıl geçti, biraz anlatsana....

– Çocukluğum, öksüzlükle geçti, 3,5 yaşında annemi kaybettim, 11 yaşında babamı kaybettim. Anamın babamın 7. çocuğuyum. Kurbanlarla, adaklarla olmuşum. Babam da yaşlıydı, bir fabrikada ustabaşıydı. Annemi, yani kadıncağızı, onüç yaşında, 65 yaşında bir adama veriyorlar, parası var diye, Annem de Haşim diye bir adam var, bizim akraba, amca oğlu mu, dayı oğlu mu ne oğluysa, annem buna gidip geliyo, gidip geliyo, annemle işi pişiriyor bunlar. Annem o ihtiyar babamı bırakıyor, geliyor bu genç adama. Ondan da bir çocuk doğuruyor, 10 günlük lohusa iken, biz Kürt, kafa namus meselesi yapıyorlar, ihtiyar adama verdiklerini yapmıyorlar da gence gitti diye namus meselesi yapıyorlar. Benim 3 tane dayım var Kazlı çeşme'de, Bunlar aile birliği yapıyorlar, büyük dayım gidiyo annemi 10 günlük lohusa iken yedi yerinden bıçaklan öldürüyor.

– Türkan abla Kürt kafa dedin kökeniniz ne?

– Biz, kökümüz Alevi, annem Erzincanlı, babam Erzurumlu, ben doğma büyüme buralıyım, dedemler medemler, hani Kürtleri, Atatürk zamanında mecbur dağıtmışlar ya her tarafa...

– Anladım, 1938 yılında mecburi dağıtımda evet?

– Ha, o zaman işte, ama ben doğma büyüme İstanbulluyum, tamammı...

– Türkan abla hiç okula gittin mi?

– Okula gittim, dörde kadar ama 10 üniversitenin arka kapısından çıktım.

– Anladım abla, evet?

– Ama onu diyom, ama en eski gazeteleri bile tarihine bakmam okurum. Nakışı onbir yaşında kursa gittim, bilirim. Dikişi, çocuklarıma dike dike dike kendi kendime öğrendim, ondan sonra dışarıya öğrettim para kazandım.

– Çok iyi, peki Türkan abla, demin dedin ki annemi yedi yerinden bıçaklamış dedin yedinci çocuğuyum dedin, o yedi kardeş noldu?

– Yedinci çocuğuyum ben, benden başka kardeş mardeş yok, kurbanlarla murbanlarla yaşatmışlar beni, olan ölmüş olan ölmüş. Bende olmaz olsaymışım.

– Peki sen, hangi adamdansın, yani baban yaşlı adam mı, genç mi?

– Onu vallahi bilemiyeceğim, adam dediki sen bendensin dedi. Bir abim daha var, adı Turan, o başka anneden, ondan sonradan, böyle sürüngenlan mürüngenlan çocukları doğurduk.

– Sen sonraları evlendin mi?

– Tabi evlendim, bar pavyon hayatını bıraktıktan sonra.

– Sen kaç yaşlarında pavyon hayatına başladın? Evliliğini sonra konuşalım tamam mı?

– Tamam, çok küçük, 19-20 yaşlarında pavyonlarda çalışmaya başladım.

– Hangi pavyonlarda çalıştın abla?

– Melenruj Pavyonda, Büyük Londra Pavyonda, Adana'da Mersin'de, Ceyhan'da Tarsus'da, Denizli'de, Türkiye'nin her yerinde çalıştım. Ben Mahmut Tezcan'ın dansözüydüm, yani o menecerdi, bizi pavyonlara o gönderirdi.

– Aranızda bir şey geçti mi?

– Tabi, dostuydum, o zaman, zaten herkes dostuydu, çünkü işe bizi o gönderirdi, Boşveeer. Zaten bütün artislere vergi bu.

– Türkan abla kaç kere evlendin?

– İki kere evlendim, ilk evliliğimden iki oğlan, bir kızım var.

– Ne iş yapıyordu kocan?

– Yaşar Sancar diye, eski boksörlerden bu. 14 yaşında evlendim, kızım Levent'de oturuyor, ben bırakınca babası evlatlık vermiş. İki oğlumu da babası Almanyaya götürdü. Kocam çok dayakçıydı, ölünün üstünden elbise giyiyorduk, ne yemek, ne içmek, hiç bir; yoktu yani. Annesi Cibalide çalışıyordu tütün fabrikasında. Kızkardeşi de orda çalışıyordu. Kızkardeşi gitti, teyzesinin evinde gelin, oldu onun dayağından. Çalışan kızın saçlarını kel yapmış, kesmiş, hesap et...

– Kocan bu kadar gaddar mıydı?

– Bak ne diyorum sana, anası konuşur kendi kendine, beş vakit namazında niyazında kadındı, ona bile dayak atardı. Üç kuruş bırakır eve, o kadın, kış, yaz Mevlana Tekkesinden, Cibaliye, fabrikaya yayan gider, gelirdi.

– Yani çok gaddar dı?

– Gaddar da değil, gaddarların en aadisi *(Türkan abla bunu anlatırken şekilden şekile giriyordu, sinirden geçmişi yaşar gibiydi)* Hadi gaddar olursun, sert olursun, bazen kötü olursun, bu aadisi, aadisi bu. Gaddarında bir merhameti vardır. Ha bir yerde durur, bunda durmak yok, bunun kanında beş zayıf var. *(Hayat yaşamında sınıfta kalmak anlamında).*

– Nasıl ayrıldın?

– Bıraktım, ayrıldım. Sonra çikolata fabrikasında çalıştım, ambalajcı oldum.

– Pavyon hayatı nasıl başladı abla?

– Benim bir halam vardı, Belediye Gazinosunda, Tepebaşı'nda Onun tuvaletinde çalışıyordu. Ordan geliyor bu Mahmut Tezcan, ben mesela çalışıyorum, halamında üç oğlu var, hâlâ çocuklara ne yemek yapacağız falan diye fikir alıyorum, bu Mahmut'ta beni görüyor, halamı da kandırıyor, daha çok para kazanırsın, daha bilmem ne olursun, çocuklarına, bakarsın, edersin, eylersin diye diye ben kendimi Bursa'da pavyonda buldum. Önce Konsimatris olarak başladım sonra dansözlük öğrendim, dansöz oldum. daha çok para kazanmak için.

– Peki Türkan abla, bu pavyon aleminde başına ne gibi işler geldi?

– Valla başıma.. Beni Melenruj'da sattılar, yani uçuşa gönderdiler. Herif beni aldı götürdü, taa kıyamet'e, Hacıosman Bayırı o zaman böyle değildi. Herif işini de gördü güzelcene, beni karların içinde bıraktı, s.ktirdi gitti. Ne bir kişi geçer, ne köpek geçer, ne bir araba geçer, o zamanın bayırından anlatıyorum, neyse Allah.. Bir kamyonet geldi, aldı beni Emirgana indik, ama Emirgana gelene kadar da işini bitirdi;

– Evet?

– Eveti meveti yok. Para yok, neyle ödicem, mecburen öyle ödicem. Ne diyorsun Oktay oğlum yalan mı söylicem. Bedava gider mi herif, teşekkürle mi, ödicem. Görmüş seni, sıcak bıldırcın gibi, cıvıl cıvıl Gülme Oktay, bak... Sonra oradan, otobüs falan, yerime geldim, ondan sonra bir daha da İstanbul'da çalışmadım, tövbe ettim.

– Nereye gittin?

– Adana, Mersin, Ceyhan, Tarsus... yani iyi kötü çalışmadığım memleket kalmadı.

– Peki oralarda başına neler geldi?

– O zamanlar artık aklımı başıma aldım. Bir yerlere gitmedim, tenezzül etmedim yani. Eskiden, benim zamanımda, Anadolu'da böyle yoktu, belki şimdi vardır bilmiyorum...

– Seni kim koruyordu o zaman?

– Bizim garsonlarımız vardı. Mesela otelde kalıyoruz, işe garsonla gidiyoruz, çarşıya garsonla gidiyoruz yani bekçimiz vardı. Anadolu daha çok hoşuma gidiyordu.

– Peki unutamadığın seni üzen bir olay var mı?

– Haa.. Dedim ya iki oğlan, bir kızım vardı, babası, ben bıraktım tabi, ana yok. Baba yok, benim de yoktu. Anamdan 3,5 yaşında babamdan 11 yaşımda öksüz kaldım; bunun annesi vardı, görümcem vardı. Ben nereye götürücem, Allah nur içinde yatırsın, bir Adalet teyze vardı, birini alıyom, birini bırakıyom o elimde kalıyor. Bıraktım sonunda, zaten götürecek yerim yok, ama analık işte bırakamıyorsun ya, bıraktım babalarına, o da oğlanları yetiştirme yurduna verdi, kızı da evlatlık verdi, sattı işte, Aksaray da, marangoz Necati diye bir adama, onlarında evlatları yoktu, gidip geliyordum ben, ama gidip görmüyordum, gel gör dediler ama, ciğerim sızlar diye görmüyordum, Bir gün Emirgandayız, patron bizi aldı götürdü Emirgan'a çay may derken bir baktım, duyuyorum ama adamın sepetli motoru var diye, biz deniz kenarındayız, baktım

Aksiyon Arşivi

bir motor yanaştı, bir baktım, çocuk sepetli motorda kadının kucağında yanına gitmemle kızı kapmam bir oldu. Adamın bir gözü de kör, camdandı, karı başladı, evladımı çaldılar, evladımı çaldılar diye bağırıyor, ismini Jale koymuşlar, benim koyduğum Lale. Onu kaynanam derdi, hanım demekmiş. Neyse kaptım çocuğumu, doğru deniz kenarına *(Türkan hanım bunları anlatırken ağlıyordu),* sonra Emirgan karakoluna gittik.

– Çocuk kaç yaşındaydı?

– 3 yaşındaydı o zaman. İşte analık, tanıdım, Neyse gittik, Necati abi, bak Türkan, sen buna bakamazsın yalnız bir insansın dedi , ben de düşündüm, neyliyecem, ne yapıcamı zaten götürecek bir yerim yok, Allah'tan başka kimsem yok, bıraktım gittim. Geçenlerde geldi hususi arabası var altında.b

– Kızın ne iş yapıyor?

– Bilmiyorum ne iş yaptığını, altında araba var, ama ne yaptığı beni alakadar etmez. Sormuyorum bile. Gelsin de, Senden saklıyacak değilim ya Oktayım, Dört çocuklu bir adamla oturuyormuş, ondan bir de çocuk peydahlamış, ben görmedim, gelmesi beni mutlu ediyor, yeter. Her genç kızın başına gelir, elalem peçenin içinde yapıyor, ben görüyorum.

– Oğulların gelmiyor mu?

– Evvelden geliyorlardı, küçük oğlan beni bir kere Almanyaya götürdü, büyük oğlan da beni dövdü, küçük oğlanda onu dövdü. Oktay'ım bunlarda huysuz firengi var, babaları gibi gelip gidiyorlarmış, ama bana uğramıyorlar.

– Uğradıklarında mutlu oluyormusun?

– Olmaz mıyım oktay'ım.. Kurban olim ya, evlatlarım benim ya, ciğerimden kopmuşlar, *(burada çok ağlamaya başladı bir müddet konuşmayı kestik, başka konulardan havadan, sudan şeylerden bahsettik).* Kaç yıldır hiçbirini görmüyorum ama, benim hiç kimseye ihtiyacım yok, bende evlat çok, zeytin ekmek yerim, kimseden bir şey istemem. Allah beni deniyor.. Deniyor bakiim bana isyan edicek mi diye, ha.

– Bilmiyorum...

– Ha.. İşkembe çorbası, İşkembe kolay kolay pişmez, hayat yolu da böyle, İşkembe çorbasından daha beter, kolay kolay pişmez, o pişene kadar sen kendin pişeceksin zaten.

– Hayat nasıl İşkembe çorbası oluyor abla, anlatsana..

– Oktayım, İşkembe çorbasını pişirmek kolay olmaz, altını ateşe verirsen pişer, altına ateşi vermezsen havanı alırsın, ya kediye verirsin, ya köpeğe verirsin, ancak suyu kalır sana. Hayatta İşkembe çorbası gibidir, sabır edeceksin, o pişene kadar. Ateşini söndirmiycen, altının ateşini söndürürsen çiğ kalır, yiyemezsin, hayatta böyledir. Ağır ağır ağır pişireceksin, hayat yolu da böyle işte ağır ağır, kurban olsun sana anan Oktayım.

– Çok teşekkür ederim Türkan abla, bir şey daha öğrendim. Peki ikinci evlilik nasıl oldu?

– Bu sana ders olsun..

– Sağol abla, ikinci evlilik nasıl oldu, nasıl geçti?

– Pavyon hayatını bıraktıktan sonra, İzmir'de Nato'da çalışan bir Ahçıbaşıyla evlendim, iyi adamdı ama çocuğum olmadı, hamile kaldım, ateşli bir hastalık geçirdim, yumurtalıklar tıkanmış, bir sürü tedavi oldum, olmadı, karılıkla alakam olmadı, daha çok içkiye vurdum kendimi. Bu alkol adamın afedersin, ne .mını kaldırır, ne s.kini kaldırır bilirsin. Kötü mü söylüyorum, terbiyesiz konuştum afedersin... g.tünü de kaldırmaz, bin kere özür diliyorum. Pavyon hayatı zaten beni bitirmişti.

– Seni iyi anlıyorum abla, doğrudur...

– Sen bana doğru söylüyorsan, doğrudur.

– Peki evlendiğinde cinselliğin nasıl geçti?

– Hep aynı tabi, o gidip kendi işini görüyordu, ben de yok ama onu memnun ediyordum, yatıyordum, yalıyordum, ediyordum, yapıyordum ama ben hiçbir şey anlamıyordum, karılık kalmamıştı bende.

– Kocan hiç anlamıyor muydu?

– Yok, hiç belli etmiyordum, çıkıyordum üstüne, altına, ama ben hiç anlamıyordum.

– Peki sen mutlu oldun mu?

– Evet çok mutluydum.

– Nasıl yani anlamadım?

– Ben yirmi sene onu mutlu ettiğim için, çok mutluydum.

– Peki abla, ama sen hep tek taraflı mutluluk yaşamışsın?

– Yine öyleyim, ben başkaları mutlu olsun diye herşeyi yaparım, ben doğarken eli açık doğmuşum, hep verdim ben, gine de veririm. Helal olsun be hayatımdan memnunum. Vallahi billahi çok memnunum.

– Türkan abla, hiç aşık oldun mu?

– Oldum, Eskişehir'de ikbal ambarının sahibi vardı. Necmi Tümer, ama çok baba bir delikanlı efendiydi, onu çok sevdim benden kat kat yaşlıydı, kibarlığından, efendiliğinden onu sevdim, ama onunla yatmadım bile, karşılıksız çok sevdim.

– Nasıl duygular yaşadın?

– O duyguları işte, kafayı çekip çekip içiyordum, sızıyordum, benim kalbim tek onu sevdi. *(Türkan ablanın sesi çatallaştı, gözlerinde yaşlar birikti şarabından üst üste iki defa çekti, burnunu sildi, gözyaşlarını sildi).* Tek onu sevdim Oktayım unutamadım.

– Türkan abla seni üzdüm mü?

– Yok yok, üzülmedim, sayende hatıralarımı hatırladım, sağol Oktay, ben zaten sabah fal da gördüm geleceğini.

– Teşekkür ederim abla, fal da bakıyorsun...

– Yok be oğlum, sabah kahvenin içine bakarım, o kadar, orda gördüm...

– Neyse Türkan abla Nuri'yle nasıl tanıştın?

– *(Nuri, 5 yıldır aynı harabeyi - harabe diyorum çünkü bir çöp deposu - paylaştıkları hurdacı arkadaş).*

(Karşıki evi göstererek), ben karşıda oturuyordum, baktım başında adam yok, eh işte birlikte yaşayıp gidiyoruz.

– Nuri'yle cinsellik nasıl gidiyor? Nuri daha 40 yaşında.

– Amaaan be Oktayım, ben helaya zor gidiyorum, onunla can yoldaşıyız, içiyoruz, sıçıyoruz, gidiyoruz işte.

– Valla size iyi yolculuklar. Günde kaç şişe içiyorsunuz?

– Valla ne kadar para varsa o kadar, para bitince yok, ama sokakta beni severler, onlar getirir. Dedim ya ben de evlat çok. 15 şişe falan içiyoruz, kafayı bulup uyuyana kadar. Burda bazıları var, bize kızıyolar, içki içiyoruz diye, size ne lan, sen namazına bak, ben mazotuma bakayım. Senin mezarın ayrı, benim mezarım ayrı, öyle değil mi oğlum? Sen Cennet'e git belki ben gitmicem. Hem Cennet'te kimse yok, içki, dansöz, alem Cehennem'de sana ne, ben bilirim onları, o çarşafın altında ne yaptıklarını, peçenin altından göz ediyorlar ona buna. Eeeh boşver.

– Abla son bir şey sorucam sana? Ama ne olur yanlış anlama? Bu kadar çöp torbalarının arasında yaşıyorsunuz. Bu çöp kokuları sizi rahatsız etmiyor mu?

– (*Türkan abla ayağa kalktı, çöp çuvallarına tek tek dokunarak*) bak Oktay, bu lingo lingo şişeler, begonya kokusu, bu çuval karanfil kokusu, bu çuval yasemin kokusu, bu çuval lale, bu çuval menekşe, bu çuval hanımeli kokusu. Hoşumuza gidiyor. Bunlar bizi sarhoş ediyor yatıyoruz. Kötü koku insanın beynindedir. Tamam mı, anladın mı?

– Türkan abla, anlattığına göre, 5 senedir böylesin, önceden sen böyle yaşamıyordun, öyle değil mi?

– Be güzelim, ben hayatımdan memnunum, sen ne istiyorsun, ne beynini yoruyorsun? Affedersin alışmış köpek b.k yemekten vazgeçmez, özür dilerim, affedersin güzelim benim, ben buna alışmışım bir defa, affedersin başka kötü bir alışkanlığın varsa o alışkanlıktan vazgeçemezsin, kimse vazgeçiremez, ben piizanım (*Alkolik*) bir kere para yok, kafam boş, ispirtonun içine çamaşır suyu damlattım onu içtim. Bunu sana misal olarak veriyorum. Alışmış kudurmuştan beter hee....

– Anladım...

– Haa.. köpeği ne kadar doyurursan doyur, o b.ku hangi mermerin üstünde diye arayacak, yiyecek. Bunlar sana tecrübe olsun tamam mı?

– Tamam anladım. Türkan abla ama çok çekmişsin çok...

– S.kilen .mın hesabı sorulmaz. (*Kulağıma söyledi, güldüm*) niye güldün, ben sana bir şey demedim ki, bunun hesabı sorulur mu, giden gitmiş, uçan uçmuş ne kalmış, sen bugüne bak, bak öğlen oldu yarında öğlen olucak. Ne güzel anlatıyorum değil mi?

– Evet; biraz üzüldüm ama...

– Üzülme yok, üzülürsen, bir daha ölüme gel, boşver sen, işine bak. Kurban olsun Türkan annen senin o gülen yüzüne, (*Türkan abla burada şarkı söyledi:*) Kader böyleymiş, ne söylesen, ne söylesen ne söyleseeeen boş) arada bir kafayı buldum mu bunu söylerim.

– Memleketin Politikasını nasıl buluyorsun? Hükümetler nasıl? Belediyeler nasıl? Ne diyorsun sen?

– Memleketi de, Politikasını da, Hükümetleri de, Belediyeyi de çok severim!.. Hepsinin ağzına s.çim.

Bu alkol adamın afedersin, ne .mını kaldırır, ne s.kini kaldırır bilirsin. Kötü mü söylüyorum, terbiyesiz konuştum afedersin... g.tünü de kaldırmaz, bin kere özür diliyorum. Pavyon hayatı zaten beni bitirmişti.

Notlar:

1) 53.ncü sayıda, hayatını yazdığım "Esrarkeş Atın Öz Sahibi" Arif Susan baba 20 gün önce bu dünyadan 72 yaşında çekip gitti. Başımız sağolsun

2) Küçük Murat, Bakırköy Amatem hastanesine yattı, bir hafta sonra kaçtı, artık ilgilenemiyorum, o da kalan 1 yıllık ömrünü içkiye teslim etti.

3) Nusret Topbaykal: Geçen yıl Zeytinburnu Huzurevine yatırmış olduğum "Sanat Mobilyaları" kitabımda yazılı olan 87 yaşındaki tiyatrocu "Kofti Keman"lakaplı Nusret Topbaykal defalarca geldi gitti bana. Kimseyle konuşamadığını, kendisine huzurevinde ölümün yakışmayacağını söyledi. 15 Haziran'da eşyalarını toplayarak huzurevinden kaçıp, İzmit'e tiyatro yapmaya gitmiş. Kendisine saygı duyuyor ve kutluyorum o özgür insanı.

4) Ve derginin bittiği sıralarda öğrendim ki Üstad Nusret Topbaykal'ın ölüsü sokakta bulunmuş ve İzmit Devlet Hastanesi morguna kaldırılmış! Kısa hayat hikayesini gelecek ay anlatmak üzere.

İrtibat İçin: 0212 245 32 76
Fax: 0212 292 03 09

... "yaşamak güzel şey be kardeşim" Belki yaşamın sunduğu her şey çok güzeldi ama, "benim bunlara katkım ne olabilir peki?"

Buruk Bir Aşk Öyküsü II

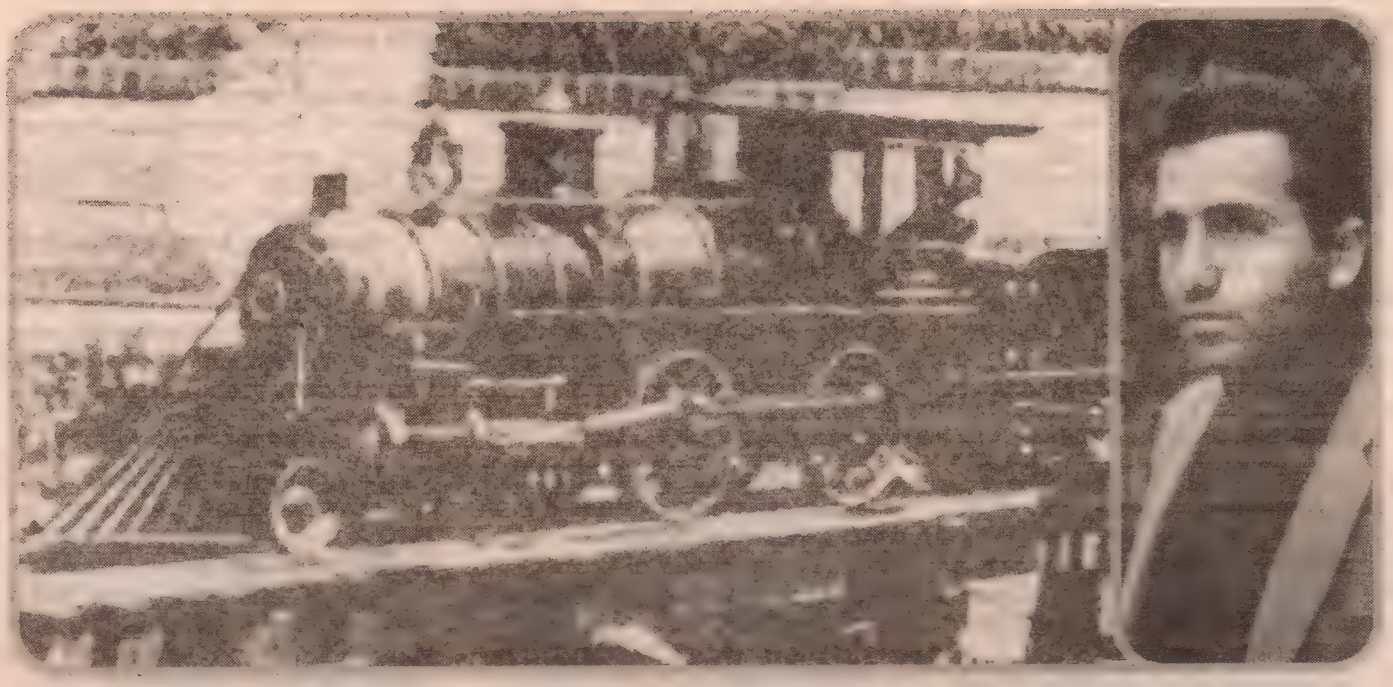

OKTAY TAFTALI

"güzelliğin on para etmez bu bendeki aşk olmasa"
Aşık Veysel

Bulutların gölgesi, Alp Dağları'nın yamaçlarındaki ormanların üzerine düştüğünde, tren bir karanlığın ya da bir tünelin içinden geçiyordu sanki. Yaklaşık buralardan, orta Almanya içlerine dek uzanan, koyu yeşil dünya, yörenin "Kara Ormanlar" adıyla anılmasına yol açmıştı. Adam "Akşam Ülkesi" insanlarının 'mavi' ye özlem duymalarında, bu koyu doğa'nın da etkisi var diye düşünüyordu.

Yüksek bir teknoloji ürünü olan tren, bu koyu dünya içinde alabildiğine sessiz ve hızla akıp giderken, camdan dışarıya bakan adam, ormanlar, renkler, güneşsiz gökyüzü gibi, hafif konularla kafasını dağıtmaya çalışıyordu. Ama her seferinde on sekiz sene önceye ait bir heyecan, bir anı, belleğin bir köşesinden sıyrılıp kurtulan ve burnunun ucunu sızlatırcasına kendini duyuran bir koku, yolculuğun huzurlu geçmesini engelliyordu.

Adam oturduğu koltuğu hafifçe geriye yatırdı, bir sigara daha yakmayı düşündü. Ancak hayır, küçümsenemeyecek bir yaşam birikiminden sonra, sıradan oyalamalarla kendisine çeki düzen vermeyi gururuna yediremiyordu. Sokaktaki herhangi birisi, duygularını denetlemek için sigara yakabilirdi, ama onun buna gereksinimi olmamalıydı.

Tren Steiermark Eyaleti'nin sınırlarına yaklaşmış, Salzburg'a doğru yol alıyordu.

Yıllar sonra gidilen bir randevuya, hangi tavırla yaklaşmalıydı? Kendisine ve olaylara egemen bir insan görüntüsü çizmeli miydi? Bunun için tüm duyguları denetlemek gerekiyordu bir yerde. Yoksa her şeyi oluruna bırakıp, bir duygu seli içinde, verili durumu yaşamak, daha mı doğru olurdu? "Tamam", diye düşündü; "kendime cool bir hava vermeliyim, ama yok, oldum olası cool tiplerden, kadın ya da erkek hoşlanmamışımdır; mağrur ama sevecen olabilirim; hayır hayır, bir roman kahramanı edâ'sı da verebilirim kendime." düşünceleri bir an takılıverdi kafasına ve kendi kendine gülmeye başladı: "oğlum sen zaten roman kahramanı değil misin? (Kendisi Steven Kelly'nin "Görünmez Mimari" adıyla Türkçe'ye çevrilen kitabında 'Medar' tiplemesiyle bütün ikinci bölümün kahramanıydı.)

"Oğlum senin romanlardan karakter seçmeye gereksinimin mi var? Kendin olsana. Kendin zaten şahane bir tiplemesin ki, o kadar olur yani."

Büsbütün gülmeye başlamıştı, hayatta kendi kendisiyle kafa bulmak kadar güzel bir şey var mıydı? Bir an karşısında oturan orta yaşlı kumral kadının, kendisini garip garip süzdüğünü ayrımsadı. Doğal bir hareketle hafifce öne kaykılıp, gülümseyen yüzünü kadına döndürerek, "manzara ne güzel; değil mi?" diye sordu. Kadın, karşısında aksanlı Almancasından yabancı olduğu anlaşılan adama, çekingen bir ifadeyle 'evet' anlamında başını salladı ve zorlama bir tavırla gözlerini camdan dışarıya çevirdi. Adam oldukça rahatlamıştı. Çünkü karşısındaki kadın, daha ilk başta valizini yerleştirip yerine otururken, iyi giyiminin, düzgün ve alımlı bacaklarının ve sürdüğü, pahalı parfümün verdiği özgüvenle, bir hayli havalı hareketler çekmişti. Ama şimdi, tanımadığı birinin, gözlerinin içine bakarak yönelttiği ilgisiz soruya, yüksek sesle yanıt verecek, durumda değildi. Demek ki, tren, otobüs, sinemaların bekleme salonları gibi kalabalık yerlerde, rüzgar yapabilen her kadın, bu rüzgarın hakkını veremeyebilirdi.

Adam tekrar arkasına yaslandı. Tren 'Unzmarkt' İstasyonu'na yaklaşıyordu. "Hey gidi dünya hey. Kendisini on sekiz sene önce ve buradan iki bin kilometre ötede, Sirkeci Garın da terk eden kadın, az sonra, onu bir kasaba istasyonundan alacak ve daha bir buçuk saatlik bir araba yolculuğundan sonra Salzburg'un 'Lessach' köyüne götürecekti.

Sevinç, haz, keder kısacası bir çok insani duyguyu, eş zamanlı ve sarmal bir karmaşa içinde yaşıyordu. Acaba biraz intikam duygusu da gerekiyor muydu? Yoksa intikam yalnızca aşağı canlılara özgü bir duygu olarak mı kalmalıydı? Romanlardaki intikamların, sonuçları hakkında bir duyu verisi alma olasılığı yoktu. O nedenle bir intikam, ne denli acımasız olursa olsun, romanda cereyan ettiği sürece, bunun kimseye bir zararı olamazdı, ama gerçek hayatta her olay bir duyu verisi, bir izlenim olarak geri dönüyordu. İntikamı taşıyacak yürek çabuk yıpranacaktı kuşkusuz. Hemen vazgeçti ve bir çok roman kahramanının dilinden okuduğu bir tümceyi yineledi: "yaşamak güzel şey be kardeşim."

Belki yaşamın sunduğu her şey çok güzeldi ama, 'benim bunlara katkım ne olabilir peki?"

"İşte bu: idrak etmek, algılamak, verili olanı idrak edip ayırdına varmak. Hem de doğru bir zamanlamayla ve yerli yerinde." *Doğru zamanı sabır denilen büyük öğretmen, yeri ve mekanı ise gönül saptayacaktı; yıllarca damarına çalışılmış, gani gani bir gönül...*

Servis operlöründen görevlinin sesi duyuldu: "'Unzmarkt' istasyonu, bir dakika sonra"

Viyana'dan beri üç saatlik yolculuk bitmek üzereydi. Adam yerinden kalktı, küçük valizini ve montunu eline aldı, trenin koridoruna doğru yönelirken az önce kendisini süzen, karşı koltuktaki kadına Türkçe bir vücut diliyle ama Almanca olarak "yine görüşmek üzere" dedi. Kadın bir kez daha belli belirsiz başını sallamıştı. Yabancı adamın, ona olan kayıtsızlığı ve kendi kendisiyle meşgul bir görünüm sergilemesi belki iyi olmuştu ama üç saatlik yolculuk boyunca bir kaç hoş söz, başlangıçtaki iddialı tavırlarını boşa da çıkartmayabilirdi. Fakat artık çok geç olmalıydı.

Tren sarsıntısızca yavaşlayarak istasyonda durdu, adam çoktan vagonun kapısından atlamıştı bile. Hava birazdan kararmak üzereydi, bir kasaba istasyonunda rastlanabilecek sayıda yolcu ve onların bekleyenleri birbirlerine yöneliyorlardı. Adam bir an durakladı, uzun süre oturmaktan ve trenin sıcak havasından olsa gerek, çizmeleri ayaklarını sıkıyordu. Eğilip çizmelerin kayışlarını gevşetti, kot pantolonun dar paçaları durumu kurtardığı için, perondaki yürüyüşü sırasında, lastik çizmelerle inşaatta kireç söndüren bir amele görünümü sergilemediğini sanıyordu. Bir kaç adım sonra, öteki insanlar arasından çok eski ve tanıdık bir yüzün hızlı adımlarla kendisine yaklaşmakta olduğunu gördü. Eva Nora Bischof, elleri paltosunun cebinde gülümseyerek ona doğru yaklaşıyordu.

Evet bu yüzü, bu insanı en son on sekiz sene önce görmüştü. Aradan geçen yıllar boyunca, bütün bu sahneyi onlarca kez imgeleminde yeniden üretmiş, hüzünlü, komik, trajikomik, bir yığın s enaryo oluşturmuştu. Dolayısıyla olumlu ya da olumsuz her türlü olasılığa; sayısız düşünsel alıştırma sayesinde hazırlıklıydı. Üstelik bu ve benzeri durumlar, gerçek hayatta çok seyrek ortaya çıksa bile, hiçbir zaman Hollywood filmlerindeki kadar ideal nitelikler içermeyecekti. Nedense 'idealize' edilmiş olayların gerçek hayattaki sonuçları çoğunlukla sıradan ve hâttâ can sıkıcı biçimlerde gelişiyordu. Hele Türk Filmleri'nin, bu gibi durumlarla hiçbir ilgisi yoktu. Arada yalnızca biçimsel, resimsel benzerlikler olabilirdi.

D'argenton'un deyimiyle: "hayat bir roman değildir sevgilim." O, bütün bunları biliyordu. Öte yandan, insanın hayatta her türlü sürprize hazırlıklı olabileceği, iyimser bir yanılsamaydı. Her türlü düşünsel ön hazırlığa karşın, insan, yine de beklenmedik şaşkınlıklar yaşayabiliyordu. Aslında doğal olanı da buydu, yoksa "can sıkıntısı" denilen evrensel hastalık, sürpriz olaylardan darbe yemezse, belki insanın yaşama istencini bile törpüleyebilirdi.

Adam, iki insan arasındaki on beş yirmi adımlık uzaklıkta bu olguların hepsini, imgeleminde birer sezgi olarak yaşıyordu. Çünkü sözcük ve kavram olarak bunları alt alta dizecek olsa, daha kilometrelerce yürümesi gerekirdi.

Bu esnada birbirlerine çok yaklaşmışlardı, bir an karşılıklı göz göze kaldılar, adam tedbirli ve mesafeli bir biçimde kadının elini tuttu ve hafifçe sarıldı. Aynı tedbirli tavır kadında da gözleniyordu.

– Salu madame

– Merhaba, niçin Fransızca..?

– Hiç, yıllar sonra içimden öyle geldi.

– Eskiden Fransızca bilmezdin, demek şimdi öğrendin.

– Hayır öğrenmedim, yalnızca öyle selamladım, üstelik Fransızca hâlâ benim kulağıma hiç hoş gelmiyor.

– Yani..?

– Yani, benim için dünyanın en güzel müzikli dili Macarca, ama onu da hâlâ bilmiyorum, birisi konuşursa dinlemeyi seviyorum.

– İyi, arabayı parka bıraktım haydi gidelim.

On sekiz sene sonra ilk kez karşılaşan iki insan arasındaki, ilk diyalog, ilgisiz ve anlamsız gibi görünen bu sözlerle başlamıştı.

Oysa bu konuşmada çok derin ve önemli bir anlam gizliydi: yani 'büyü' bozulmuştu...

Aslında doğal ve doğru olanı buydu. Gelgelelim insanoğlu sanırdı ki, böyle bir buluşmada ilk söz "logos" gibi bir şey olsun. Fakat öte yandan "logos" bile bir palavra değil miydi?

(Biraz gecikmeli de olsa, bütün mesajlara yanıt verilir.)

otaftali@hotmail.com

Şaka

Bu ağarmış saçları
Taş yel un zeytin badem
Değirmeninde değil sanki
Onkoloji merdiveninde öğüttük

CAN YÜCEL

Akşamsefası

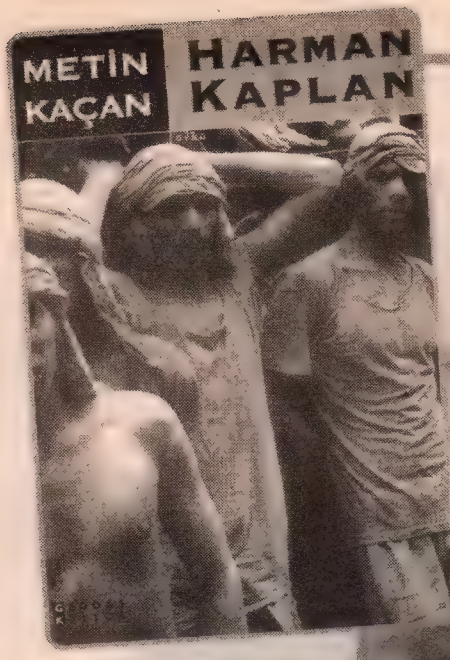

Harman Kaplan isimli kitabı yeni yayınlanan Metin Kaçan ile kardeşi Fatih Kaçan bir söyleşi yaptı. Şimdi bu söyleşiye kulak kabartıyoruz.

Yalnızlığımızın İlacını Yazıyorum

Ağır Roman, Fındık Sekiz'den sonra üçüncü kitabın "Harman Kaplan" çıktı. Öncelikle seni kutluyorum... Peki ne anlatıyor Metin Kaçan Harman Kaplan'da?

- Bilinçli bir şekilde yalnızlığa itilen, terk edilen insanı dolayısıyla toplumu yazıyorum. Bir çeşit ilaç. Benim yazdığım tarifeyi tam olarak özümseyebilirse okuyucu kentin en hummalı hastalığını yenmiş olacak. Çaresizlik, ölüm, aşkı para ve ortak nesnel tutkuların muallakasını anlatıyorum.

Bugüne kadar kendin için ne yaptın?

- Zor bir soru. Ben sadece gizli mekanlarda hayalet gibi yaşarım zaten sorduğun sorunun cevabı olarak yazılmıştır "Harman Kaplan".

Yazar olmak için olmazsa olmaz bir kural var mıdır?

- *Yok mu bi'şey* adlı öyküde bu temaya değiniyorum.

Doğayı seviyor musun?

- Doğayı sevmekle kalmayıp aşık olan bir insanın duygusuyla yaklaşıyorum. Ben nesnelerin sıradanlığından ve o sıradanlığın getirdiği aptalca ilişkilerden hep uzak durmuş bir kişiyim; ancak nesnel bir aşk yaşadığım dönemlerim de oldu. Bir 59 şevrole ile. Şimdi ise hayatın toprak, hava, su, ateş, elementine geçiş yaptım.

Ayakkabı numaran kaç?

- 43 makosen, 44 spor ayakkabı numaralarımdır. Bu sorunun amacı olmalı mı daha doğrusu soruların amaçları olmalı mı bilemiyorum. Ama çok güzel bir soru olduğunu belirtebilirim.

Seni yazar olmaya iten şey nedir?

- Öncelikle ben bir anlatıcıydım yani sokaklarda gördüğüm insanlara, kahvehanedeki tiplere gerçeğin kurgusal ve hafif pornografik öykülerini anlatırdım. Yüzlerce insana hikayeler, masallar anlatmışımdır. Dans ederek çeşitli fügürler ve kelimeler bularak bu hikayeleri anlatırdım. Daha sonra Girgir dergisinde yazdığım bir-iki öyküyle yazın dünyasına geçiş yaptım. Sokaklardan geçerken tanımadığım bir tip gelip kulağımın kenarına yaklaştı ve lacivert bir ses tonuyla "yaz" dedi. Bu yüzden yazıyorum. Tipin sesi için.

Hep aynı berbere mi gidersin?

- On senede bir berber değiştiririm. Çünkü her on senede bir berberin bir berbere söyleyeceği çok şey olduğunu biliyorum, anlıyorum.

Hayatında hiç manikür yaptırdın mı?

- Genellikle manikür, pedükür yaptırır, kış günleri kaşlarımı kısaltır renk değiştiririm.

En sevdiğin gün hangisi?

- Pazar günleri dışında kalan tüm günlere sempatiyle bakarım, aylardan temmuzun son günlerini severim.

Arkadaşların için ne yaparsın?

-Fazla içirmemeye gayret ederim.

İçmeyen arkadaşına ne yaparsın?

- İçmeyen arkadaş bize yaramaz.

Canın sıkılınca gittiğin özel bir yer var mı?

- Genellikle Yenişehir'de Red Line bölgesi var oraya giderim ya da Nuran ustanın marangoz dükkanına giderim. Ağaçların çeşitli şekillere girerken aldığı hüzün dikkatimi çeker. Kafam dağılır icabında...

Kitaplarınızdaki karakterler gerçek mi?

- Evet gerçek. Ama benim türettiğim bir gerçekçilik. Zaten kişi olarak benim hususi düşüncem gerçeğin çok katmanlı bir oyun olduğudur. Bu oyunda oynananlar gerçeğin birer parçasıdır.

Küçükken ne olmak isterdin?

- Her küçük çocuk gibi ben de pilot olmak istiyordum. Ancak pilot değil zom oldum yani bir yakın çekim makinasının detayı...

Yüzündeki mutluluğu neye borçlusun?

- Yüzümdeki mutluluk loto ve kardeşlerime bağlı bir haritaya mensupturlar. Gel gelelim şunu da belirtmekte yarar var yazıyı araç olarak kullanıp amacına erenlerin mutluluğu da diyebiliriz.

Batan güneşin bir umut, doğan güneşin mutluluk getirmesini mi dilersin?

- Zaten her güne başladığımda bildiğim en doğru birkaç şey var ki, onlar da yazla kışın, dünya ile güneşin doğum ile ölümün çok güzel bir çiçeğin yapraklarının dökülmesi ve geriye dönüp de duvardaki babadan kalma aile seceremizdeki resmime bakıp ve birden otururken kalkıp ferahlanmak için elimi yüzümü yıkamak istediğimde, gördüğüm suretim bütün insanlara batan güneşin bir umut doğan güneşin mutluluk getirmesini emreder:

Sence içki insanı ne yapmalı?

- İçki bazı delikanlıları osurtturduğu gibi bu dünyada haydan gelip haydan kazanan "delikanlı" kardeşlerin de dayanamayıp daha fazla içmeleri yüzünden boşa gidiyor. Halbuki içki delikanlıyı susturur korkağı coşturur; beni içki bozmaz değişirim, kılıktan kılığa.

Tekerleğin bulunması sana neyi anımsatıyor?

- Kimselerin, herkeslerin bilmediği tanımadığı bir köy var uzakta.İşte benim aşkım da orada tekerlek olmasa idi ben ayda ancak bir defa görürdüm sevdiğimi çeşme başında.

Dumanlı havalar sana ne yaptırır?

- Dumanlı havalar kimi zaman insanı çaresiz bir durumda bırakır. Ancak dumanlı havanın dağılması için rüzgar gerekir. İşte ben bu rüzgarım.

Yüzmeyi mi bisiklete binmeyi mi seversin?

- Ne yüzmeyi ne bisikleti, dumanlı havalarda balona binip dolaşmayı severim. İyi mi?

Kadınlar hakkında ne düşünüyorsun?

- Kadınsız bir şey düşünmek zaten mümkün değil. Eğer cebimde param, altımda arabam, yanımda manitam yoksa kendimi o gün üç çarşafa birden dolarım. Böyle kötü bir duruma düşmek istemiyorsam, çalışmam gerekir; zaten tüm çabalamam da bu yüzden.

Sürat yapmayı sever misin?

- Altımda Fındık Sekiz, Ciguli yanımda da civali gacı isterim ancak o zaman sürat bükeyebilirim.

Uğurlu bir eşyan var mı, böyle bir şeye inanıyor musun?

- Güzel olan her şey uğurludur. Dolayısıyla kendi tabumdur ki güzel yerlerde gezerim ve güzel havalarda mahvolurum.

Teknoloji senin için neyi ifade ediyor?

- Zaten teknoloji dediğiniz şey uzaktaki bir kişiyle ekran aracılığıyla yüz yüze gelmeyi kastediyorsanız ya da büyük telefonların küçülüp cebimize girmesini kastediyorsanız, (Faraza iki tuşa bastıktan sonra) benim böylesine yobaz bir anlayışın ürünüyle ne işim olabilir.

Çünkü hâlâ babannemin dedeme yazdığı işlengeli mendilin içindeki mektup durur kendi gönlümde. Orhun kitabeleri gibi sakladığım bir değer vardır. Bu değer ki bizi insan kılan değerdir.

Farkındayız ki "Neredesin" sorusu bizi milyonlarca liralık zarara uğratmaktadır.

Çocukları sever misin?

- Bu da soru mu? Bayılırım. Çünkü çocuklar geleceğimizin teminatıdır. Keşke on çocuğum olsaydı da hepsini kaleye geçirip penaltı çekseydim onlara.

En sevdiğiniz renk hangisi?

- Beyazı severim. Ancak Beyaz şımardığı için şimdi siyahı seviyor ancak Nişantaşı'ndaki köşe mağazadan giyiniyorum.

Çocukken en sevdiğin oyun hangisiydi?

- Karanlıklar da kızlarla oynadığımız saklambaç oyununa bayılırım, birlikte yumduğum kızlarla.

Toplumdaki genel delirme halini nasıl değerlendiriyorsun?

- Böyle bir şey olduğuna katılmıyorum. Ancak menemen yaparken domatesin kabuğunun soyulmamasına uyuz oluyorum. Klimasız evlerde de paltoyla dolaşmayı anlamıyorum. Velakin antenle oynayıp kanal arayanlara da evim terasta olduğu için üzülüyorum, kiremitleri kırmaya hiç gerek yok.

Alo, Öküz'den Arıyoruz!

Aloo Öküz Dergisi'nden arıyoruz. Necati Tosuner'le mi görüşüyoruz acaba?

- Evet, benim .

Necati Bey, Sait Faik Öykü Ödülünü aldınız, kutlarız...

-Teşekkür ederim. 36 yıldır yazıyorum. 1965'de ilk kitabım çıkmıştı. "Güneş Giderken" adlı son öykülerimle Sait Faik armağanı aldım. Benim için Sait Faik adını taşıyor olması önemli.

Başka ödülleriniz var mı?

-1971 "*TRT Yarışmasında Başarı Ödülü*", "**Sancı Sancı**"yla, 1978 "*Türk Dil Kurumu Roman Ödülü*". "**Armağan**"la 1997 "*Haldun Taner Ödülü*". Katılıp kazanamadığım yarışmalar da var tabii.

NECATİ TOSUNER

Şu sıralar neler yapıyorsunuz?

-Emekliyim ben, vaktim çok. Bir romana başladım. Belki yazamam, daha başlardayım. "*Yalnızlıktan Devren Kiralık*" romanın adı. Bu ad değişebilir.

Hiç şiir yazdınız mı?

-Öykü bana daha yatkın. Şiir hiç yazmadım. Benim bir çok arkadaşım yirmi yaşında şiir yazdı. Kimisi bıraktı, kimisi devam etti. Benim, biliyorsunuz fiziksel bir durumum var. Kamburum. Bende kambur olmanın derdi vardı. Şiir bunu anlatmayabilirdi. Öykü ise iyi bir anlatım yoludur.

Anlatabilir misiniz?

- Ben dört yaşımda salıncaktan düştüm. Ailem ve doktorlar bu durumu düzeltmek için çok çaba gösterdiler. Çok acı çektim. Fiziksel acılarım dinince, sözlü acılar başladı. Ama o sıkıntılar şimdi geride kaldı. Artık ben kendimi yakışıklı buluyorum. İçe kapanık bir insan değilim

Teşekkürler ..

- Ben teşekkür ederim.

Aloo, Öküz Dergisi'nden arıyoruz, Çalıntı Dergisi'nden Suat Bilgi'yle mi görüşüyoruz?

- Evet, ne vardı hayatım?

Çalıntı Dergisi'nden bahseder misiniz?

- Tabii güzelim. Çalıntı, Bir Müzik Kültürü Dergisi'dir. Yayın kurulu olmayan bir dergi. Herkes için çıkmıyor, "işitme engelliler!" için çıkıyor. Müzik alanında telif-yazı üretmeye eğilimli herkes, yazıyor ve yazabilir, güzelim.

Ne zaman çıkmaya başladı?

-Şimdi şöyle, 1993 Mart ayından bu yana çıkıyor. Düzenli periyodu yok. Zaman zaman, kanıyor.

Dergi kaç sayfa?

-Dergiii... sayfa sayısı belli olmuyor, 96-144 arasında değişiyor şekerim.

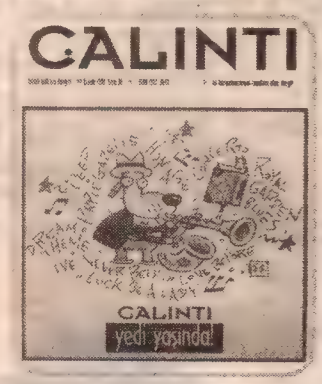

İsmi neden Çalıntı?

-Valla, bir takım yazıları çevire çevire, çala çala müzik yazarı olanlara nazire olsun diye Çalıntı adını koyduk. Tabii, bir de göle müzik çalmak için de adı Çalıntı.

Tiraj ne kadar?

-600-700 adet satışı var.

Çalıntı Yayınları da mı var?

- Evet, 1996 Haziran ayından itibaren kitap yayınına da başladık. Şu ana kadar altı kitap oldu."*Astigmat Bakışlar*", "*Sinemaskop Kadınlar-Sinemaskop Erkekler*", "*Yeşilçam Sokağı Fotoğrafları*", **Taner Ay.** "*Kadın ve Boğa*", **Ahmet Yıldız.** (Single) "*Sabrina*", (Albüm) "*İmkansız Aşk Hikayeleri*", **Naim Dilmener**.

Peki, teşekkür ederiz.

- Dükkana da beklerim. Atlas Pasajı'nda.

Aloo, Öküz Dergisi'nden arıyoruz, Hasan Ali Toptaş'la mı görüşüyoruz?

- Evet, buyrun...

"Bin Hüzünlü Haz" isimli son kitabınızla ilgili olarak...

-Ha, evet, kitap umduğumdan daha iyi karşılandı. Yazarken onu, zamanın içine bırakacağım, unutulacak bir roman olacak sanıyordum. Ama çok olumlu tepkiler geldi.

Biraz bahseder misiniz romandan?

-Roman sanatını konu edinen bir roman olduğu için, romanın çeşitli görme biçimleri deneniyor. Herşeyin 'biraradalığı' söz konusu.

HASAN ALİ TOPTAŞ

Yıkmalar-yapmalar, oluşlar-bozuluşlar, çoğunluk-azınlık gibi ikilemler. Kahraman romanın kendisi zaten. Alaaddin, olsa olsa bir kahraman yokluğunun adıdır ya da bütün kahramanların. Onun sesi yazınsal gerçekliğin içinden gelir. Daha doğrusu yazınsal gerçekliğin içindeki yazınsal gerçeklikten!

Başka çalışmalarınız var mı?

-"Cam Bahçeler" adlı romanı yarıladım ama bırakmayı düşünüyorum. Başka bir romana daha başladım.

Teşekkür ederiz..

- Ben de.

Aloo, Öküz Dergisi'nden arıyoruz, Om Yayınevi mi?

- Evet, buyrun. Ben Nevzat Çelik.

Om'un kelime anlamı nedir?

-Om, evrenin özünü simgeleyen ama bir çok dilde karşılığı olan sözcük. Omnia ise, hayatın güç kaynağı anlamına geliyor.

Om, yayın hayatına ne zaman başladı?

-1998 Eylül ayında çalışmalara başlandı. İlkeler belirlendi. İlk kitap 1999 Şubat ayında yayımlandı. Reha Çamuroğlu "İsmail",

Arthur Miller "Mr. Peters'in Bağlantıları",
Adger Moren "Aşk-Şiir-Bilgelik"

Neler düşlüyorsunuz?

-Çıkaracağımız kitaplarla entelektüel ortama katkı. Kitaplarımız baskısından grafiğine kadar özenli olacak.Yazarlara ve çevirmenlere en yüksek telif verilecek. Onlara olan ödemeler öncelikli olacak. Irkçı, cinsiyetçi, faşist vb. olmayan kitaplar yayımlayacağız.

Teşekkürler.

- Estağfurullah.

Lütfü abi, bizim gibi, pek çoğumuz gibi, tutunamamış, hayatı becerememiş, kıyıya vurmuş kahhar ekseriyetin abisi... Hepimiz onunla gurur duyuyoruz.

Lütfü Abi

Kısa yazıyor.
Az öz yazıyor.
Sözcük israfından kaçınıyor.
Lütfü Oflaz'ın "mekanik" bir düzen içinde kurguladığı yazıları, ne yalan söyleyim, başlangıçta sarmıyordu beni; basit, sıradan, harcıalem şeylermiş gibi geliyordu.
Müteakit darbeci Kenan Evren, Picasso'nun tablolarını gördüğünde, "Ne var bunda, ben de yaparım!" demişti. Günün birinde, günlük bir gazetede "köşe" yazmam teklif edildiğinde, Lütfü abinin yazdıklarına bakıp, "Ne var bunda? Ben de aynısını, hatta daha güzelini yazarım" diye tutturmuştum. Yazıya oturunca dehşetle farkettim ki, kısa yazmak, az sözcükle çok şey anlatmak her babayiğidin harcı değilmiş. Vaktiyle öyle düşündüğüm için Lütfü abiden özür diliyorum.

***

Lütfü abiye bir özür borcum daha var:
Kartel gazetelerinden birinde "başyazar"lık yapıyordu; kısa ve öz yazmanın, af buyurun öylesine bokunu çıkarmıştı ki, neredeyse darbımesel, vecize ve atasözüne denk düşen şeyler üretiyordu; adını da "yazıkatür" koymuştu. Galip Tekin'in karikatürlerini izlemekten daha kolay, daha zahmetsizdi o yazıları okumak. Hesaplı, ölçülü-biçili, bütünüyle "kurulmuş" yazılar.
Haltetmiştim.
O yazılar acıyla, ihtilaçla, gönül kırgınlıklarıyla geçmiş bir hayatın birinci elden tanığı, belgesi, tutanaklarıymış... Bunu, Lütfü abinin Leman dergisinde yayımlanan "LO ve O" başlıklı yazısını okuyunca daha iyi kavrayacaktım..
Eskilerin ifadesiyle, "mahremiyete taalluk eden" konularda yazmak zordur. Hele, Lütfü abi gibi, teklifsizce evine girip çıkabildiğiniz bir yakın arkadaş, bir aile dostuysa karşınızdaki, bu daha da zorlaşıyor.
Sözleşmiştik.
Evine gidecektik.
Onlar, büyük bir incelik göstererek "davetimize icabet" etmişlerdi.
Bir gönül-alma, bir iade-i ziyaret.
Bu ziyaretin fizilebilitesini yaparken, Leman dergisindeki yazıyla karşılaştım.
LO ile O yollarını ayırmışlardı.
O, "Yürüyecek ne inancım, ne takatim kaldı" diyordu.
LO, "Onu hiç eksilmeyen, hep artan bir aşkla sevdiğini" itiraf ediyordu.
Nasıl ince, hüzünlü, sızıntılı bir yazıydı...
Telefon açıp, "Meselenin hakikati nedir?" diye soramadım.
Fezal hanım karşıma çıksa ne diyecektim?
Hiçbir şey duymamış gibi, "Lütfü abi nasıl?" diye sorsam, o ne cevap verecekti?
Dahası, Lütfü abi, onca düşkırıklığından sonra, bu acıyı nasıl göğüsleyecekti?

***

Lütfü abi ideolojiler üstü, düşünceler üstü bir yazar.
Her kesimden, her barikattan dostları, arkadaşları, hayranları var.
Yazıyor ve yazdıkları namussuzları, üçkağıtçıları, darbecileri, yalakaları ve medya ahlakıyla mücessem büyüklerimizi rahatsız ediyor.
Kalemin şövalyesi o...
Naiv, hassas, ince, insan bir insan...
Ve çokca sevimli.
Lütfü abi, bizim gibi, pek çoğumuz gibi, tutunamamış, hayatı becerememiş, kıyıya vurmuş kahhar ekseriyetin abisi... Hepimiz onunla gurur duyuyoruz.

AHMET KEKEÇ

FANZARİNAD

"Suçluyorum!"

19.yy'ın Fransız yazarı Zola, kalemine sarıldı ve J'accuse, yani Suçluyorum diye haykırdı. Avrupa Dreyfuss dosyasıyla sarsılırken Zola, Aurore adlı gazetede attığı bu başlıkla topluma fikir özgürlüğünün ne kadar önemli olduğunu hatırlatıyor ve çabalarıyla ulaştığı bir mevkiden düşme riskini göze alarak bir kağıt parçasına öfkesini döküyordu. Dolayısıyla Zola'nın fanzin ruhuna layık olduğunu anlamış olduk.

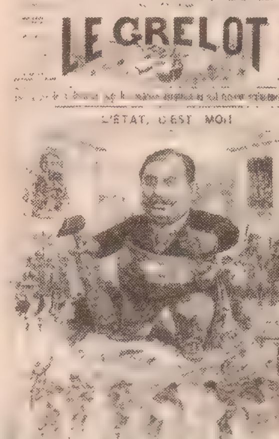

Gece Sohbeti

Boğazın ardında ufacık bir yeşil ormanlık orada sakince duruyordu. Her yer bina ve tozdu, fakat yeşil park, ağaçların birleşmesi ile seneleri aşmayı başarmıştı. Sessizlik, derinlik ve güçlü bir mutluluk havası veriyordu. Arada sırada rüzgardan ağaçlar sallanıyordu. Buna rağmen havada bir karınca fıkırdaması vardı: Hayat'tı bu.

Ben gemide yeşil parkın uzaklaştığını seyrediyordum. İki gün önce onunla beraber orda oturmuştuk. Ve daha hala oturuyorduk, mutlu, sarılı.

Her şeyi unutmayı başarmıştık. Orda manzarayı seyrediyorduk ve fark ettiğimiz bir gemi yoktu. Sadece hayatı derin bir şekilde ciğerlerimize çekmeye çalışıyorduk. Ve, sanki başarıyorduk.

FÖYE

Föye, bloknottan kopan, kağıttır.

Ayfer Albayrak

FÖYE: Siz, hem baskı hem de fotokopi fanzin yapıyorsunuz. Tercihiniz hangisi?

ÜMİT: Bence fanzin fotokopi olmazsa olmaz diye bir kaideye bağlı değildir. Biz Çapa Çizgi Roman Grubu olarak tercihimizi her ikisi yönünde de kullanma taraftarıyız. Derginin basım şekli değişti diye fanzin olma özelliğinden bir şey kaybetmiş değil. Yaptıklarımı illaki fanzin olsun diye yapmıyorum. Fanzin kelimesi içinde bir karşı çıkış, bir isyan, bir kokuşmuş değerleri yıkmayı barındırıyor.

FÖYE: Sence fanzin ruhu nedir?

Fanzin demek bir birikim, bir düşünce, bir felsefe üretmek ve yerleşmiş olan sanatsal görüşlere karşı çıkarak yenisini oluşturmak demek de aynı zamanda.

ÇAPA ÇİZGİ ROMAN GRUBUNDAN ÜMİT İLE TANIŞTIK. İLK BULUŞMADA ERTESİ GÜN İÇİN RANDEVULAŞTIK. MAALESEF BULUŞMAYI KAÇIRDIM. ÜMİT'E, ACELE ANKARA'YA BİR ÖZÜR MEKTUBU VE RÖPORTAJ SORULARI GÖNDERDİM. SAĞOLSUN HEMEN CEVAP VERDİ. VE İLK SATIRLARINDAN KIRILDIĞINI ANLADIK. SİZE ALTI SAYFANIN BİR ÖZETİ İŞTE...

FÖYE: Grup olarak çalışıyorsunuz. Biraz anlatırmısın?

Çapa, Karşı Ev, Kırk Kilise Grubu adıyla çizgi roman alanında üretim yapan 3 grup var. Çizgi roman sanatında, üretim anlamında bu gruplar içerisinde, Çapa Çizgi Roman Grubu 1997 Nisan'ında başladı. Şimdi 1999'dayız ve maalesef sadece üç dergi grubuyuz ve Türkiye çapında hala artış bekliyoruz. Şu sıralar Maskeli, Fırtına, Kopuş, Çapak, Çapa, Ç.R. Çalıkuşu adlarıyla tam altı dergiyi okuyucuyla buluşturuyoruz.

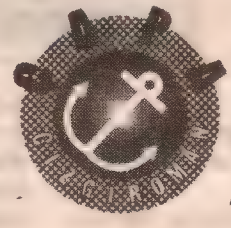

FÖYE: Çoğu hikayeler kan, sex, ve esrarengiz kahramanları içeriyor. Ayrıca olağanüstü güçlü karakterler var. Bunu yorumlar mısın?

Hikayelerimizde kan, sex ve esrarın olmasının baş sebebi şudur: Genciz ve kanımız kaynıyor. Dahası gelecekle ilgili kaygımız, geçmişimizle hesabımız ve günümüzlede kavgamız var. Dergilerimizin hepsi, içinde fanzin ruhunu taşır. Cinselliğimize yapılan baskılara sevgimize karışılmasına, cici öğretiler altında yatan şiddete, gençliğimize yönelik yıldırma çalışmalarına, kısaca maskaralık düzeyindeki bireyselliğimizi yok etmeye yönelik tüm çalışmalara karşı yazdığımız, çizdiğimiz konularımıza en uygun motifler bu adı geçen başlıklar.

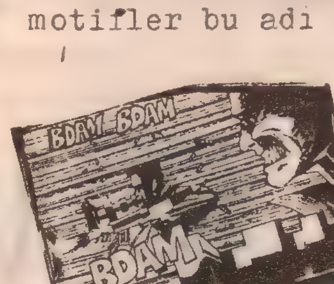

Huzursuzluk ve savaş dolayısıyla yaşanan göçle ve yeni kurulmaya çalışılan yaşamların, nasıl olup da yine kurulmaya çalışılan yaşamların nasıl olup da yine hortlatılan kin ve düşmanlıkla hayatları perişan edebileceğine ışık tutmak istedim.

Makas, yapışkan, temiz bir yüzey, daktilo, bilgisayar, fotokopi, hayaller, zamanı geçmiş belgeler, isyanlar, kafa yarmalar, kopmalar, patlamalar...........

Balıkadam Şevket'i yitirdik!

Balıkadam Şevket piyasada fazla dolaşmayan **Kaşarlanmış G5** adlı fanzinin bir kahramanıdır. Hikayede balıkcağız akvaryumunda sıkılıp kaçma amacıyla ölme taklidi yapıyor, bir sahibi onu çöpe atıcağından tırsıyor, nihayet tuvalete ulaşıyor ve özgürlüğe kavuşuyor. Gerçekte, çizerin balığı Şevket bilinmeyen bir nedenden ölmüş (yaşlılık?). Çizerin ailesi de balıkcağızı çöpe atmış! Kim bilir belki de kaçmak için yapmıştı bunu Şevket ama gidebildiği en uzak yer çöp oldu ne yazık ki! Rahmetliye saygılarımızı sunuyoruz, sahibine de baş sağlığı...

2 Temmuz 1993 benim için hâlâ dün gibi ve sanırım yaşamım boyunca da öyle olacak. En kötü hatırladığım şey ise derin çaresizliğimiz. Telefon trafiğimizin sonunda telefonda ağlaşmaya dönüştüğünü hatırlıyorum. 18 Nisan seçimlerini yorumlayan bir çok yorumcu "Millet barış istiyor, kavga istemiyor" gibi hikmetler yumurtladılar. Barış isteyen, Sivas Katliamı'nı lanetler! Barış isteyen, Sivas Katliamcılarının sloganlarına oy vermez. Oysa katliamda yükselen sloganlar son seçimde yükselen oylara dönüşmüştür. Ben böyle bir ülkeden kaygı duyarım, kaygı duyarım, kaygı duyarım.

Reha Çamuroğlu Anlatıyor

NEVZAT ÇELİK

Reha, beş yıl yazmaya ara verdin ve beş yıl sonra, Babailer, Sabah Rüzgarı, Dönüyordu ve diğer kitaplarından tamamen farklı bir tarzla, bir romanla ortaya çıktın. Neden?

- Aslında ara vermedim. Yani bu seçilmiş, "*şimdi biraz ara vereyim*" gibi bir durum değildi. Sadece yazmadım. Yazmak üzerine düşündüm ama kalemi elime almak içimden gelmedi. Tarz değişikliğine gelince, ebediyatın daha özgür bir alan olduğunu biliyor, bu özgürlüğü kıskanıyordum. Bu özgürlükten payımı almak istedim.

Her isteyen bu özgürlük alanından payını alabilir mi?

- Her isteyen en azından payını almayı deneyebilir. Alıp alamayacağı onun yeteneklerine, birikimine, gösterdiği çabaya ve tabii özgürlükten ne anladığına bağlıdır. Sonuçta buna da kendi karar verir "*aldım*" ya da "*almadım*" diyerek. Ben aldığımı düşünüyorum.

Nevzat - Peki neden "İsmail"? "İsmail"i hangi kaygılarla yazdın?

- Öncelikle, "İsmail"de belirli bir dönemde gelişimleri, sonuçları belli bir olaylar dizisi, ünlü Safevi Devleti kurucusu Şah İsmail eksen alınarak anlatılıyor. Esas kaygım bu olaylar ve ilişkiler dizisinin ancak tarihsel dönemde mümkün olabilir olduğu gibi bir yanılsama yaratmamaktı. Benim asıl sorunum, iktidar ilişkileri ve iktidarla ilişkiler bağlamında bireylerin, toplumsal grupların ve düşüncelerin şekillenişi ile uğraşmaktı. Tarihsel kişilikler bir yandan gerçek tarihsel işlevlerini görürken, öte yandan salt birer kalıp olarak iktidarla ilişkili duruşların taşıyıcısı, sembolü oldular.

Hazır tarz değiştirmişken -ki bence iyi yaptın- bundan sonrası için başka alanlardan da payını isteyecek misin?

- Bundan sonrası için "*artık roman yazarım*" vb. gibi şeyler söylemek istemem. Beni hangi konu heyecanlandırıyorsa ve o konu hangi tarzla bana en iyi anlatım olanaklarını sunacaksa o tarzda yazarım. Bazen konular kendi tarzlarını beraberlerinde getiriyorlar.

Şiir olabilir mi?

- "*Kendini bil!*" ilkesi değerli bir ilkedir! Kırkından sonra şair olmak ancak herhalde çok istisnai durumlarda mümkün olabilir. Dolayısıyla bu soruna cevabım "*hayır*" olur.

"İsmail" de Aleviler için çok önemli olan bir tarihsel kişiliği ele alıyor ve bazen de onu pek sevimli olmayan halleriyle anlatıyorsun. Pek alışılagelen bir durum değil bu. Biliyorsun biz de sağda ya da solda olsun, farketmiyor tarihsel kişilikler tabu olarak ele alınır. Bu konuda zorlandığın, oldu mu?

- Hayır, zorlandığım söylenemez. Aslında "**İsmail**"den yıllar önce "**Günümüz Aleviliğinin Sorunları**" adlı kitabımda Şah İsmail ile ilgili olarak "*Şah İsmail bir hükümdar, Hatayi ise bizimdir*" diye yazmıştım. Bilindiği gibi Şah İsmail şiirlerini "Hatayi" mahlası ile yazmıştır. Bu şiirler Alevilik için çok önemli özellikler taşırlar ve hemen her Alevi cem ayininde bunlardan en az birkaç tanesi okunur. Ayrıca **Hatayi**, Anadolu Alevilerinin yedi büyük şairinden biri olarak kabul edilir ve bu özelliğiyle kutsal anlamlarla yüklüdür. Ben bu çelişkinin üzerine özellikle gittim. Siyasi iktidar kendisini ele geçirenlere belki bir ölçüde benzeyebilir ama esas olarak kendisini ele geçirenleri benzetir. Neye benzetir? Kendisine benzetir. Hükümdar olan, hükümdar gibi davranmak zorundadır. Ee tabi sonuçlarına katlanacak... "*Alevi Hükümdar*" ancak yüzeydeki ince bir renktir. Hükümdar, hükümdardır.

Hazır konu senin yıllardır araştırdığın, bir çok örgütte kurucu olarak ve fiilen çalıştığın Alevilik üzerine dönmüşken, son seçimleri Aleviler açısından nasıl değerlendiriyorsun?

- Aleviler için böyle bir değerlendirme yapmak oldukça zor, çünkü sanırım bir çok Alevi kesimi son seçimlerde yaptıkları siyasi yatırımların sonuçlarını sınama şansına henüz sahip olamadı. Meclisteki Alevi üye sayısı açısından bakarsanız ciddi bir düşüşü hemen ve çarpıcı olarak görürsünüz. Özel olarak kendileriyle ilgilenen bir parti düşüncesine uzak olduklarını ya da böyle yorumlanabilecek bir tavır içinde olduklarını da kullandıkları oylarla gösterdiler. Fakat çok kısa olarak ifade etmem gerekirse bence son seçim Aleviler özelinde sarsıcı olmuştur.

Ama 18 Nisan seçimleriyle ilgili benim şahsi yorumum, sandıktan çıkan sonuçların toplumsal barışı gözeten ve onu pekiştirecek sonuçlar olmadığı yolundadır. "*Millet en doğrusunu bilir*" lafı ise sonuçları çarpıtmaktır. Millet en doğrusunu biliyorsa A'dan Z'ye her sorunu "Millet"e götürelim, cevabı ondan alalım.

2 Temmuz'a, Sivas Katliamı'nın yıldönümüne yaklaştığımız şu günlerde neler söylemek istersin?

- 2 Temmuz 1993 benim için hâlâ dün gibi ve sanırım yaşamım boyunca da öyle olacak. En kötü hatırladığım şey ise derin çaresizliğimiz.Telefon trafiğimizin sonunda telefonda ağlaşmaya dönüştüğünü hatırlıyorum. 18 Nisan seçimlerini yorumlayan bir çok yorumcu "*Millet barış istiyor, kavga istemiyor*" gibi hikmetler yumurtladılar. Barış isteyen, Sivas Katliamı'nı lanetler. Barış isteyen, Sivas Katliamcılarının sloganlarına oy vermez. Oysa katliamda yükselen sloganlar son seçimde yükselen oylara dönüşmüştür. Ben böyle bir ülkeden kaygı duyarım, kaygı duyarım, kaygı duyarım.

Osmanlı İmparatorluğu'nun 700. kuruluş yıldönümünün kutlama hazırlıklarının yapıldığı şu günlerde, romanından da yola çıkarak soruyorum: senin Osmanlı - Alevi ilişkileri konusundaki yorumun nedir?

- Kapsamı çok geniş bir soru. Öncelikle "*Osmanlı*" dediğimizde 600 küsur yıl sürmüş bir devletten ve bu devletin çatısı altında gelişen, sürüp giden bir uygarlıktan bahsediyoruz. Bu 600 yıl içinde bir tek Osmanlı politikasının varlığından söz etmek komik olur. Osmanlı, Alevilere zaman zaman değişik politikalarla yaklaşmıştır. Bu politikalar, destek, katliam, görmezden gelme ya da asimilasyon çabaları gibi değişik hüviyetler taşımıştır. Dolayısıyla burada dönemlemelerin iyi yapılması gerektiğini ve Osmanlı- Alevi ilişkilerinden yekpare bir süreçten söz ediyormuşçasına söz edilmemesi gerektiğini düşünüyorum.

Bir tarihçinin, farklı bir tarih okuması yapan bir tarihçinin tarihsel olayları anlatan ya da o olaylardan yola çıkan romanlara yaklaşımı nasıl olmalı? Daha doğrusu tarihsel kişilikler ve olaylar bir roman kurgusuna girdiklerinde kendilerini koruyabiliyorlar mı? Ya da ne kadar korumaları gerekiyor? Son bir kaç yıldır "tarihsel roman" ya da geçmişin anlatıldığı romanlar pek revaçta... Sence bunun nedeni nedir? Kaçış mı, geçmişe merak mı... Okuru yönlendiren birileri mi var?

- 16. yüzyılda Osmanlı toplumunda yaşayan birisine "ekonomi"den söz ettirirseniz, romanınız ister tamamen kurgu temelli, isterse "gerçek olayları" temel alan bir roman olsun, bir tarihçi size gülecektir. Bu örneği şundan veriyorum, en ciddi tehlike anakronizm, yani tarih çelişkisine düşmektir. Böyle romanlar yazıldı Türkiyede, tiplerimiz konuşmaz, yaşamaz ise siz konuşur ve yazarsınız. Bu anakronizm ve korkunç bir didaktizm doğurur.

"*Gerçek*" bir kişiyi temel almışsanız, bence gerekliliğe tutarlı yaklaşmak zorundasınız. Bu, seçtiğiniz türle de ilgili bir şey. **Yavuz Sultan Selim**'e resim yaptırırsanız bu ancak fantastik bir kurgu içinde bağışlanabilir ya da hoş bir tutum olabilir. Ama kurgumuz fantastik değilse sırıtmakla kalmaz, kahkahalarla kendisine güldürtür.

"*Geçmişe merak*"a gelince, hatırlarsanız **Fukuyama** "*tarihin sonu*" demişti. Yok öyle birşey. Tarihin sonu bu saatten sonra insanlığın sonu anlamına gelecektir. Ama tarihçilik kendi içinde gelişen, dinamik bir zanaattır. Bu zanaatta anlatının rolüne verilen önem, ekollere ve tarihçilere göre değişir. Ben anlatının rolünün çok önemli olduğunu düşünüyorum.

Geçmişe popüler ilgiye gelince, kendi adıma bunu olumlu buluyorum. Zaten insanlar haddinden fazla bugüne ve gündeliğe gömülmüş, bugünün açmazları içinde sıkışmış değil mi?

Geçmişe ilgi aynı zamanda bugüne ilişkin başka ihtimallerin olabilirliklerinin görülmesi anlamına gelemez mi?

Kitap Kapağı Açmadan

METİN CELÂL

ALTIN DEFTER
DORIS LESSING (Çev. Aslı Çelik, Can yay.)

Doris Lessing, Güney Afrikalı bir yazar. Ülkemizde de **Beşinci Çocuk, Gene Aşk** gibi kitaplarıyla tanınıyor. Ama Türkçe'ye çevrilmiş kitapları arasında başyapıt sayılmayı hak edeni **Altın Defter**. Bu iki ciltlik dev eserde **Lessing**, bir kadın yazarın bakış açısından cinsellik, politika, aile içi (özellikle anne ve oğul) arasındaki ilişkiler, aşk, cinsellik, duygusal ilişkiler ve sanatsal sorunları 1950'li yılların ortamında anlatıyor. Feminizmin ilk tohumlarının atıldığı, sosyalizmin ve Sovyet uygulamalarının tartışılmaya başladığı bir ortamda ilerici kadın bir yazarın tüm yaşamı yazıya yansıtılmış.

LILI BRIK'E MEKTUPLAR
MAYAKOVSKI (Çev. Bertan Onaran, Kavram)

On beş yıl süren bir aşkın öyküsü. **Mayakovski**, yüzyılın en önemli şairlerinden, Ekim devriminin simgelerinden. Hayatına kendi elleriyle son verirken bile *"Lili sev beni"* diyebilmiş, **Lili Brik**'e her şeyini, şiirlerini bırakmış bir şair. **Lili Brik**, şairin çok yakın bir dostunun karısı. Ama bu durum aşkın doğal akışını etkilemez, aralarında büyük bir aşk başlar. Aslında üçlü bir ilişkidir bu ve Brik'in kocasının da durumdan haberi vardır. Şair, ayrı kaldıklarını her an kaleme kağıda başvurur ve hayatının kadınına bu unutulmaz mektupları yazar. Belki de bu aşkın öyküsünden çok şairin şiirlerine kaynaklık, klavuzluk eden mektuplar bunlar. Bölüm başlarındaki geniş açıklamalarla birlikte ele aldığınızda bir anlamda **Mayakovski**'nin yaşam öyküsünü okumuş gibi oluyorsunuz.

HER HARF BİR MELEK
MELİSA GÜRPINAR (Varlık yay.)

Oku sevgilim.
Bak silindi
Aramızdaki aşk
Yazacak ne kaldıysa yalan.
Ne konuşsak duyulmaz.
Yosunlu kayaya gömülen yazı,
Belki sonsuza dek akacak olan
Bir korsanın gözyaşlarıdır ancak.

Bir Kitaptan Bir Şiir

NİSAN ŞİİRİ

Seviyorum yıldızları, saçlarını, suyunu pınarların
Serin ilkbahar gecelerini.
Dar ağzını, ince alnını, elmacık kemiklerini,
Bacaklarını, uzun.
Gözlerini, çekik. Elâ. Ilık göğsünü.
Bir yaz gecesi sevdası olan rengini yüzünün.

Gel bağlara gidelim seninle
bir bağbozumu vaktinde!
Parıldayıp gidince dere kavakların önünden
Savrulunca üzüm, tatlı ışığında lâmbaların
Güz, ufak tepelerin ardında görününce
Orda bana bir türlü anlamadığım sesleri söyle
Bırakılmış bir acıyla dolu şarkılar söyle...

Düş sona eriyor, bir güzün son günleriyle birlikte
Hele tozlu yollarda,
uzaklardan gelen işçiler de yitip gidince
Kavun kabukları ezilip, azalınca karıncalar
İçimizde, yıldızlardan ânı zorlayan vakte kadar
Bir hüzün
Bir yalnızlık, bağevinin açık kapısı önünde

Bütün kış bıçak gibi bir acı
Gözlerin, çekik.

MEHMET TANER (Küflü Şimşek'ten, Yapı Kredi yay.)

HAYATIN BU YAKASI
JALE SANCAK (Sel yay.)

"Asıl o anda başlamıştı öykümüz; her zamanki gibi Muhayyer'ı çalıyordun piyanoda. Evin her yanına dağılıp hoyratça böldü Muhayyer'ı çığlık. Kahya kadın banyoda, ölünün başında donup kalmıştı. Sen piyanoda mıhlandın.

Senin piyanoya mıhlandığın an, asıl ondan sonra başladı o umutsuz yolculuk. Yoksul ama güvenilir çocukluk arkadaşından çok daha fazla şeydim artık."

Jale Sancak, genç kuşak öykücülerinden. Beşinci kitabı **Hayatın Bu Yakası**'nda yeni öykülerini toplamış.

GÜZPRENSİ
ANJA SNELLMAN
(Çev. Kübra Ataman, İmge Kitabevi)

Punk'ın bir müzik akımından yaşama biçimine dönüştüğü yıllar... Tüm dünya gençliği punk felsefesine göre yaşıyor, dünyaya o pencereden bakıyor. Finlandiya'da bu akımdan nasibini alıyor. Üniversite gençliği bu akıma ilgi duymakla kalmıyor, onun felsefesini yapıyor, Punk'ı tanıtmak amacıyla dergiler çıkartıyor ve önce gençlikten, sonra da basından büyük ilgi görüyorlar. Bir anda ülkenin en tanınmış kişileri haline geliyorlar. Tüm bu gelişmelerin içinde Punk hareketinin önderi konumundaki iki genç büyük bir aşkı yaşıyorlar. Punk'la birlikte aşkları gelişiyor yeşeriyor... Yıllar sonra karşılaştıklarında ise o günlerin biraz neşeli, biraz hüzünlü muhasebesini yapmaktan, nerede yanlış yaptıklarını, niçin ayrı düştüklerini araştırmaktan kendilerini alamıyorlar.

KANUN HÜKMÜNDE ŞİİR
GÜLTEKİN EMRE (Yön yay.)

Akşam bir sinemadır yaz gelince mahallemize
Çocukluğum çekirdek satar çocuklara kadınlara
Filmleri hiç görmedim, duydum ağlayan kadınları
Sevdalıların buluşma yeri şimdi pazar yeri
Bu tarihe ne oldu şuradaydı daha düne kadar
Akşam bir ayışığı sağnağı içinde iner yüreğime
Şu kapıdan çıkıp giden çocukluğummuş kime ne

PAPAĞAN TEOREMİ
DENIS GUEDJ
(Çev. İsmail Yerguz, Güncel yay.)

Papağan Teoremi, matematik ve felsefe tarihleri, ünlü matematikçilerin teoremleri boyunca devam eden; sayıların ve denklem soyutlamalarının soğuk yüzünden uzakta sıcak, sevimli, sürükleyici bir roman. Ünlü Fransız romancı ve matematikçi **Denis Guedj**, polisiye bir olay örgüsü üzerine oturttuğu **Papağan Teoremi**'nde okurları matematiğin büyülü dünyasına mıknatıs gibi çekiyor. Kimi yerde bir polisiye olarak karşımıza çıkan kitap kimi yerdeyse matematikçilerin romanı ve trigonemetri, cebir aritmetik geometri alanındaki keşiflerin kitabı olarak beliriyor. (Tanıtım yazısından)

DENİZE ATILAN ÇİÇEK
AHMET ADA (Yön yay)

Ama bu sendeki aşk ürperişleri
Yok kimsede
Sade bir ömre sığmıyor
Öpüşlerinin uçurum serüveni
Yine de ince, zarif bir heykelin yanında
durup bakıyorsun boğulmuş şehre
Başka evler de var pencereleri çiçekli
Kuşkonmaz ya da menekşe, ne fark eder
Buluşacağı demektir bu gökyüzüyle

HALKA DÜNYA
LARRY NIVEN
(Çev. Ümit Kayalıoğlu, İthaki yay.)

Bilim kurgunun usta yazarlarından biri **Larry Niven**. Özellikle 60'lı yıllarda bilim kurguya getirdiği yeniliklerle tanınıyor. **Halka Dünya**, klasik bilim kurgu anlayışı ile yazılmış bir roman, bilimsel gerçeklere sadık. Aynı zamanda güçlü hayal gücü ile yazar yepyeni bir evren kurup, kahramanlarını orada yaşatıyor. Bilim kurgu meraklıları için kaçırılmaz bir fırsat.

İKİNCİ ADIM
TAHİR ABACI (Telos yay.)

Türkiye'de gençlik hareketlerinin ilk filiz verdiği yıllardan, 1969'dan söz eden bir roman. Küçük bir Anadolu şehrinde liseyi bitirip üniversiteye girmeye hazırlanan gençler bir yandan şiirle edebiyatla uğraşır, şehrin mahalli gazetelerinde yazdıklarını yayınlatırken, bir yandan da siyasetle, solla tanışırlar. Hayatlarındaki ilk büyük dönüm noktasıdır liseyi bitirip, üniversiteye hazırlanmaları. Araya platonik aşklar ve ilk cinsel deneyimler de girince sıkıntılar daha da artar. Bu arada üniversiteye giriş sınavı için teker teker Ankara'ya ya da İstanbul'a yollanırlar. Doğal olarak büyük şehirle bu ilk karşılaşma onlar için bir dönüm noktası da olur. **Tahir Abacı,** 70'li yılları, yine o yılların roman anlayışıyla anlatmış.

Gerçekten Çok Satanlar

1. **Sevdalinka**, Ayşe Kulin, Remzi
2. **Kimse Kızmasın Kendimi Yazdım**, Hasan Cemal, Doğan
3. **Ramses: Batı Akasyanın Altında**, Christian Jacq, Remzi
4. **Benim Adım Kırmızı**, Orhan Pamuk, İletişim
5. **Katledilen Piramit**, Chiristian Jacq, Doğan
6. **Üç Aynalı Kırk Oda**, Murathan Mungan, Metis
7. **Tevrat'ın Şifresi**, M.Drosnin, Cep
8. **Mustafa Kemal Atatürk'ün Liderlik Sırları**, Sistem
9. **Emanet Çeyiz**, Kemal Yalçın Doğan
10. **Hergün Biraz Daha Yakın**, Irwin Yalom, Kabalcı

Bu liste İstanbul, İzmir, Ankara, Adana, Adapazarı, Antalya, Mersin, Trabzon, Aksaray, Balıkesir, Bilecik, Bolu, Bursa, Çankırı, Denizli, Edirne, Erzurum, Eskişehir, Isparta, İzmir, Kayseri, Kırıkkale, Konya, Kütahya, Manisa, Ordu, Samsun, Tekirdağ, Van, Yalova, Zonguldak ve Samsun'daki kitabevlerinden alınan bilgilerle hazırlanmıştır.

DERGİLER

MAVİ PORTAKAL

Antalya'nın Mavi Portakal'ı İlhan Berk ağırlıklı bir sayı ile tekrar merhaba diyor. İlhan Berk'le "Çok Yaşasın Sayılar" adlı kitabı üzerine yapılan söyleşi. Engin Turgut, Mehmet H. Doğan, Orhan Koçak, Mustafa Durak gibi yazarların büyük usta hakkındaki yazıları bölümü zenginleştiriyor. Dergide ayrıca Cezmi Ersöz'ün, Nil Kara'nın yazıları, Enver Topaloğlu, Salih Mercanoğlu, Cenk Koyuncu'nun şiirleri dikkati çekiyor. Mavi Portakal'ı edinmek isteyenler "TÖMER Antalya Şubesi, Sinan mah. Cebesoy cad. No. 26 Antalya" adresine yazabilirler.

UÇ

Uç'un ikinci sayısı kapağındaki pişmiş kelle ile okuyucuları kendinden itmek konusunda büyük bir başarıya imzasını atıyor. Kelle, "Bütün bunlar ben, ben olduğum için mi?" diye soruyor. Şaka bir yana, Uç'çular önceki sayıya gelen eleştirileri dikkate almış, derginin mizanpajını daha anlaşılır ve okunaklı hale getirmişler. "Uç'mak aslında bir itiraz imgesidir.

Tezgahtakiler

SARMAL
- Idoru, William Gibson
- Kozmik Çarpışmalar, Dana Desonie

PAPİRÜS
- Kavacık Köyün Öğretmeni, Fakir Baykurt
- Bir Kadının Ruhuna Ağıt, Omar Rivabella
- Divan Şiiri Antolojisi, haz. Ahmet Necdet

AYRINTI
- Modernizm, Evrensellik ve Birey, Şeyla Benhabib
- Çiçeklerin Meryem Anası, Jean Genet
- Cam Hücre, Patricia Highsmith
- Ruj Lekesi - Yirminci Yüzyılın Gizli Tarihi, Greil Marcus

Aksam.com.tr

Bu nedenle bizim en düzenli hareketimiz uç'mak olmalıdır... Uç'uyorsanız dikkat! Alışkanlıklara çarpmayın... Kopuyorsanız dikkat! Aynı düşte iki kere yıkanmayın!..." diyor kapakta Sezai Sarıoğlu. Uç'mak isteyenler için adres; Valikonağı cad. Hacıemin Efendi sok. No 37/1 Nişantaşı - İstanbul.

BİR DERGİ

KİTAP-LIK

Yapı Kredi Yayınları'nın mevsimlik edebiyat dergisi. **Kitap-lık,** yayın hayatına ilk başladığında kendine has kağıdı, biçimi ile küçük ama hoş bir kitap dergisiydi. Daha çok Yapı Kredi Yayınları'nın kitaplarının tanıtımına ağırlık veriyordu. Bugünkü haliyle ise oldukça kalın, kallavi bir dergi (284 sayfa, büyük boy).

Kitap-lık'ta her sayı bir konu, dosya olarak ele alınıyor ve enine boyuna işleniyor ayrıca bir Türk yazarı ile de oldukça geniş bir söyleşi yer alıyor. Söyleşilere derginin editörleri ve yazarı yakından izleyen eleştirmenler, yazarlar katılıyor. **Kitap-lık**'ın Bahar 1999 tarihli son sayısının dosya konusu "Yaşamöyküsü (Yazmak/Okumak)"tü (63 sayfada 9 yazı), yazar ise **Orhan Pamuk** (24 sayfalık ayrıntılara inen bir söyleşi).

"Babil Kulesi" adlı bölüm ise denemelere, küçük söyleşilere, kitap tanıtımlarına, eleştirilerine ayrılmış. O da dolu dolu (60 sayfa).

Şiire, öyküye hakettiği önem veriliyor, kenara köşeye sıkıştırmak, boşluk doldurmak yerine ilk sayfalar onlara ayrılıyor. Ve geniş yer veriliyor.

Genel görünümde bana tek eksik gelen eleştiri. Edebiyata optimist bir bakış açısı ile yaklaşılıyormuş gibi bir hava hakim. Bir başka deyişle sanki edebiyatımızda her şey günlük güneşlikmiş gibi. Sadece **Kitap-lık**'ı okuyarak edebiyat hayatını izlemek isteyen birine yalnış bir izlenim vermesi kaçınılmaz. Üstelik **Kitap-lık,** sayfa sayısı itibariyle enine boyuna eleştirilere, araştırmalara çok uygun.

Üç aylık olması kuşkusuz edebiyatın güncel gelişmelerini izlemesini engeller diye düşünülebilir, ama gündemde sürekli kalan konular olduğu da bir gerçek. En azından dosya konusu olarak zaman zaman gündemi dikkate almak hem dergiye ilgi çekecek, hem de edebiyat ortamında öneminin artmasına yardımcı olacak.

Genç şairler yazarlar açısından ise **Kitap-lık,** gerek görünümüyle, gerekse sayfalarında yer alan birbirinden değerli yazarlarla hem ilgi odağı, hem de ulaşılmaz bir dergi havasında. "İlk şiirini, ilk öyküsünü yayınlatmak isteyen bir şairin ya da yazarın bu dergide yeri olabilir mi?" sorusu rahatlıkla sorulabilir. Öte yandan, "her dergi genç şairlere, yazarlara açık olmak zorunda mı?" diye de sorulabilir.

Şunu rahatlıkla söyleyebilirim, **Kitap-lık,** her haliyle iyi ve okunmaya değer bir dergi. Özellikle "okuyacak edebiyat dergisi bulamıyorum" diyenlere öneriyorum. Kolay tüketilemeyecek, akılda kalıcı, arşiv değeri olan, araştırmalara kaynaklık edebilecek bir dergi. Anlayacağınız her edebiyatsevere lazım denilen dergilerden.

En Çok Güldürenler

1. **Karikatürler 2**, Selçuk Erdem (Parantez)
2. **Martin Mystere**, Kanatlı İntikamcılar (Doğan Egmond)
3. **Bayır Gülü 2**, Feyhan Güver (Parantez)
4. **Lombak**, B.Baruter - F.Solmaz (Komik Şeyler)
5. **Abdülcanbaz / Dinozorlar**, Turhan Selçuk (Yapı Kredi yay)
6. **Kabız Kuğu**, Bülent Üstün (4 M yay.)
7. **Spiru**, Lanetli Vadi (İnkılap yay.)
8. **Hamdi Yüzbaşı**, Mahmut Tibet (Leman yay.)
9. **Dup Dup Çedene**, Atilla Atalay (İletişim yay.)
10. **Bir Yalancıyla Bir Kaç Gün**, Davodeau (Aksoy yay.)

Bu liste Beyoğlu Komikçi Dükkanı verilerine dayanılarak hazırlanmıştır.
Sadece, mizah, karikatür ve resimli roman kitaplarını içermektedir.

BİR KİTAP

ÜÇ AYNALI KIRK ODA

Çok okunması, çok satması amaçlanan bir kitap "**Üç Aynalı Kırk Oda**". **Murathan Mungan**, kitabını tanıtan bir kampanya yaptı Daha çok yurtdışında, Amerika'da ya da Avrupa'da görülen bir biçimde... Bir hafta - on günlük bir süre içinde belli başlı tüm gazetelerde, önemli sanat - edebiyat dergilerinde röportajları yayınlandı, hakkında yazılar çıktı. Aynı anda gazetelerde ilanları yer aldı. Posterleri kitapçı vitrinlerini süsledi. Vurgulama, kitabın kendisinden çok **Murathan Mungan**'aydı. Aynı fotoğrafçının çektiği belli olan (belirtilen) fotoğraflar basına dağıtılmış, ilanlar ve posterde kullanılmıştı. Ve bir cümle tüm ilanlarda dikkati çekiyor, söyleşilerde, yazılarda özenle altı çiziliyordu; "*İlk basım 25 Bin*".

Kitabın 25 bin basıldığı duyurularak çok satan bir kitap olacağı, en azından bunun hedeflendiği okuyucunun kafasına gizleme gereksinimi duyulmadan işleniyordu. Anlaşılan yayınevi ve **Murathan Mungan**, son yıllarda ağırlığını iyice hissettiren yeni okuyucuyu hedefliyorlardı. Bu okuyucu sadece çok satan kitapları okuyor. Ve onlar bu tür kitapları yeğlediği için çok satanlar daha da çok satar hale geliyor. Bazı kitaplarda yüz bini aşan satışlara ulaşılıyor.

Bir kitabın çok satılması, çok okunması özlemini garipsemiyorum. Aksine, bizim gibi okuma fakiri ülkelerde bu tavrı desteklemek gerektiğini de düşünüyorum. Bu açıdan bakıldığında da **Mungan**'ın girişimini önemli buluyorum. Çünkü o çok satma hedefiyle "popüler" şeyler yazmıyor ve en önemlisi yazarlık çizgisinde bu tür sapmalara kendini kaptırmıyor.

Bir anlamda müzik albümleri için uygulanan kampanyalara benziyordu **Murathan Mungan**'ın yaptığı. Ama bilerek ya da bilmeyerek bir iki ufak ayrıntı gözden kaçmış gibi geldi bana. Kitabın adı "**Üç Aynalı Kırk Oda**". Bu adı duyduğunuz anda **Mungan**'ın en sevilen kitaplarından biri olan "**Kırk Oda**"yı hatırlamamanız imkansız. Bir çok okur bu adın yaptırdığı çağrışımla Mungan'ın **Kırk Oda**'yı geliştirdiğini, ya da onu yeni eklerle yayınladığı izlenimine kapıldı. Kitabın arka kapağındaki "*Bütün Hikayeleri 6*" ibaresi de bu kanıyı güçlendirecek işaretlerden. Mungan'ın bütün hikayelerini yeni bir düzen içinde tekrar yayınlandığı kanısı oluşuyor. Oysa bu yanlış bir kanı. Ama bu durum sanıyorum kitabın satışını olumsuz yönde etkileyecek bir unsur. Ürkek okuyucu için buna bağlı önemli bir etken de kitabın fiyatı (3.600.000.-). Ekonomik ayrıntılara meraklı olanlar 25 Bin basılmış bir kitabın birim maliyetinin niçin düşmediğini merak ediyor, "Kitap iki bin de basılsaydı fiyatı aynı olmayacak mıydı? Niye daha ucuz değil?" diye soruyorlar.

Bir başka önemli etken "**Üç aynalı Kırk Oda**"nın bir hikaye kitabı olması. Nedense bizim okuyucularda hikaye kitabı okumaya karşı bir tepki var. Hikayenin kendilerini sıkacağını düşünüyorlar. Özellikle çok satan kitapları almaya meraklı olanlar... Onlar öncelikle romanları, sonra da anı ve tarih kitaplarını tercih ediyorlar.

Murathan Mungan, söyleşilerde kitabın üç novella'dan oluştuğunu söylüyordu. Bence "kısa roman" tanımlaması da tercih edilebilir. Sanırım, en uygunu "anlatı" denmesi. Çünkü yazdıkları hikaye ile roman arasında bir noktada. Mungan istese her birini biraz çabayla başlı başına birer roman haline getirebilirmiş.

İlk novella "Alice Harikalar Diyarında", Amerika'da bir pop şarkıcısının yükselişini anlatıyor. Bu yükselişin öyküsü süreç içinde bir bilimkurgu öyküsü halini alsa, mizahileşse de asıl öne çıkan öge kişinin izinde olduğu başkalaşım - değişim tutkusu. Kendiyle hesaplaşma, bir başka boyutta yeniden varolma özlemi. Bu novellada Alice, dünya değiştiriyor, bir başka gezegene gidiyor.

İkinci novella "Aynalı Pastane"de bu kez kahramanımız Aliye, olay yeri de İstanbul, Pera. Beyoğlu'nun Pera olduğu o görkemli zamanlardan biri. Aliye, ilk novella'da Alice'in yaşadığı gibi yine bir erkeğin yardımıyla değişiyor. Bu kez yaşanan bir boyut değişimi. Bir boyuttan bir başkasına, yeni ve özlenen yaşama geçiyor Aliye. Bunun için yapması gereken hareketse aynanın öte tarafına geçmek.

Üçüncü novella "Gece Elbisesi", kahramanımız Ali, olay yeri Mardin. Ali'nin yaşam öyküsünü okurken onun benliğindeki değişim tutkusunu da izliyoruz. O beden değiştirmek, diğer cinse geçmek istiyor. Yanlış cinsiyette doğduğunu düşünüyor. Zamanla Aliye Suzan olmayı da başarıyor.

Üç novella'da kuruldukları bu ana eksenin yanında, bir çok göndermeyle, simgeyle ve de anlatımlarına katılan masalsılıkla ve tabii cinler gibi masal ögeleriyle birbirlerine bağlanıyor. Üçünde de kitabın adına bağlanan ana öge ayna belirleyici, etkileyici konumda. Ayna insanın kendiyle yüzleşmesinin en önemli aracı oluyor. Anlatımda dikkati çeken ilk ve üçüncü novella'nın akıcılığının ikinci novella'da "Aynalı Pastane"de yeğlenmemiş olması. Onda uzun diyaloglar öne çıkıyor ve okumayı ağırlaştırıyor. Oysa diğerlerinde diyaloglar genel yapının içinde özenle geri çekilmiş gibi. Ama kitap her haliyle okuru yeni okumalara davet eder nitelikte. Hatta, Lewis Carroll'un "Alis Harikalar Diyarı"ndasını okumak ve bu kitaptan ona ne gibi göndermeler yapıldığını keşfetme arzusunu bile veriyor insana. Bu durum da yazarın hedefinin popüler, kolay okunan, kolay tükenen bir kitap değil, her zaman olduğu gibi okundukça çoğalan, gizlerine varılan bir edebiyat eseri yazmak olduğunu gösteriyor.

Bu yüzden çok satan kitap meraklısı okurun "**Üç Aynalı Kırk Oda**"yı nasıl karşılayacağını merak etmemek elde değil.

(ÜÇ Aynalı Kırk Oda, Murathan Mungan, Metis yay.)

Yaz İçin Kitap Önerileri

Sevin Okyay: **1.** Oğlak Yayınlarının polisiye romanları **2.** Üç Aynalı Kırk Oda, Murathan Mungan **3.** Sesler Adacığı, Robert Stevenson **4.** Yüzyılın Yüzelli Oyuncusu, Atilla Dorsay **5.** Honore de Balzac Romancının Evreninden Sahneler, Mehmet Rıfat **6.** İle, Oruç Aruoba

Küçük İskender: **1.** Herman Hesse'in bütün kitapları **2.** Argo Sözlüğü, Hulki Aktunç **3.** Alfred Hithcock'un gerilim öyküleri

Adnan Özer: **1.** Ada, Akşit Göktürk **2.** Saint John-Perse'nin şiirleri **3.** Beyaz Kalp, Javier Marias

Tuğrul Eryılmaz: **1.** Üç Aynalı Kırk Oda, Murathan Mungan **2.** Amerikan Sapığı, Bret Easton Ellis **3.** Türk edebiyatının klasikleri

Agah Özgüç: **1.** Osmanlı Tiyatrosu, Metin And **2.** Gölgede Kalan Yıllar, Mehmet Fuad

Zeki Coşkun: **1.** Saraybosna'da Kabus, Zlatko Topçiç **2.** Yeni Dünya Düzeninin Av Sahası Bosna Hersek ve Milliyetçiliğin Provakasyonu Yugoslavya, Tanıl Bora **3.** Oğluma Ahlak Üzerine Öğütler, Fernando Savater **4.** Türkiye'de Sosyal Demokrasi Particilik, Hemşerilik, Alevilik, Harald Schüler

Füsun Akatlı: **1.** Lağamlar Anası ya da Beyoğlu, Bilge Karasu **2.** Üç Aynalı Kırk Oda, Murathan Mungan **3.** Her Harf Bir Melek, Melisa Gürpınar **4.** Serin Mavi, Behçet Necatigil

Kültür Sanat Dergileri Ne Kadar Okunuyor?

Milliyet Sanat 2786, **Türk Edebiyatı** 1545
Gösteri 1640, **Türk Dili** 735,
Virgül 2080, **Adam Öykü** 2045,
Evrensel 2815, **Adam Sanat** 1275
Bu liste dergilerin Nisan 1999'da bayii satışlarıdır.

Önce Kadınlar ve Çocuklar

MERAL ONAT

Benimle beraber olursan sevgilim, söz veriyorum ki seni hiç bir zaman öldürmiycem!.. Annen, baban, aileni kurşun yağmuruna tutmuycam, cinnet geçirmiycem!

Ben de öyle sevgilim.. Sen uyurken boğazını kesmiycem,.. Baltayla doğramıycam canım!..

IIHH... GNAM... GNAM... ŞAPIRT OOĞHH... HÜRP!..

Sen beni hep kandırıyon Abidin!.. Fantazi yapıcam diye evde ne var ne yok bütün zeytinleri domatesleri sen yiyon!.. Çekil şurdan çekil! onları da bana bırak!..

Pıh.. pıh!.. İhbar edilen eve geldik ama burda çöp biriktiren akıl hastası filan yok komserim!.. Bunlar da çöple beslenen fakirler!..

Büyür kurban!..

Bütün eski müzik aşıklarının ruhu şad olsun.. Hele sevim Tanürek'in... "Baharın gülleri açtı," "Ümidimi kirpiklerine bağladı gönlüm," "Çıkar yücelerden haber sorarım" unutulmaz... Filmim "Dersu Uzala"... Boğuştuğum kitap "Kamusal insanın, çöküşü, Richard Sennett" Bir de Makarenkou'un "yaşam Yolu"nda anlattığı destan inanılmaz."

BUZAĞI

İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 Beyoğlu-İstanbul

...

Karıncanın ayak sesi sessizlik
Konuşmak istemiyor canım,
Ya da ağlamak
Karınca anlıyor beni

Selin -Bursa

Ravayğart'ın Türkçesi "nasılsınız." Puçina'nın Türkçesi de "buzağı..." Kem küm şey! Gürcüyüm de Yazıtım şu:

Zulüm var. Bunu çöplükten doyanlarla kamyonlarca çikolatayı imha edenlerin aynı coğrafyada yaşadıklarını görünce anladım..

Kardeşlik var. Zenci bir kız, sarı küçük bir çocuğun kanamasını önlemek için kucaklayıp hastaneye taşıdığını gördüm. Kıllı böcekler var. Birini elime aldım. Bütün bedenim ürperdi. Bir çalının altına bıraktım.

Tanrı var mı? Evet diyebilmek için hiçbir duyu organım bana olumlu olumsuz tepki vermedi. Bize böyle bir duyu organı veremediğine göre yoktur.

Hikmet Kavasoğlu - Akpınar Köyü Murgul - Artvin

Yaşamsal Döküman

Parmaklarımın arasından
akıp giden boşluk,
Bedenimin dört bir yanını
saran hiçlik,
Bitmek, tükenmek bilmeyen
can sıkıntısı,
Varlığıyla yokluk yaratan ruh,
Sık sık bozulan akli denge,
Çaresizlik...
Nefes almaya engel umutsuzluk,
İçimi kurutan karamsarlık,
Çekin gidin ve beni rahat bırakın. Biraz yalnız kalmak ve siyah mürekkep gölünde 'durgunluk' avlamak istiyorum.

Tanrı! - İstanbul

...

Genç, paslanmış ruhunu boyamaya çalışıyordu rengârenk. Beceremedi, saklayamadı siyahını, kalbi kızamık geçirmişti sanki ve gözleri nötr bakıyordu hayata. Umutsuzluklarını yakıp, küllerinden yeni umutlar oluşturmaya çalıştı defalarca, olmadı. Her şey aynıydı. Bardak aynı bardak, yüzük aynı yüzük, şarkı aynı şarkı -"Gayret et güzelim"- Siyah aynı siyah...

Linda - Adana

...

(Nasıl oluyorsa?) Tanrı, "Bu işi nasıl temizleyeceğiz" dedi. Sağ yanındaki melek, "Bana bırakın dünyaya inip hepsinin canını alayım" dedi. Yarattığı sisteme aykırı konuşan meleğe çok sinirlenen Tanrı, onun üstüne katran döktü ve eline de bir orak vererek, "Sen ancak eceli gelenlerin canını alabilirsin, görevini hatırla" dedi ve sonsuzluğu yansıtan aynaya doğru çevirdi meleğini. Korkunçluğuyla alay eden arkadaşlarına içerleyen melek, aynaya baktı ve gerçek kişiliğine büründü. Renksiz sonsuzlukta kara bir leke kaydı. Tanrı'nın yanında iki meleği kaldı. Onları da kovup, kendi yalnızlığına çekildi.

Yalnızlığı ile konuşmaya başladı. "Yalnızlığım" dedi, "Ben insanı doğa kadar güzel yaratmadım, ama onlar bu güzellikten ölmesinler diye onlara akıl verdim. Akılları ile duygularını yatıştırsınlar ve ölümlü yaratıklar olduklarını bilsinler istedim. Ancak böyle dayanabilirlerdi doğanın güzelliğine ve kendi çirkinliklerine. Araştırmadan dönen meleklerime kulak misafiri olduğumda, kurduğum düzende bir çatlak olduğunu duydum. Bazı kullarımın çamuruna çok fazla duygu karışmıştı ve bunlar doğanın muhteşemliğinden gelen acıya katlanamayarak intihar ediyorlardı."

Tanrı'nın yalnızlığı onu çok iyi anlıyordu, Tanrı yalnızken her şeyi açık-seçik görürdü. Sonsuz yalnızlık en büyük efendisiydi. Yalnızlık kendisiydi ve şiirini sonsuz yalnızlığında yarattı. Dünyaya bir mısra üfledi. Şair olduklarını bilmeden ölen şairlerin anısı yayıldı şairlerin yüreğine ve ilk şiir bir çınar ağacı gövdesine yazıldı. Şair, o çınarın dibinden hiç ayrılmadı. Yarattığına bakarak yaşadı. Ağacın her yanına yazdı, yazdı, yazdı... Aslında ipe düğümü atmıştı çınara intihar etmek için gelmişti. Ama Tanrı ondan önce davrandı. İpi daha savurduğu sırada bir serin rüzgar çarptı yüreğine ve şair oldu. Şair olarak ölecekti. Katrana bulanmış melek gelene kadar çınarın altından hiç ayrılmadı.

Yazdıkları yaşatır şairleri. Ama büyük eserlerini veremeden ölürler. Hep umut ederler, o gün gelecekte sezdikleri ama bir türlü yazamadıkları o şiiri yaratacaklar diye. Ama o şiir Tanrı'nın elindedir: "Şair olduklarını bilemeden ölen şairlerin şiiri". Ve bu şiir harflerle yazılmaz, şiiri bilmeyen şairlerin öldürücü duygularıdır, çünkü bizlerin veya bir şairin duygularını tümüyle kaplayan bir şiir var mı? Tabii ki yok. Şiir, şairlerin yarasına sürülen afyondur. Acıları elindirsin diye. Tanrı sistemindeki boşluğa macun çekmiştir. İntiharlar bitmiş midir? Bana sorarsanız, şu anda bile Tanrı bu işle uğraşmakta.

Tugay Soykan
Pınarhisar Cezaevi - Kırklareli

...

kilit anahtar
demir kapı kapı kapı
duvar sarmalları çığlıklar
insan çığlıkları
gri muhafızlar
kofredoen karavanalar
anahtar sesleri
acıtan zamanın tek rengi
insan çığlıkları
duvarlaaar...

Kapanırken acımasız çarpar yüzüne
zindan kapıları...
ve tecritteyse bir mahkum
kimbilir tanıksız bir hüzün,
sessiz bir hıçkırık,
ve birkaç yaş süzülür gözlerinden
kimbilir...
Yaşayan cenazeler kamp'ında
herşey onursuzluğa
ve tüm kapılarda kapanmaya
yatkın olur sevgilim...

Metin Bolat
Antakya E Tipi Cezaevi

...

İki bayram arasında evlenelim biz. İmam kıymasın nikahımızı, biz imama kıyalım. Kalkmasın or.spusunun yanından nikah memuru. Kağıda, kaleme ihtiyacımız yok; imzamız da yok zaten. Gelinlik giymeyelim, damatlık da, çıplak evlenelim biz. Kimse gelmesin düğünümüze; gelin de gelmesin, damat da. Biz yalnız evlenelim, yalnız biz evlenelim. Evimizin kapısı olmasın, evimiz olmasın, yatağımız... Her yerde yatalım biz. Herkes secdedeyken sevişelim. Sabahın kızıllığını seyredelim akşam kıskansın diye. Güneş üzülmesin yalnızlığına, onu da alalım yanımıza. Ay izlesin sen içime akarken, yıldızlar utansın. Sonra... Sonra... Ağlatalım geceyi, eski bir revolverle, aşkımız hiç ölmesin diye.

Esme - Denizli

Merhaba Sevgili Öküz Çalışanları,

Söylemesi ayıp (!) ben bir şiir (aslında şiir demeye utanıyom da) yazdım. Nasıl olduğuna ben de inanamıyorum ama işte gönderiyorum:

Sabır(sızlık)la beklediğim ve
Yaklaşmakta -kopmak üzere- olan
Fırtına sessizliğinde sevdim seni
Bir de yağmur koku(ş)lu akşamların
Su götürmez yalnızlığında
nar çiçeğim.

Ozan İpek - Adana

Trajik Bir Filmden Manzaralar
- 68'lilere selamünaleyküm hello -

Kalacak yeri yoktu çoğunun
Tarsus'un tozu sinmişti üstlerine
Adana'nın küfürü Karadeniz'in
dalgalı güzü / Diyarbakır'ın iki gözü iki
Dicle / Yanık türküsünü söylerken / Ve
Ağrı Dağı gibi dimdikti / Ağrılı yahşi
Ali / Gün çekildi mi -ki unutulmuştu
akşam güneşi / Yarin sıcak eli sıcak
beli / sıcak ekmeği / Teker teker
düşülürdü / Musto'nun kühuna
Geçkin bir karısı vardı dünya iyisi
Yer minderlerinde kuru çay içilirdi
sabahlara dek / Barutlu bir kandı damarlarda akan / Emek -proletarya-
devrim / Halim... Halim...
Sakalları uzamış parkaları kirli /
Ayakları postal kokulu / Namlu
bakışlı militanlar / Alkışlar... alkışlar...
alkışlar... / Ve dudak üstleri aşırı
tüylenmiş / Giysilerine ter sinmiş
Sevda kaçkını yorgun kızlar / Sevseniz
de sevmek yok / Başının altından
çıkmıştı / p.ştun birinin / Dinmez bir
kalp ağrısı sol / memenin orda
Halim... Halim...
Ve nice aşklar ölmüştü / göz göre
göre / Sevgili Cevriye affeyle / Ah bre
Mustafa Kemal / Devrimcilerin piri
Selanikli öke / Anmazdı adını ne kızı
ne erkeği / Uzun olurdu kış geceleri
Kör bir sobanın çevresinde / Kuru çay
içilirdi sabahlara dek / Her kafadan bir
ses / Emek -proletarya- devrim
Halim... Halim...
Ne okuması vardı ne yazması / Her
söyleneni dinlerdi / Musto'nun karısı
Doğurma yaşını da geçmişti yaşı
Bir kez olsun sızlanmadı / uykusunun
gelmesine / Bir kez olsun çayın
bitmesine / Çok hakkı geçmişti o gece
nutukçularına / Gene de zor
bulunmuştu / öldüğünde
Tabutundan tutacak dördüncü kişi
Emek -proletarya- devrim / Son
nefesine kadar beklemişti
Halim... Halim...

Abid Asioğlu - Ankara

Is This a Real Life?

Belki de üzerinde durduğum bu kayalık Ankara'nın en stratejik yeri. İçindeyken bütün kirliliğiyle üstüme gelen şehir, şimdi birbiri ardına kıvrım kıvrım uzanan tepeleri ve onları acımasızca yırtan, muhtemelen eski dere yatağı olan vadileriyle ne kadar da mahzun ve gizemli görünüyor. Bir tepeden başkasına aralıksız uzanan Altındağ'ın, Mamak'ın kenar mahalleleri ve Keçiören. En solumda şehre bütün kibiriyle bakan Atakule'nin yarıküresi. Ve bin yıl daha buradayız dercesine kendilerinden emin duran Anıtkabir ve Ankara Kalesi. Önce **Ahmed Arif** öldü, sonra **Behçet Aysan.** Kim yazacak bu şehrin şiirlerini? Havada imge ve ilham kol geziyor. Acaba soluyan var mı bunları? Radyolarda herkesler kendini şair olarak tanıtıyor. **Nazım'**ı, **Aragon'**u ve daha nicelerini çoktan okumuş bu ozanlar beni şehrin içine daha çok çekiyor. Ve şehir dinginken dişiyle, tırnağıyla oluşturduğu bütün gizemini içim burkularak kaybediyor. Bana da; ne zaman bu ülkede hikaye yazan sayısı, şiir yazanınkini geçecek, işte o zaman, bi sarsıntı kaçınılmaz eşitsizliğini kurmak düşüyor. Bu arada içinde karışık chansonlar bulunan kasetimden "Nathalie" usul usul çalmaya başladı. **Ragıp Duran** bu şarkıyı kaç kere dinledi acaba ve ben daha kaç kere dinleyeceğim? Şarkıdan-hisse şehrin içinde mutlu olabilmek için yanımızda **Gilbert Becaud** gibi Nathalie olması lazım herhalde. Bütün buzağılar mektuplarını **Cüneyt Özdemir** gibi "implicit implicit" yazarken ben "explicit explicit" karalıyorum yine. O kadar **Sait Faik** öyküleri, **Asaf** şiirleri kanalizasyon yoluna gitmiş anlaşılan. Kamu-alem alternatif peşinde. TS 1980 ölçütlerine uygun beyinler, aynı vidayı sıkıp sıkıp yeniden gevşetirken, alternatifte, yalama olmuş kavramlar çöplüğünde, paylaşmanın ve üretmenin yanındaki yerini hiç yadsımadan alıyor. Neyse, bu yazı da çığrından çıktı. Şehre sırtımı dönme zamanı geldi artık.

Okan - Ankara

...

Tanrı, suretinden bu kadar çok mu nefret ediyor?

Ceren - Gebze

H.T.O'ya

Son şansımı deniyorum! Fazla söze hacet yok: Aradan bir kaç yıl geçti ve ben hâlâ dostluğunu bekliyor; bir yıldıza, yaya ulaşmanın boş çabasıyla sana ulaşmanın bütün yollarını deniyorum! Böyle yer ettin işte ömrümde ve gönlümde... Okuduysan lütfen bana ulaş, bir kereliğe mahsus olacaksa da: Seni özledim ve meraktayım...

Duygu Güzelin Nana-İstanbul

...

Aydınlıktan karanlığa geçmeden yüreklerimiz daha son tomurcuk gül olmuştu kurudu.

Varol Turan - İstanbul

Kolay Değil

Ben Şırnak sabahları gördüm
Helikopterlerin torba torba / ölüler
getirdiğini / Bu sahneyi izleyen bizleri
gördüm / Henüz torbaya girmemiş
insanların yüzlerini / Zayıf, kirli ve aç
bir çocuğun / İçinde insanlara pusu
kurulan bir / ırmaktan
Su içtiğini / Güneş ilk doğduğunda
Gabar / dağının haşmeti alıyordu

Akşamsefası

gözümü / su içmemiş bir adamın
kurtlanmış ve çatlak / dudaklarını
gördüm / Eldiven takmanın yasak
olduğu / Cudi dağında, / Tekmeledim
kayaları ellerim / donarken / Üç
kurşun sıkardım her gece / karanlığa
Biri delerdi içimi, diğeri adaletsizliği
Öbürü patlamadı hiçbir zaman
Ben Şırnak sabahları gördüm / Tank
seslerinin, / Yavruları öldürülen
anaların seslerine benzediği / Ben
Şırnak sabahları gördüm / Gece,
düşman diye öldürülen / aç kurtların
cesetlerini / Bir Şırnak sabahı, jip
tarafından / ezilen bir köpeği / Can
çekişmesin diye nasıl / öldürdüğümü
gördüm / Ben bu Şırnak sabahlarını
görüpte gülenler gördüm / Gülmek,
güldürmek kolay değil / artık benim
için / Ben insan olmasa da bir can
öldürdüm.

Murat Evrensel Bilgin - Muğla

...

Kapanan ya da açılan -ne farkeder ki- telefonla seni yitirdim. Sütyenimin askısı koptu, hayallerimin her yeri kanrevan... Hâlâ gitmek diyorsun, kalanlar acı çekenlerdir diyorsun. Acı çekiyorum, görmüyor musun? Biz hep bizimle bir küfür gibi konuşanları sevdik, evet öyle. Benimle bir küfür gibi konuştun mu bilmiyorum ama seni seviyorum. Bu kadar anlamsız taarruz alt tarafı bu kısacık cümle içindi aslında... Ben rüyalarımda bile rahat bir otobüs koltuğunda seninle, evet seninle kaçıyorum bu şehirden. Sen ise hep yalnızlığı anlatıyorsun yolculuklarına eş... Umarsızca çekip gidiyorsun hayatımın en güzel anlarından... Şimdi bir gerçeğe -anlamını senden öğrenmiştim- gerildin kısa öykülerinle; benim gözümde çarmıha gerilmiş, acı çeken İsa gibisin. Onun gözünde Tanrı'sın belki de... İşte o yüzden onu seçiyorsun -yalnızlığı-

Zeynep Işık - Bursa

Siyah

(biten her aşk
bir kaç gün daha yaşarmış
kelebeklerin kanatlarında)

bir dağlar küçümsemez yıldızları
bir de kapısına tül çekilmiş
balkonlar
bu gece balkonundaydın evinizin
eviniz uzaktaydı

ben uzaktaydım başka bir şehirde
"bütün anlamlara kendini
kapatarak"
şiirler yazıyorum
"suskun ölen bir mevsimin
adıdır - siyah"

Murat Demir - Ankara

Neden Ben

Yanlarından geçtim duvardipçi gençlerin. Her zaman ki gibi tedirgin ve soluksuz geçtim. Hiç yolumu değiştirmedim bugüne kadar. Değiştiremem artık. Bir gün beni dövecekler. Birgün biraz dövecekler beni. O güne bir hazırlıkmış gibi geçiyorum yine. Duvardipçilerin memleketin kenarından tutup bizim mahallenin Ayten'ine getirdikleri, Nurten'in memelerinden alıp şişe alkollere batırdıkları, alkollerden çıkarıp dumanlara boğdukları konuları duracak bir gün ben geçerken. İşte bu duvarda bu kadar sıkıntı var. Bu kadar sıkıntının ortasından yorgunca kalkıp dövecekler beni. Çünkü ben de bir konuyum kendime göre. Her gün gecenin bi ucundan çıkıp, duvar dibinden yavaşça yürüyen bir konu.

Sanki beni takip ettiler geçenlerde. Kaldırımın bizim sokaklara doğru dönen yerlerinde kırık taşlar var. Kırık taşlara basınca kırık sesler çıkıyor istemeden. İşte o seslerden sonra başka sesler oldu, duydum. Ben o karanlıktan çıkıp bu karanlığa dalıyorken, kırık sesleri terkedip kendimi başka kırık seslerde buluyorken, sanki beni takip ettiler. İçimden saydım, tam dört kişi saydım içimden. Şimdi arkama dönsem, acaba dört gölge mi görücem? Hani görsem neredeyse sevinicem.

Biri dedi ki "hey" O "hey" havalandı etraftaki balkonlara kondu. Diğeri dedi ki; "hey hey". Heyler uçtu, bir tanışma biçimi gibi, çatılara karıştı. Takip mi ediliyorum nedir, adımlarım sıklaştı. Hayır hızlanmadım, adımlarım sıklaştı. Bütün kenarlarına bakarak sokağın, usul usul yürüyorum. Ben önde, dört gölge arkamda sanki bir akşam gezintisi yapıyoruz hiç bilmediğimiz yerlerde. Çok bildiğim yerlerde dövecekler beni. Geçenlerde bir akşamcıyı hırpalamışlar biraz. Hâlâ yaşıyormuş, ne olacak ki? Beni de dövecekler, dövsünler. Giderek alışıyorum.

Bir gün bir kıtasiyeye girip renkli defter kaplarının ve gramafon kağıtlarının arasından geçmiştim. Demiştim ki "bana bir defter, telleri olsun, çizgileri çok olsun". Defteri kırtasiyeden alıp masamın üstüne koymuştum. İlk sayfasına da hemen yazmıştım. "Cevaplanacak sorular; bir- Ebru'yu seviyor muyum?" Uzun uzun cevaplayamamıştım ki o soruyu, şimdi birden aklıma geldi. Sahi ya, ben Ebru'yu seviyor muyum? Neden bilmiyorum. Hem yürüyorum hem soruyorum. Dövecekler beni. Şimdi bir idam sehpasında olsaydım derdim ki; "Evet Ebru'yu seviyorum. Onu ne kadar çok sevmişim, fakat hiç farketmemişim". Bizim eve giden sokaklar o en acayip itirafların yapıldığı idam sehpalarından değil, ne fena. Birazdan yakalarlar beni. Giderek yaklaşıyor ve giderek daha çok selamlaşıyorlar, anlıyorum. Defterime yazsaydım keşke, soru iki- "Dayaktan önce ne düşünürsün?" Sonra da cevaplasaydım güzelce. İşte şimdi düşünecek insan gibi bişeylerim olurdu.

Kaldırımlar hiç bitmiyor. Taşları hiç bitmiyor kaldırımların. Şimdi bir taşı tutup havaya kaldırsam ve "sakın yaklaşmayın" deyip fırlatsam gölgelerin birine, yarın kaldırım eksik kalacak sadece. Ve ben bugüne kadar hangi attığımı tutturdum ve tutturamadıktan sonra ne kadar uzağa gittim ki? Takip ediliyorum. Dört duvardipçi gölge, dört yumruk ve dört tekme... Biraz daha alışıyorum.

Küfürleri var, ya bıçakları? Bıçakları varsa onlara sorarım, hem biraz da eğlenirim aklımca. Sorarım, ne ilgisi var bu parıldayan bıçağın Nurten'in memesiyle? Duvar diplerinde boşalan şişelerle ne ilgisi var? Benimle ne ilgisi var sonra? Ne ilgisi var? Ne ilgisi var? Ne ilgisi var? Peki ya ilgisi varsa?

Biliyorum. Koşsam, arabalara doğru, bahçelere dağru, bakkallara doğru koşsam da gözden kaybolsam, gülecekler arkamdan ve kahkahalar çatılara karışacak. Kahkahalar çatılara karışır karışmaz duvardipçiler dönecekler duvardiplerine ve yenyeni bir sıkıntıya başlayacaklar. Soluk soluğa kalacağım. Ellerimi dizlerime koyup yavaşça arkama bakacağım. Bin türlü kargaşayla kapı açacağım. Sonra yarın olacak, bu her zaman olur. Yeni bir yol mu bulmalıyım kendime artık? Yeni yollarda yeni duvardipleri mi bulmalıyım yani? Yo hayır, bu iş böyle olmayacak. Geçenlerde bir akşamcıyı hırpalamışlar, içebiliyormuş eskisi kadar. Ne olur ki, bir dayak eksik, bir dayak fazla. Sarı Bahçe'ye gelir gelmez dönmeliyim arkama. Birden dönmeliyim ve sormalıyım gölgelere; "Alkol var mı alkol? Hepiniz alete üfleyeceksiniz, yoksa geçirmem sizi Sarı Bahçe'den. Sırayla alete üfleyeceksiniz". Beyler beni dövdüler. Kollarımı ve bacaklarımı ve karnımı ve omuzlarımı ve gözlerimi iyice dövdüler. Baktım ki ölmemişim, yaşıyorum aynı duvardibinden.

Telli defterime yazdım; "soru iki- Neden ben?". Hangi meridyende cevap verilmiş ki bu soruya? Herkes kendine göre bir konu oluyor hayata ve yeri geldikçe işleniyor yavaşça.

Murat Aras- Ankara

Babom

Gelmişik alemin bir köşesine
Söylesene bura neredir babom
Biz konuşuruz biz dinleriz yine
Derdimizden anlayan biri yok babom

Burada insanlar biraz tuhaftır
Halimizi bilen dinleyen yoktur
İnsanlıktan fazla hayvanlık çoktur
İnsanlığı çoktan gömdüler babom

Yiğitlik yok artık para konuşur
Herkes el gibi birbirine karışır
Barış kalmadı artık herkes dövüşür
Kavgalar barışlar bitmiyor babom

Umutla bakılmaz artık yarına
Güvenemem artık dünya malına
Bir bakarsan şu dünyanın haline
Hayat yalan kumar olmuştur baom

Nimet Sönmez - Diyarbakır

Çığlık Çığlığa

Ben bir biley taşıyım. Yıllardır koca bir taş parçasını yontup duruyorum. Bir insan üretmek tüm emeğim. Bazen sıkılıp taşıyorum caddelere. O unutulmuş, kaybedilmiş insanı bulmak için. O insan ki:

Özgürlüğü, tam uçurumdan kendini bırakacakken geri çekildiği yerde bulan.

Cesareti, yıllarını kelimelerle omuz omuza vermiş şairin gözlerinde gören.

Umudu, ben demeden önce biz diyebilmenin mutluluğunda yaşayan.

Ve hayatı çığlık çığlığa tadan, nafile yok işte, yok. Tekrar eve dönüyorum daha önceki eli boş dönüşlerim gibi ve başlıyorum yontmaya.

Ben bir biley taşıyım, yıllardır koca bir taş parçasını yont.....

İrem Erkaya - İstanbul

Sevgidir Dokunmak

Sonbaharın sararmış kuru yaprağına
Sevgidir dokunmak.
Ayrılık vakti coşan gözyaşlarına
Sevgidir dokunmak.

Dost, akraba, sevgili mektuplarına
Sevgidir dokunmak
Ezbere numarayla telefon tuşlarına
Sevgidir dokunmak

Bir hatıra kalsın derken deklanşöre
Sevgidir dokunmak
Şimdi nerdesin feryatlarıyla resmine
Sevgidir dokunmak

Okuduğun kitaba, tuttuğun kaleme
Oturduğun sandalyeye ve ellerine
Söndürdüğün sigaradaki
pembe dudak izlerine
Karda bıraktığın ayak izlerine
Ve elinden düşürmediğin
Öküz Dergisi'ne
Sevgidir dokunmak.

Gül yaprağındaki çiğ damlacığına
Sevgidir dokunmak
Seni çok seviyorum derken
dudaklarına
Sevgidir dokunmak.

Barbaros Kozan - Manisa

No Way Out
"bu kenttir gidip gideceğim yer bir başkasını umma"
Kavafis

ikiz kez geçilmeyen bir kenttir paylaşılan...

çekingen bir coşkuyla fısıldanıp, çok geç kalınmış anların birinde karşımıza dikilecek artık anlamını yitirmiş o küçük not. elde değiştirmiş bir telefonun kırgın numaraları ya da, rengi solmuş bir sigara paketinde. yüksek sesle okumak mümkün olmayacak. takılıp kalacak sipsivri bir sessizlik boğazımıza. aslında hiç unutulmamış, yalnızca tedavülden kalkmış o bir avuç kelime ve hesapsız bir takvime ait buz gibi birkaç rakam, boşa çıkaracak bütün sığınakları. yani anlayacağız ki, kaçarken (korkudan değil, başka çaremiz olmadığından) geride bıraktık sandığımız her şeyi, yanımıza almışız. biz, tam da yeni bir safayı çevirecekken, bir öncekini yanlış anlamışız.

kasıklarda artık bir çöl sükûneti sancımaktadır. pul pul dökülürüz kendimizden. oysa en iyi şimdi kavrıyoruzdur; herkes kendi macerasını başkasında yaşar.

bize bir şeylerin sunulmasını öyle istiyoruzdur ki, yollarda bir an işaretsiz kalsak, sonumuz gelmiştir. savunmasızdır. neresi olsa, farketmeyecektir. ve neresi olsa, ya erken gideceğiz ya çok geç...

"hiç bir zaman, şimdiki kadar çaresiz kalmadık" diye avutmaya çalışırız kendimizi. ama çok iyi biliriz ki, çoktandır ISSIZLIĞIN ORTASINDA'ydık. çoktandır hep el altında tutulmuş da, bir türlü sayfaları çevrilmemiş bir kitap gibi okunmayı bekledik belki de. kendimizi sunmayı öyle istiyoruzdur ki...

bir kez geçildiğinde "BU SON OLAN" bir kenttir paylaşılan... birileri hep farkında olacak damarlarımızda dolaşan kelimelerin. bazen dostça bir merak dillenecek bakışlarında; susacağız. "herşey yolunda" demek, sağlaması yapılmış bir işlem olacak. "ben iyiyim" kandırmacası, acıtacak.

birileri hep farkında olacak üstüste yakılan sigaraların. eski bir fotoğrafı adımlarken biz, ayak üstü gereksizliğinde adımız ansınacak. kimse bilmeyecek ne çok tutumlu olduğumuz aşkta, ve sarılarak uyuduğumuzu kendimize.

böyle anlarda, yakın bulduğumuz herşeyle yeni tanışıyor gibiyizdir. yani, içine doğduğumuz kent yabancıdır; soluk alamayız. kapıyı çekip karışmak manzaraya, ölesiye korkutur. bir şeylere yetişmemiz, hatta boyayıp ayakkabılarımızı bir yerlere gitmemiz gerekmiyordur. BEKLENMİYORUZDUR...

hayatımızı resimleyen bütün alışkanlıklarımız, bir yük gibi gelmeye başlar.. ve nefret ederiz" aşk alışkanlıktır" sözünden.

elimizi neye atsak, yarısı bizimdir. neye baksak seyrettiğimiz ve neyi düşünsek ait olduğumuz, yarısıdır hep.

bir türlü bütünleyemeyiz kendimizi EKSİĞİZDİR.

bunca şeyden sonra bile "haklı"yı arayamayacak kadar duygusalızdır henüz. oysa hep düşüneceğiz ki, haketmediğimiz bir durumdayız ve bu sürüp gidecek gibi de görünüyordur.

içimize sinmeyen günler çoğalmaya başlar. geceler duraktır, sabırsızca sığınılan. binlerce şiire kafiyesiz giydirilecek geceler, biz ÜŞÜYECEĞİZ.

hiç bir kent bu kadar kazılı olmayacak beynimize...

bazı şeylerin an'a sığmayışını burkularak izleyeceğiz.. daha doğrusu, bunu yaşayacağız. kemikleşen anılarla, hareketsiz bir et parçası olarak yaşamayı öğreneceğiz, ne acı. bir sürü başka duyguyu tanınmaz ve tanımsız kılacak kırgınlığımız. nefret etmeyeceğiz belki ama, kolay da olmayacak yeniden hecelemek aşk'ı. ve kasıklarımız hâlâ sancımaktayken, bir daha paylaşamayacağımız bu kenti, TERKEDECEĞİZ.

A. Lee - İzmir

Nefret İnsancadır! Nefret Haktır!

Bir terkediliş soğuk duvarlar arasında. Buz bir surat tarafından misket köftesi gibi yutturulup, sindirme işlemi için mide salgılarına güvenmen istenmişse, artık uzun zaman meşgul olacağın karanlığın gizleriyle ilk tanışman gerçekleşmiş demektir. Geçiştirilemeyecek kadar ciddi ve omuzlara ağırlık veren bu karanlığın içindeki kötü duyguları her türlü ikilemi, kombinezonları üreterek kuşacak kadar uzun yaşayamayacağımız ortada olduğundan, ne yapmalı?

Sizin durumunuza uyanabilmesi açısından bir yerlerde olduğunun bilincinde olduğumuz gizli öznenin varlığını, katrana batırılan çakılın asfalta dönüşmesi gibi basit bir işlemle nefretin karanlığına an'lık olsun gömmek isteğiyle duygusal kabalaşmalar gWöstermek, pek zararsız bir eylem değil midir?

Sizi karanlığa iten nedenler içinde "o" kişinin - size göre büyük, ona göre önemsiz görünen - rolü yok mudur? O halde kendinize bir adım olsun yol açabilmek için onu suçlamak - siz hatalı bulunsanız da- yanlış mı olur?

Vücudun nakledilen organa tepki göstermesi gibi düşünülemez mi bu durum?

Jam - Ayaş Açık Cezaevi

...

Her şey için ağlayabiliyorum.

Dilek Kerim - Kırıkkale

Teknik Resim Notları

Otobüsler geçiyor, yol özlemiyle yanarlara inat. Samsun'a, Amasya'ya, Erzurum'a, Ağrı'ya. İpek yolu dedikleri buymuş meğer. Nedense doğuya uzandığını hissediyorum yalan, doğu boğazımda büyükçe bir düğüm. Oysa İstanbul çekiyor beni, yol bana 40 metre, bense yola ne kadar uzak...

Otobüsler geçiyor sazının tonlarını paylaşan otların arasında kıvrılan yoldan. Nev-i şahsına münhasır Tosya iline teğet. Bahar kokusu vuruyor burnuma, yamaçları seyrediyorum, bir-iki mahkeme kararı "devlet konuk evlerinden" bazılarının "hoca" kadınlarının atanmasına ilişkin, yeşille mavinin öpüşmesini mahrem sayıyor yağmur bulutları, hüzünleniyorum.

Kamyonlar geçiyor, kornaya basıyor şoförün **biri, gö**zlerinde eski bir inşaat hatırası canların gibi. -Kolay gelsin, bir zamanlar biz de su içtik o çeşmedender gibi, memleketimi düşünüyorum, insanlarımı. Hadi diyorum, eyvallah.

Gözlerine bakıyorum yolcuların, tanıdık bir duyguya hasret. Buğulu gözlerle bakıyor birisi, yüzünden hikayesini okuyorum, bize mi bakıyor geçmişine mi? Okkalı bir küfür sallıyor işçinin biri, yüzüne bakıyorum utanıyor. Hatıralarla umutları harmanlanıyor dört teker üzerinde. Bana mı bağırıyor birisi, şefiim... Yol bitmiyor.

Ilgaz'ın kolları uzuyor bunalana. Devrez Çayı parıldıyor akşam sakinliğinde. Acep kaç kişi derin bir ıssızlığı soluyor geceleyin bu şehr-i Tosya'da, yalnızlığın paylaşılmayacağını biliyor...

Şantiyeyi dolaşıyorum. Ne çok kürt işçi vardır bu piyasada. Patronların da hatırı sayılır. Arabalarda kayıtsız gözler izliyor, banyodan çıkmış yarı çıplak bir işçiyi, duvarlardaki yazıları okuyorum. Bozuk bir Türkçe'yle yazılmış birisine bakıyorum dakikalarca. Öyle saf, öyle derinden, ağlıyorum. Bir şeyler söylemek istiyorum inşaat mühendisi olacak arkadaşlara. Telefon çalıyor, patronu hatırlıyorum. Patronu hatırlıyorum...

Erol - Tosya

Oysa Sen

Gözlerinde yüzdüğüm o gece
Kör oldum Cüneyt Arkın gibi
Bir filmmiş aşkımız hayat katarında.

Yeşil ışıkta dur dedin bana
Trafik polisiydin sevgili yarim
Ama neden sevdiceğim
Yoksa gözlerin yeşil yeşil
Bak benim için mi demeye
getiriyorsun

Çalılıklara gizlendiğim günleri
Hatırlıyorum seni görmek
içindi hepsi
Oysa sen top peşinde koşardın
Bir erkek gibi oh bebek erkek gibi.

Bilemiyorum artık ne haldeyim
Ne kabahat ettimde aşık
oldum sana
Hayatım kaydı ...mına koyum ya.

Hüseyin Erer - İstanbul

Bildiğini Sanmak

Bilirim güçlüsündür, / Yenilmeye tercih edersin / çoğu zaman sevmeyi Kelime oyunlarıyla öğretirsin mutluluğun gizini / Yine sen değilmiydin; / Her gördüğün diyalektin / sonuna "ık" getirme anlamı farklılaşır diyen / Senin lehçen hep farklı oldu benden. / Aynı tarihi, aynı toprağı, aynı bayrağı / Ve birbiriyle çelişmez görünen / bir çok aynıyı paylaştığımızı sandık. / Oysa ki aynı kelimeleri / farklı anlamlarıyla kullanıyorduk. / Sen Akdeniz'in korkulu gözlerinde Ben İç Anadolu'nun olarak platolarında Kendi ölümlerimiz için imkânları tüketiyorduk. / Bilirim seversin, Sevebilmeyi sevdin hayatın boyunca Ne zaman S 'yi görsen okuduğun paragraflarda / Başa aldın cümleleri Ta ki anlayana, anladığını / sonuna dek okudun. / Sen ne beni, ne de anlaşılabilir / olmayı anladın./ Terk edilmiş bir kimlik bıraktın; / hiç darılmaz, kırılmaz / sandığın bana. Bense gerçek olmadığını / henüz anladığım kimlikle / oyalandım bunca zaman. / Beni sana kandıran bir simsardan / başkası değildi. Hâlâ anlamış değilim / sansar kılıklı simsarın / kendisi için mi oynadığını, yoksa bizim için mi / Bilirim anlarsın, Herkesin aynı resme bakıp, / farklı şeyler anlaması / gibidir senin anlamaların. / Ya da sana kızmalarım anlamamazlıktan gelişlerin. Şu an eminim ki; / senin etimolojin zayıf. / Bunca hakareti anlayamayacak kadar abdal olamazsın. / İkimiz de kahverengi bir / masaya bakıyoruz Sen farklı, ben farklı görüyoruz; ışığın masadaki yansımalarını / Sen farklı, ben farklı anlıyoruz; / masanın anlattıklarını. / Sen farklı, ben farklı Bilemem neredesin, / Benimleyken bile farklı yerlerdeydin / Ve şimdi metabolizman da / yok yanımda. Seni tanıdığımı düşlemek, / buna inanmak / Bilmediğimi kabullenmekten daha güzel.

Zeynep Kuştepesi - Bitlis

Tuzak Gözler

Oğuz Candar'a

Beni bir kurşunla vurdular
Bir kurşunluk adammıydım ben,
Dönüşsüz sokakları
kirlettiler kanımla.

Dönüşsüz sokaklarda kuğular vardı,
Kanatlarında gözyaşlarım....
Ceplerime doldurdular kanımı
Yeşilinden,
Pempesinden,
Sarısından.

Ne namazımı kimse kıldı,
Ne öldüğüme,
Kimse inandı.
Islak kanatlı kuğularda şaştı bu işe,
Bende şaştım....!

Sinan Yaprak - Mersin

Özleyen Gecelerdeyim Seni

"Çocuk yüzün kırılır / ölürüm... Aynalar süzülür yanağından / alınır Gider dudakların / özün düşer özürlü yalnızlığıma... / Ayakların sızlar ağlar da... / Kulağıma akar çocuk suretin... / Bir bakar yanarım Bir yanar bakarım / Çocuk yüzün kırılır / ölürüm...Ne vakit seni düşünsem.../ Üst üstebiner Alt alta iner / Beriki düşün ki düşer Dudakların ağlar / Kanım kanar yanar / Kandığım bağları dağlar sarar / ne vakit seni düşünsem... Kadınım güler yukardan Görür üzüm kurusu / Gözün buğusu / Yüzün büyüsü borandır! / Siner sakallarıma sevdan / Sen biriktirir sensizliğim ne vakit seni düşünsem... Alkışlar sunar kırlangıçlar / Sokakları bunalır/ Kentin taşlarır Kayar bir kar /Fotoğrafındaki kar altına... / Tuza bulanır Kaygan etim / Rüzgar gülüm şaşar Volta atar toroslarla / Ardına alır mavi bir umut / Tek celsede boşanır / Bardaktan bulutlar / Sen olur gökyüzü / Atmosfer karışır rengine / Sen olur evrende ne vakit seni düşünsem... Ucundan düşer de dilimin / Söyleyemem adını / alınır ıslaklığı aşkımın... / Tutuşma sıcaklığı taşırda sözcükler / Söylemem (Bilirsin) / Şiir kusar yürdeğim, şair olurum..."

Yılmaz Şahin Erdemli C.evi - Mersin

- Aylık Mizah Dergisi **"Soytarı"** Çıktı.

Leyla'nın Gözleri Kanamasın, Leyla'nın Gözlerine Özgürlük!"

Gebze Özel Tip Cezaevi'nde altı yıldır bulunan ve "özgürlüğe kavuşması" için beş yıl daha yatması gereken Leyla Büyükdağ Bütüner'in gözlerinde, gördüğü işkencelerden dolayı, retina yırtılması oluşmuş ve şu anda bulunduğu cezaevi koşullarının sağlıksızlığı nedeniyle gözlerindeki ışığı kaybetmenin eşiğinde. Leyla Büyükdağ Bütüner'in bir an önce tedavi edilebilmesi için cezasının tecil edilmesi gerekmektedir. Körler Federasyonu ve Altı Nokta Körler Derneği'nin Adalet Bakanlığı nezdindeki girişimleri hala devam etmektedir. Aralık 98'den beri cezasının tecili için Adli Tıp Kurumu'na sevk edilmeyi bekleyen Leyla, bilinçli olarak can güvenliği ve sağlık koşulları uygun olmayan Bakırköy Kadın ve Çocuk Cezaevi'ne sevk edilmektedir. Tüm insanların bu duruma duyarsız kalmamalarını diliyoruz.

Yusuf Büyükdağ

- Adalet Bakanlığı'nın Görülmüştür'ü ile çıkan şahane dergi **davşan**'ı şiddetle tavsiye ederiz. Edinme ve iletişim Adresi: **Timur Çelik**, Özel Tip Cezaevi - Bursa

Dünya Gençlerinin Ören Buluşması'99

Geçmiştiğimiz yıl Bergama'da 22 ülkeden 2500'ü aşkın gençle birlikte gerçekleştireceğimiz enternasyonal gençlik kampı, katlımcıların ve kamp basınından takip edenlerin hafızalarında yerini korurken ikincisini 13-23 Ağustos tarihleri arasında Burhaniye Ören'de gerçekleştireceğiz.

Bilgi İçin: İstanbul: *Evrensel Kültür Merkezi, İstiklal Cad. 212/6 Galatasaray,* ***Ankara:*** *Karanfil Sk. 11/12 Kızılay Tel: 0312 419 03 70,* ***İzmir:*** *1372 Sk. 1/B Çankaya Tel: 0232 445 70 18*

Cenabet Cilt nihayet hakketten çıktı be kardeşim! Üstelik nahlet cilt çok az sayıda be! Alın da bitsin şu mahlukat! Bu arada şayet bu illet cildi ve ÖKÜZ dergisini bulamazsanız, künyeden canınızın çektiği numarayı arayınız!

Sayı: 62 / Temmuz 1999
Sahibi: Şimera Basın Yayın Ltd.Şti. Adına Mehmet ÇAĞÇAĞ **Yayın Yönetmeni ve Sorumlu Yazı İşleri Müdürü:** Metin ÜSTÜNDAĞ
Haber Merkezi: Hatice MERYEM, Ayhan BOZKURT, Oylum GÖLBAŞI, **Satış:** Cüneyt AYDIN **İşletme:** Orhan AÇAR **Grafik Uygulama:** Mustafa DEVRİM, Mert HOŞGÖR **Dizgi:** Cemal VANLI **Montaj:** Kadri ÇAVUŞOĞLU **Müessese:** Ali YAVUZ
Halkla İlişkiler: Suzan ERBAŞ **Muhasebe:** Adnan YAMAN **Bina Görevlisi** Yasin ADIYEKE **Tel:** 292 95 65 (4 HAT) Dahili 117 / 121 **Fax:** 251 52 67 **Adres:** İstiklal Cad. İmam Adnan Sok. No:20 80800 Beyoğlu - İstanbul **Baskı:** Ilıcak Matbaası **Dağıtım:** Bir-Yay
Abonelik için **Tel:** 0(212) 251 42 44'den **Sevil ŞAPÇI** ya da **www.leman.com.tr** adresinden her türlü bilgiyi edinebilirsiniz. İsteklerinizi 0(212) 245 38 06 no'lu faksa iletebilirsiniz.

ölmek bir şey değil de
yalnız kalacak dünya

AZİZ NESİN